ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

Немачка 3,00 DEM, САД 1,25 USD, Швајцарска 2,50 CHF,
Шведска 13,00 SEK, Аустрија 20,00 ATS,
Грчка 300 GRD, Енглеска 1,00 GBP

12. VII 1991. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА LIII ● ЦЕНА: 35 ДИН. ● БРОЈ 2063

Кад се царска пречује

БРОДОВЕ СМО ПОТОПИЛИ

ЂИРЏЕЏ

Веровали или не!

РИМСКИ БУНАР

У ЕРСУ, У ФРАНЦУСКОЈ, ИСКОПАН ЈЕ КРОЗ ДЕО СТУБА СТАРОГ РИМСКОГ ХРАМА ИЗГРАЂЕНОГ ПРЕ 1700 ГОДИНА.

КРАЉИЦУ МАКЕУ

СА ТИХООКЕАНСКИХ КУКОВИХ ОСТРВА БИО ЈЕ ГЛАС МЕЂУ ПОДАНИЦИМА ДА МОЖЕ ДА УБИЈЕ РЕЧИМА САМО ЗАТО ШТО ЈЕ БИЛА ВИСОКА 191 ЦМ.

СПИТИ

ПЛЕМЕ СА ХИМАЛАЈА, ЖИВЕ НА ВЕОМА СУШНОЈ И НЕПЛОДНОЈ ЗЕМЉИ, ПА СУ ПРИНУЂЕНИ ДА КОНТРОЛИШУ РАЂАЊЕ. ТО ЧИНЕ ТАКО ШТО ЈЕ САМО НАЈСТАРИЈЕМ СИНУ ПОРОДИЦЕ, КОЈИ НАСЛЕЂУЈЕ И ОЧЕВ ШЕШИР, ДОЗВОЉЕНО ДА СЕ ОЖЕНИ И ИМА ДЕЦУ.

БИБЛИЈА

КОЈУ ЈЕ ШЕРИФ БЕРНАРД Л. ВЕГОНИР ИЗ НОКСВИЛА (ДРЖ. ТЕНЕСИ, САД) ИЗГУБИО У ФРАНЦУСКОЈ ЗА ВРЕМЕ II СВЕТСКОГ РАТА, ВРАЋЕНА ЈЕ ВЛАСНИКУ ПОСЛЕ 30 ГОДИНА ИАКО СУ СЕ НА ПРВОЈ СТРАНИЦИ НАЛАЗИЛИ САМО ИНИЦИЈАЛИ. НАЛАЗАЧ ЈЕ БИБЛИЈУ УЗЕО ОД НЕКОГ ПОГИНУЛОГ НЕМАЧКОГ ВОЈНИКА 1943. ГОДИНЕ, А ЗА ШЕРИФА ВЕГОНИРА ЧУО ЈЕ УСЛУЧАЈНОМ РАЗГОВОРУ ЗА ВРЕМЕ ПОСЕТЕ НОКСВИЛУ.

Тврђава Урсино

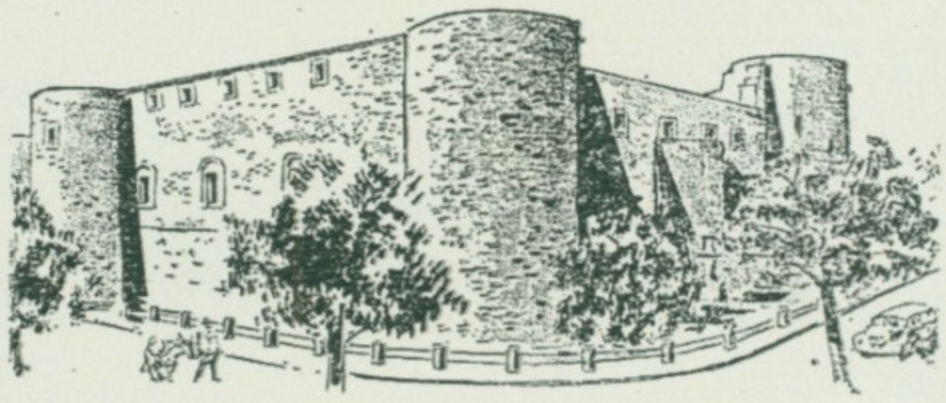

У КАТАНИЈИ (СИЦИЛИЈА), ПУНИХ 440 ГОДИНА НАЛАЗИЛА СЕ ТИК УЗ МОРЕ, А ПОСЛЕ ЕРУПЦИЈЕ ЕТНЕ 1669, ОДВОЈЕНА ЈЕ ОД ОБАЛЕ ШИРОКИМ ПОЈАСОМ ОКАМЕЊЕНЕ ЛАВЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● Сунцу је потребно око 230 милиона година да би једном обишло око центра Млечног пута.

●●● туатара, примитивни рептил који живи у забаченим деловима Новог Зеланда, лежи на јајима чак 425 дана – за разлику, на пример, од кокошке којој је за то потребно двадесетак дана.

●●● сваке секунде, на сваком квадратном метру своје површине, Сунце ствара довољно енергије да осветли 100.000 домова на Земљи.

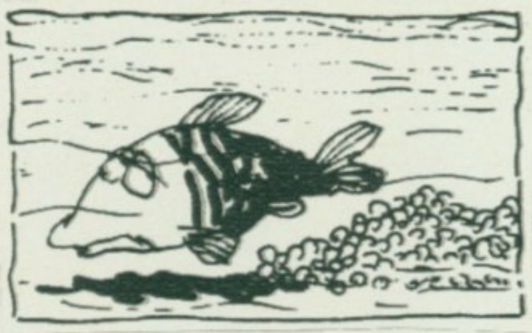

●●● свега пет од укупно 3000 јаја која положи женка лососа преживи да би временом од њих постале одрасле рибе способне за даље размножавање.

●●● грађани Лос Анђелеса сваког дана превале аутомобилима око 230 милиона километара, дакле, раздаљину од Земље до Марса.

●●● када би топлотна енергија коју у једном дану створи само један ураган могла да се претвори у електричну, она би била довољна да читаве САД снабдева пуне три године.

●●● неутронске звезде су много гушће од Земље. Да би достигла ту невероватну густину, наша планета морала би да се сабије толико да јој пречник износи свега 200 метара.

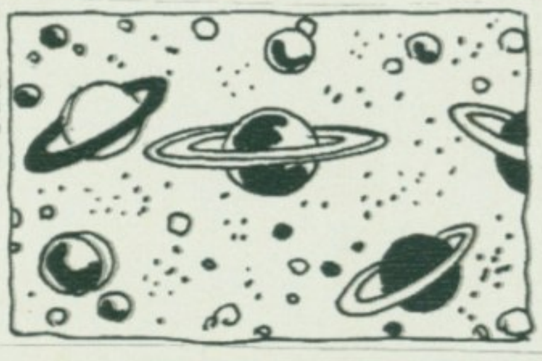

●●● један папирјасти летњи облак средње величине, звани кумулус, може да има тежину од 550 тона.

●●● у рекама слива Амазона живи више од 2.000 врста риба, што је више него у Атлантском океану. У том истом сливу биљке и дрвеће производе половину количине кисеоника у свету.

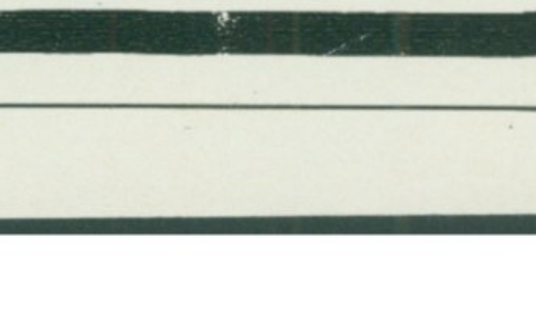

●●● једна врста џиновске траве у Тихом океану може сваког дана да нарасте пола метра. Од морског дна, где јој је корен, она достиже крајњу дужину од преко 70 метара, а на морској површини пливају њени врхови на којима су врећице пуне угљен-моноксида, које одржавају биљку у усправном положају.

Илустровао: Зоран Петканић Петко

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

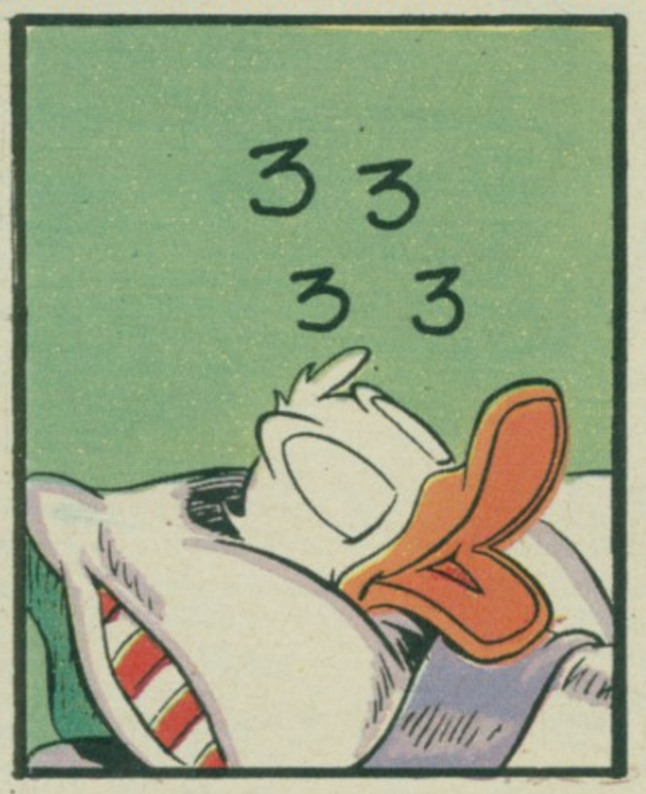

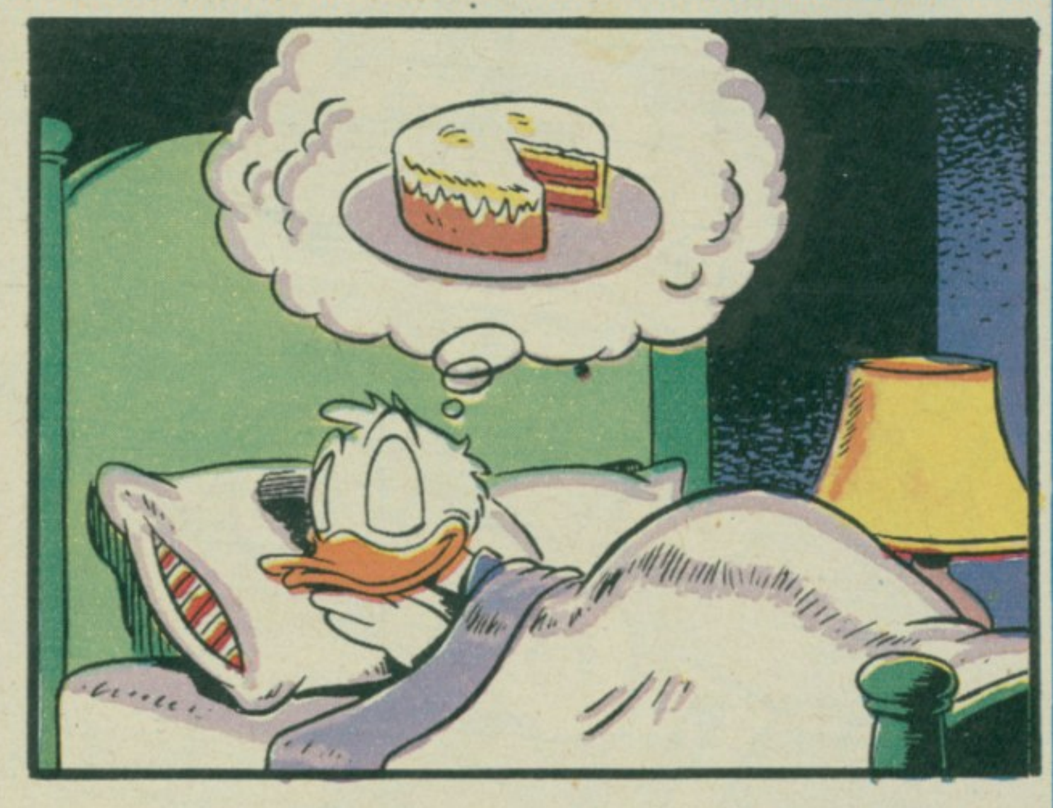

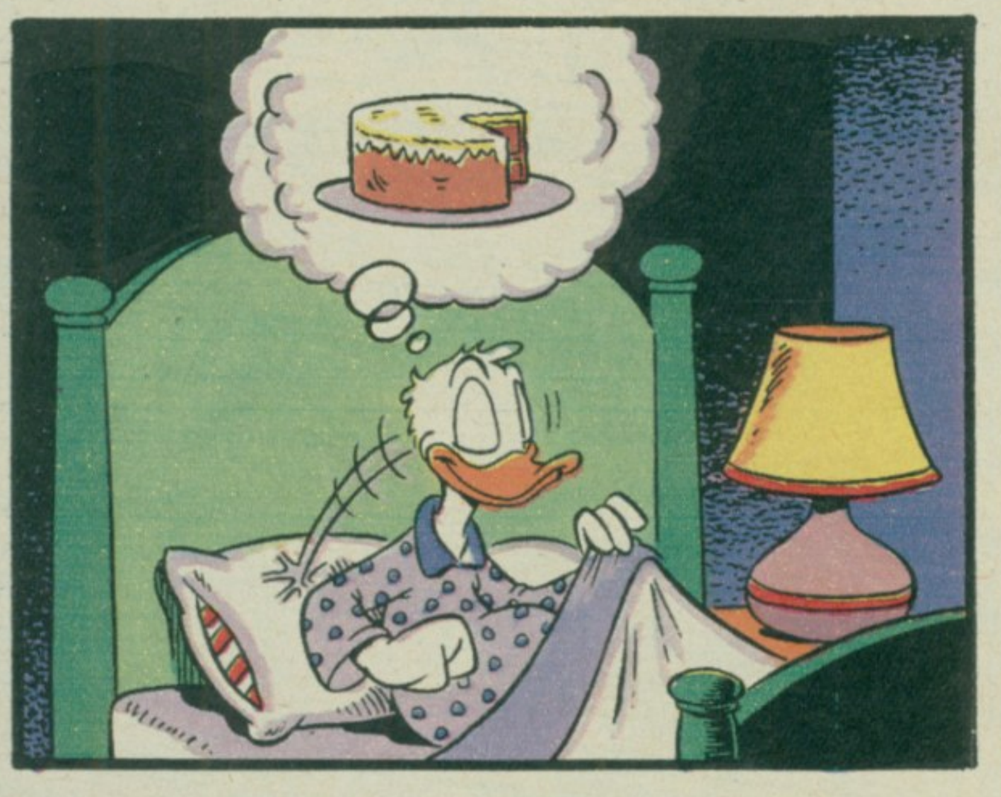

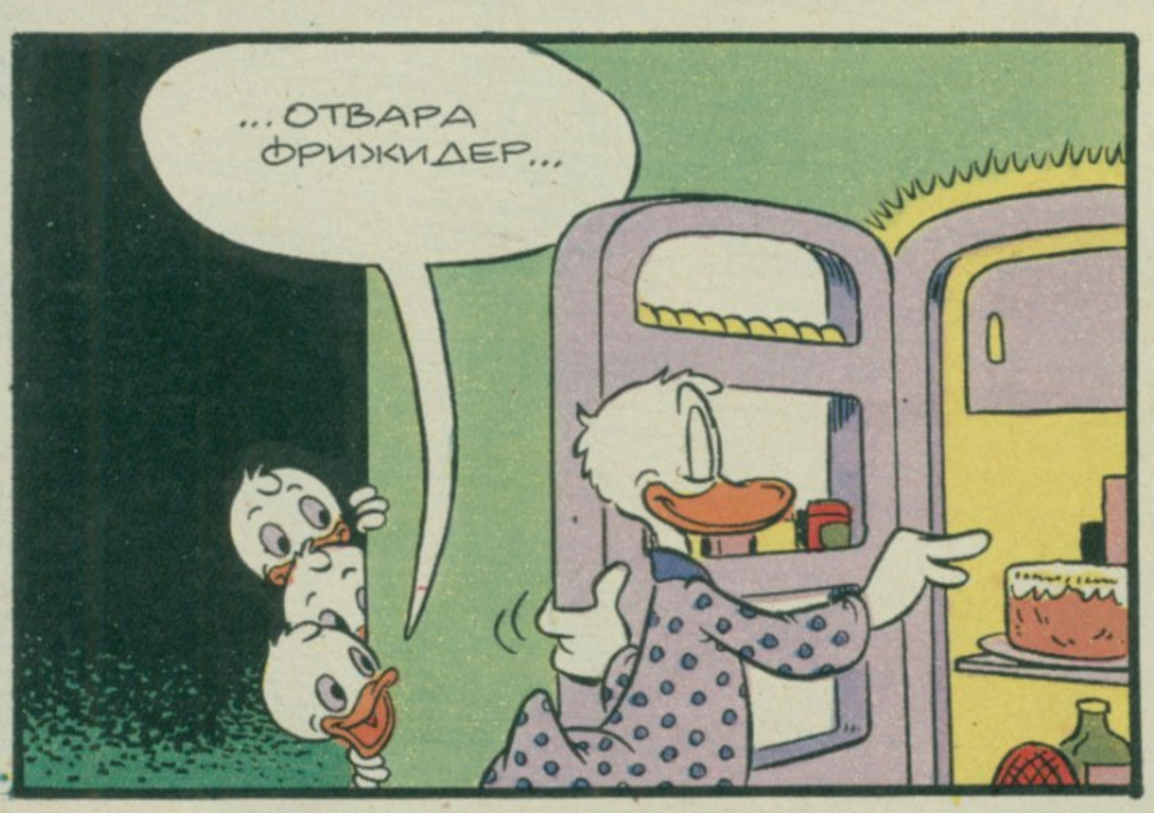

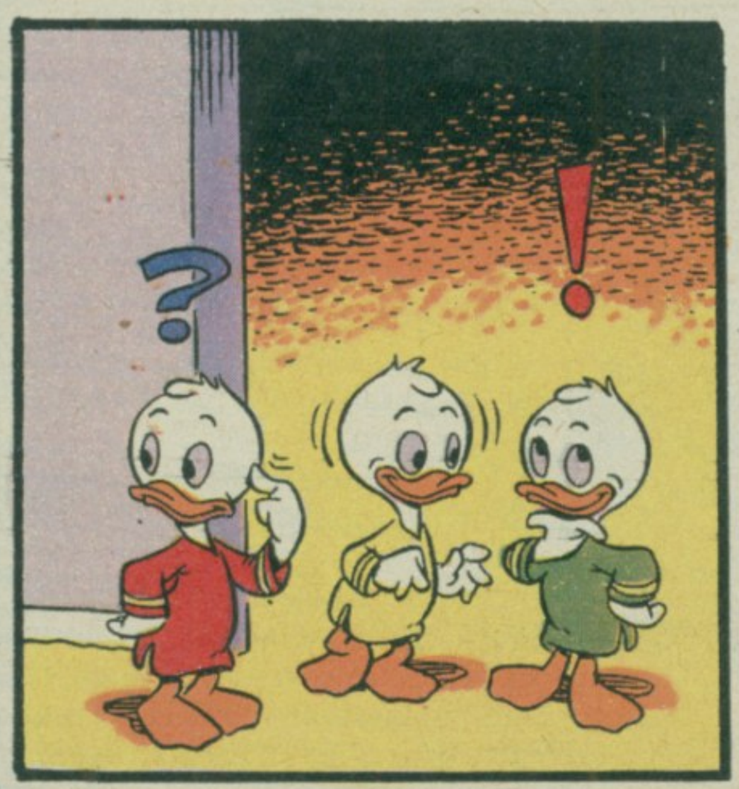

©1990 The Walt Disney Company
All Rights Reserved

Кад се царска пречује

БРОДОВЕ СМО ОТОПИЛИ!

Обрисавши пажљиво углове усана, Спиридон Гопчевић се завалио у столицу: после овако доброг ручка пријала би му једна цигара. Само што се машио за кутију од ебановине оковану сребром, зачуло се куцање на вратима.

– Откуд ви? – зачудио се кад је угледао Ђан-Франка Морелија, једног од својих капетана. Ниједан од њих није имао обичај да бане непозван уколико у питању није било нешто заиста важно.

– Јесте ли чули? – упитао је Морели скидајући капу.

– Чуо... шта?

– Да је Русија забранила извоз жита!

Спиридон је, за тренутак, остао као громом погођен.

– То није могуће! – најзад је процедио кроз зубе.

– На жалост, господине, могуће је – узвратио је Морели и извадио из џепа један папир. На њему је писало да се до окончања рата са Турском, у који је Русија ушла, забрањује извоз жита.

– Морели, идемо одмах у лучку капетанију – рекао је Спиридон и, навукавши капут, наврат-нанос изјурио на улицу. Задихани капетан једва га је сустизао.

Та забрана ипак не може да се односи на њега, мислио је. Зар није, колико јуче, платио за то време незамисливу суму од 12 милиона форинти за 300.000 кола жита? Није то био само велики посао за њега, него и за руску државу.

Спиридон Гопчевић је имао све док му срећа није окренула леђа, а онда му није вредела ни подршка самог цара

Илустровао: Брана Јовановић

Ако је он немоћан, то још не мора да значи да је све изгубљено. Није ни тај државни савет свемоћан, ту је, ипак, и цар. Још исте вечери Спиридон је телеграфисао неколицини угледних пријатеља у Петрограду молећи их да му што пре закажу пријем код цара.

Молба је прихваћена

Две недеље касније Спиридон Гопчевић, човек који је половином прошлог века важио не само за највећег трговца и бродовласника у Трсту него и целој Аустрији, нестрпљиво је чекао ред да изиђе пред цара. Свим срцем се надао да ће његова молба бити прихваћена.

Јутро је већ добро одмакло кад је најзад чуо своје име. Полако је устао са столице, колена су му клецала. Оних десетак метара који су га делили од царевог кабинета ишао је, чинило му се, бескрајно дуго.

Врата пред њим бешумно су се отворила и Спиридон је угледао Николаја I за радним столом. Тврд, озбиљан царев поглед као да га је приковао за место на коме је стајао.

– Ваше величанство сигурно зна... – почео је, али га је цар прекинуо усред реченице.

– Знам, знам, детаљно су ме упознали са вашим случајем. Штета што вас је одлука државног савета затекла у тако незгодном часу и...

Готово је, ја сам упропашћен, помислио је Спиридон и затворио очи, али до њега је поново допро царев глас:

– ... С обзиром на ваш углед, одлучио сам да направимо изузетак: можете да извезете своје жито.

– Хвала вам, Ваше величанство – рекао је Спиридон гласом промуклим од узбуђења и, идући уназад, једва успео да погоди врата. Морао је што пре да се врати на црноморску обалу, тамо га је чекала цела флота.

Где су нестали?

Већ сутрадан Спиридон је, мирна срца, кренуо из Петрограда. Док он стигне у Крч, у капетанији ће сигурно добити цареву наредбу. Утовар ће можда трајати још данима, али он је одлучио да не чека да се заврши. Прошло је већ више од месец дана откако је отишао од куће: Луџза му је све више недостајала и он је чврсто решио да се што пре врати у Трст. Уосталом, највећи део посла био је обављен. Оно што је остало могли су да заврше и капетани. Били су то проверени људи, дуго у његовој служби. Ниједан од њих не би себе довео у прилику да је изгуби, име Гопчевић исувише је значило.

Забављен размишљањима о својој младој жени и коме ће, и по коју цену, продати жито, Спиридон није нимало сумњао да ће на том послу сјајно зарадити, готово да и није осетио напорно путовање. Успут се задржавао што је мање могао: јео је с ногу, спавао по сат-два. Царево писмо у џепу давало му је снагу.

Предвече једног хладног новембарског дана најзад је опет био у Крчу. Мада прашњав, необријан и гладан, наредио је да га одмах одвезу у луку. Ако не сутра, онда сигурно прекостура, моћи ће да крене за Трст.

Изашавши из кочије којом је стигао до пристаништа, Спиридон је одмах приметио да ту није све као пре његовог поласка у Петроград. Било је ту и сада много бродова и лађа, али не и његових! Прва мисао била му је, наравно, да су испловили не чекајући његов повратак. Мада помало љут због тога, није могао а да не призна да су мудро поступили што га нису сачекали.

– Господине Гопчевићу – чуо је познати глас иза леђа. Окренуо се и угледао капетана Морелија. Са њим су били и Ригети и Бартолић, такође заповедници његових бродова. Шта сад ово значи? Ко је отпловио бродовима којима су они заповедали?

Слутња се обистинила

Нека црна слутња обузела је Спиридона. Ту нешто није било у реду: сву тројицу знао је као часне људе. Није се усуђивао да било шта пита. И капетани су ћутали.

– Где су бродови? – најзад је смогао снаге да им се обрати.

– Нема их више – одговорио је Морели избегавајући да га погледа у лице.

– Како то мислите, нема их више?

– Видите, господине, како од вас из Петрограда нису стизале никакве вести а ни у лучкој капетанији...

– Ма оставите се сад капетаније, Морели, и реците где су бродови? – плануо је Спиридон.

– Управо сам то почео да вам објашњавам: како нам нису дозвољавали да испловимо, ми смо их – потопили!

У први мах Спиридон је мислио да није добро чуо.

– Моји бродови! Потопљени! – промуцао је осећајући како му челични обруч све јаче стеже груди и не да му да удахне. Отворио је уста борећи се за ваздух, а онда су му црвени колутови заискрили пред очима и он се срушио на земљу.

Од ударца који је претрпео сазнавши да су му капетани, немајући другог излаза, потопили свих 17 бродова, Спиридон Гопчевић се више никада није опоравио. Ко је затајио између Крча и царске канцеларије, остало је тајна, тек, заборавност неког чиновника довела је не само до банкротства једног од најугледнијих Срба у Трсту него и до његовог потпуног растројства. Не могавши да се помири с тим да је због нечије заборавности изгубио с муком стечено богатство, Спиридон је, како су новине забележиле, сишао с ума. Умро је 26. априла 1858, пет година пошто је у једном дану изгубио све бродове.

Олга Вукадиновић

Додуше, она је узела новац. Хоће ли он моћи жито?

– Радо бих вам помогао, али ја сам, као што знате, потпуно немоћан. Одлуку је донео државни савет а...

Спиридон више није слушао шефа лучке капетаније.

Нико као СПАРТА

ПРЕ ВЕ

С

За Атињане скандал, за Спартанце свакодневни призор: наге младе жене такмиче се у рвању.

Можда слика коју данас имамо о Спартанцима, као о грубим, безосећајним војничинама, и није сасвим објективна. Сви наши подаци потичу од атинских историчара и писаца, а зна се да су Атина и Спарта вековима биле у жестоком сукобу. Ипак, за такву једностраност криви су сами Спартанци. Не можемо читати шта су записали њихови књижевници или њихови хроничари јер их – није ни било. Науку, уметност, све више облике културе, у Спарти су презирали као недостојне правих мушкараца и остављали их оним „занесењацима" и „мекушцима" – Атињанима.

Историја данас каже да је племе снажних, високих Дораца негде у десетом веку пре наше ере дошло са севера и населило се у Лаконији и Месенији, покрајинама на југозападу Пелопонеза. Долазећи преко Балканског полуострва, стекли су велико ратничко искуство, што им је омогућило да знатно бројније староседеоце Пелопонеза потчине својој власти.

Тиме ствар још нипошто није била решена. Да би потчињене и убудуће држали у покорности и онемогућили побуне, Спартанци су морали да имају снажне, храбре и веште војнике. Тако је Спарта прва у европској историји развила државу професионалних ратника.

У сискенији до старости

Најважније грађевине у граду, ако се не рачунају храмови Атене и Артемиде Ортије, биле су сискеније или, како бисмо их данас назвали, касарне. Ту је сваки Спартанац проводио практично цело своје зрело доба, од 20. до 60. године живота. Заједно су ручали и вечерали, дан су проводили у војној обуци с телесним вежбама. За кућу нису морали да брину јер су тамо све послове обављали робови под надзором господарице која је свог мужа виђала само повремено, углавном ноћу и преко празника.

Немилосрдна правила ове ратничке касте долазила су до изражаја одмах по рођењу сваког Спартанца. Новорођено дете мајка је морала да донесе у касарну и да га преда „на преглед" старешинама. Ако ови закључе да је малишан преслаб, крхљав или да има неку телеснуману, милости није било: дете су бацали у дубоку провалију у подножју планине Тајгет. Ко није способан да буде војник – не треба ни да живи.

Дечаци којима би био поштеђен живот већ од осме године полазили су на „агогу", неку врсту предвојничке обуке. Ту су учили да читају, пишу и рачунају, а у наставном програму били су и музика, плес и хорско певање, којима су Спартанци, као и сви Грци, придавали изузетан значај. Ипак, највећи део времена одлазио је на гимнастику и кондиционе вежбе разних врста.

Циљ тих вежби био је да се развије војничка отпорност и издржљивост пре него чисто спортски квалитет. Зато је на олимпијским играма Спарта најчешће заостајала за представницима других грчких државица. Заузврат, други Грци би пребледели и од саме помисли на неке „испите мушкости" који су очекивали младе Спартанце. Једном годишње, на пример, младићи су у Артемидином храму бичевани до крви, при чему нису смели пустити ни глас од себе. Многи су губи-

ЖЕНСКА ПРЕВАРА

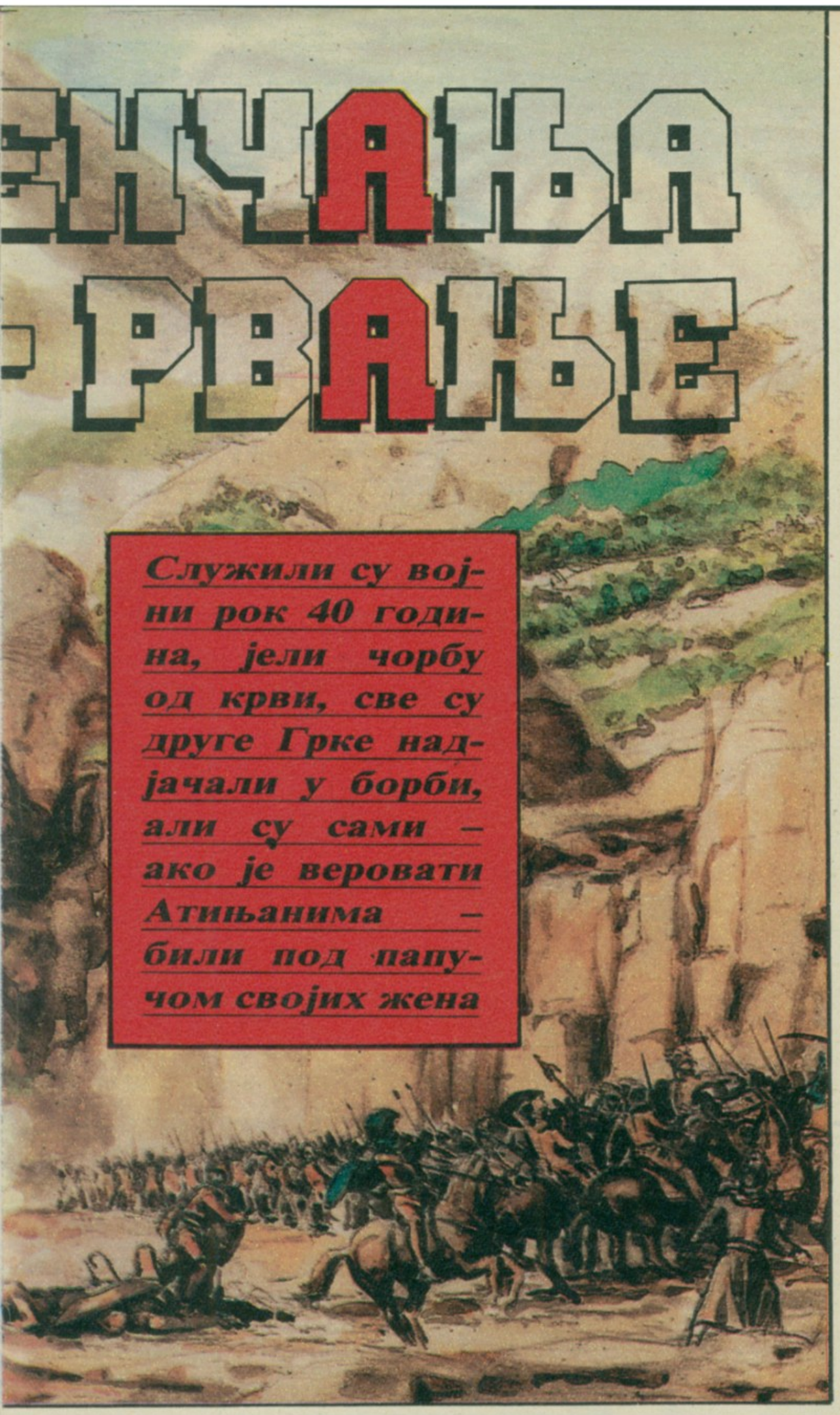

Служили су војни рок 40 година, јели чорбу од крви, све су друге Грке надјачали у борби, али су сами – ако је веровати Атињанима – били под папучом својих жена

ли живот у том крвавом ритуалу.

Кад прођу кроз таква и слична искушења и наврше двадесету годину, улазили су у сискенију да ту остану до старости. Војни рок од четрдесет година! За наше појмове звучи језиво, али се у Спарти на то није гледало као на неку мучну обавезу. Треба знати да је овде реч о **спартијатима,** то јест о припадницима аристократске класе чији је једини посао био да ратују. У мирно доба, ако се не рачуна обавезни „тренинг", дан им је пролазио у гозбама, лову или забавама са игром и хорским певањем.

Земљу су обрађивали и све физичке послове обављали **хелоти** – полуробови у државном власништву. Занати и трговина, као делатности недостојне аристократа, били су препуштени **перијецима,** староседеоцима који су били лишени грађанских права и морали су у свему да слушају спартијате.

Захваљујући таквом уређењу Спарта је била војнички јака (у дугогодишњем Пелопонеском рату, крајем 5. века пре н. е, победила је Атињане и задобила превласт над целом Грчком), али и сиромашна. Ни хелоти ни перијеци нису се баш претрзали од посла који њима самима није доносио корист.

Оно што називамо „спартанским" животом потицало је из жеље да се код грађана развију војничке навике скромности и одрицања. У Спарти су дуго времена били у употреби гвоздени новчићи. Остали Грци, који су ковали монете од сребра и злата, нису хтели тај „безвредни плех" ни у руке да узму. Уосталом, Спартанцима није било дозвољено да путују у друге земље. „Герузија", врховно веће од 30 стараца, страховала је да би додир са странцима могао да размази грубе ратнике. Утолико пре што је најближи град-држава био Коринт, центар раскоши, уживања и порока, нешто као Лас Вегас античког доба.

„Спартанска" је била и храна у касарнама. Једно од омиљених јела била је „чорба од крви", као створена за ратнике. О њој су Атињани подругљиво говорили: „Ко је ту чорбу окусио, схвата зашто Спартанци тако радо иду у смрт." Припремала се од згрушане говеђе крви, џигерице и изнутрица, зачињена сирћетом и ароматичним биљкама и могла је да буде и специјалитет за гурмане. У каснијим вековима њу су извозили у запечаћеним глиненим ћуповима, онако као што се данас извозе конзерве.

Боримо се у хладовини

Уздржан у свему, прави Спартанац био је такав и на речима. Зато придев „лаконски" (по покрајини Лаконији) све до данас означава кратко и одсечно изражавање. Чувене су поједине анегдоте о упечатљивим одговорима Спартанаца. У време Пелопонеског рата један атински изасланик је претио: „ако освојимо ваш град, сравнићемо га са земљом!" „Лаконци" су одвратили једном речју: „Ако." Пред битку код Термопила један уплашени гласник јавио је да Персијанаца има толико да ће „њихове стреле замрачити сунце". „Баш добро", одвратио је спартијат Дијенек, „значи да ћемо се борити у хладовини."

За спартанске појмове, други Грци су били брбљивци. Када је у спартанском пританеју (владиној палати) један острвљанин са Самоса, на челу делегације, одржао подужу говоранцију, домаћини су му хладно рекли: „Закључак ваше беседе нисмо схватили, јер смо у међувремену заборавили почетак."

Зли језици у другим хеленским градовима тврдили су да су Спартанци зато тако ћутљиви јер су се у сопственом дому одвикли од говора.

У томе је било истине. Веровали или не, Спартанци, ти фанатици снаге, храбрости и других мушких врлина, нису живели у патријархалном уређењу као други Грци. Жене су код њих биле равноправне или чак повлашћене у односу на мушкарце, у свему осим у управљању државом. Тако је и морало бити, будући да су мужеви живели у касарни, што значи да су жене управљале домаћинством, водиле бригу о новцу, издавале наређења робовима и васпитавале децу до осме године живота.

Шамари и обојена одећа

Девојчице су васпитаване једнако као и дечаци. У одвојеним школама, додуше, али су и оне училе да читају и пишу, бавиле се музиком и свакодневно тренирале. Не само што су спортска такмичења за жене била уобичајена ствар, него су се девојке често такмичиле с младићима, а богами и побеђивале – у трчању, скоковима, чак и у рвању. Да ли је неко грађанин Спарте, одређивало се по мајци, не по оцу. Женин мираз остајао је њено власништво и после удаје. Толика права за жене била су непојмљива осталим Грцима који су се ругали Спартанцима и називали их – папучићима.

Учешће жена на спортским играма (као и сви хеленски такмичари наступале су наге, без икаквих дресова) чинило се другим Грцима као грозан неморал. Још више их је запрепашћивала могућност дата женама да саме себи бирају мужа. Удавале су се негде око 25. године живота – десет година касније него другде у Хелади – а пре тога су могле сасвим слободно да стичу искуства са супротним полом. Пре венчања био је обичај да невеста позове младожењу на мач у рвању. Тиме се потврђивала равноправност полова, а уједно је рвање имало задатак да им пробуди чулности – било је као нека врста увода у прву брачну ноћ.

Уколико би се муж показао неспособним да постане отац, био је дужан да жени у постељу доведе „заменика" – обично неког доброг пријатеља. У исто време и она је имала право да изабере мушкарца с којим ће затруднети. Важно је било само да се испуни обавеза према држави, то јест да се роди што више здравих дечака, будућих бораца. Спартанцима је то било неопходно јер им се у ратовима број немилосрдно смањивао: почетком петог века пре н. е. спартијата је било око 8.000, а три столећа касније једва око 700, тако да је војска морала да се попуњава перијецима и хелотима.

Никакво чудо што се на маторе момке попреко гледало, као на лу-

де који зане марују патри - отску обавезу.

Неожењени мушкарци преко 35. године живота били су обавезни да носе посебно обојену одећу као знак своје срамоте. Свака жена која их сретне на улици имала је право да их ошамари.

Леонида се није предао

Историја Спартанаца завршава се изумирањем и заборавом. Боље да их памтимо какви су били у свом најславнијем тренутку, пре два-

Престрашена мајка чека на одлуку старешина: сме ли њено новорођенче да остане у животу?

Хијерархија спартанског друштва.

десет пет векова, када се још нису борили против других Грка, него у савезу с њима против заједничког непријатеља – Персије.

У пролеће 490. године н. е, персијска морнарица под Ксерском искрцала се на источној обали Атике. Спартанска војска успела је, у задивљујућем маршу, за само три дана да превали 290 километара од Спарте до Маратона. Стигли су ипак прекасно, вероватно и због терета који је на себи носио сваки хоплит (оклопник): мач, копље, штит, шлем, оклопи на грудима и ногама, укупно преко 30 килограма. Слава победника том приликом припала је Атињанима и њиховим савезницима.

Десет година касније персијски цар навалио је поново, копненим путем са севера, водећи огромну војску. Овог пута закаснили су Атињани, али спартански краљ Леонида са триста оклопника сачекао је освајаче у кланцу Термопиле. Остало је – легенда. Талас за таласом најискуснијих персијских ратника кршио се о спартанску фалангу као о непробојни зид. Тек када је издајник Ефијалт једном горском стазом превео Персијанце на другу страну, омогућивши им да опколе Спартанце, положај бранилаца постао је безизлазан.

Леонида се ипак није предао. Распоредио је војнике у круг и наставили су да се боре, како би што дуже задржали непријатеља и дали времена својим савезницима да организују нову одбрану на југу. Под кишом стрела и камења, један по један, свих три стотине су изгинули. За њима је остала само успомена и натпис који је касније урезан у стену: „Путниче, кад дођеш у Спарту, реци да смо овде пали покоравајући се њеним законима...”

С. С.

Верујте ако хоћете

ЧУДО ПОД ВЕШАЛИМА

Седмог фебруара 1894. младић Вил Первис изведен је пред суд под оптужбом да је убио једног чиновника из града Колумбије у Мисисипију и осуђен на смрт вешањем. Његова судбина сигурно би тог пута била запечаћена да се приликом извршења казне није развезао чвор на омчи... Мало се угрувао и то је било све.

Он је, ипак, био осуђен на смрт и казна је морала да буде извршена. Заменик шерифа поново га је поставио под вешала. Наредио је да се конопац добро провери и да му се омча поново стави око врата. У том тренутку око 3000 људи, који су се окупили да би присуствовали извршењу пресуде, нагло су променили мишљење и, верујући да се ради о некаквом чуду, односно вишој сили, гласно захтевали његово ослобађање... Судија вишег суда прихватио је захтев и ослободио Первиса извршења смртне казне. Збуњени шериф Ервин Меги вратио је осуђеника у затвор.

Упркос томе што су Вилови браниоци непрекидно слали молбе вишем суду, поново је одређен датум за извршење казне: 12. децембар 1895. Али, само неколико дана пре него што је младић требало да буде изведен на трг где су га чекала вешала, другови су му помогли да побегне из затвора и да се сакрије.

Месец дана касније у Мисисипију је изабран нови гувернер који је био наклоњен Вилу. Чим је преузео дужност, његову смртну казну преиначио је у доживотну робију. А само три године касније Первис је помилован и пуштен на слободу.

Прошло је много година. Онда је, 1917, један човек на самрти, по имену Џозеф Берт, признао да је он убица и тако је Вил Первис коначно повратио своју част.

Још на првом суђењу Первис се упорно бранио говорећи да је невин. Кад га је порота од 12 чланова прогласила кривим, није могао да верује својим ушима. Забележено је да им је тада довикнуо: „Поживећу довољно дуго да видим како умире и последњи од вас!” Он је умро 13. октобра 1938, три дана после смрти последњег преживелог поротника.

Вил Первис је осуђен на смрт вешањем за убиство које није починио. Преживео је захваљујући томе што се одвезао чвор на омчи. Неки су тврдили да је конопац био превише чврст за прављење чвора, а било је и оних који су говорили да је конопац био замашћен. Кад су га после много година ослободили оптужбе, држава Мисисипи платила му је одштету од 5.000 долара. Видите и тај чек.

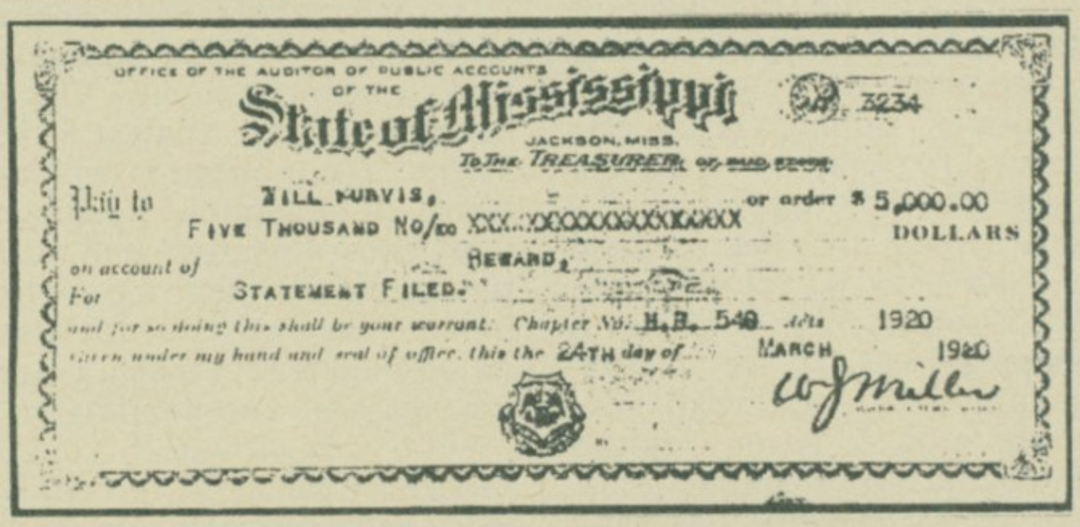

OFFICE OF THE AUDITOR OF PUBLIC ACCOUNTS
OF THE
State of Mississippi
No. 3234
JACKSON, MISS.
To the TREASURER OF SAID STATE
Pay to WILL PURVIS, or order $ 5,000.00
FIVE THOUSAND No/00 XXX.XXXXXXXXXXXXXX DOLLARS
on account of REWARD
For STATEMENT FILED.
and for so doing this shall be your warrant. Chapter No. H. B. 548 Acts 1920
Given under my hand and seal of office, this the 24TH day of MARCH 1920
W. J. Miller

МУТУТА УМРО ЧЕТИРИ ПУТА

Шездесетогодишњи Мусиока Мутута из Китуја, у Кенији, покопан је септембра 1985. Само неколико дана пре тога свом брату Тимотију рекао је да ће четврти пут његов одлазак бити коначан. Мутута је, иначе, у својој земљи био познат као „човек који је преварио смрт”.

Први пут је „умро” кад је имао само три године. Док су га спуштали у гроб, почео је да плаче па су га брзо извукли из ковчега... У деветнаестој години је нестао и

недељу дана касније на једној ливади пронашли су његово на изглед мртво тело. И опет, док су га спуштали у раку, окупљени су запрепашћено гледали како се поклопац ковчега диже... Мутута се поново вратио међу живе.

После краће болести опет је „умро" у мају 1985. Од јутра до касно у ноћ лежао је „мртав" на одру а онда се, наједном, подигао и затражио воде...

Мутута је објаснио својима да је сваки пут његова душа напуштала тело и одлазила у неки други свет одакле су га враћали као „случајно замењеног".

Првог светског рата кад су у близини старог града Вавилона, велике метрополе Месопотамије, научници пронашли неки торањ поред кога су ископали пролаз у дубину да би проучили све слојеве у којима има остатака грађевина и других дела људских руку.

Копајући испод нивоа рушевина, пронађени су остаци још старијег града прекривеног наносом глине и песка. На још већој дубини откривена су друга насеља која одговарају некој старој култури пољопривредника. Копајући још дубље, наишли су на остатке неког насеља ловаца и пастира с још примитивнијим рукотворинама. Ископавања су обустављена кад је испод свих ових слојева откривена површина од чистог стакла!

Верује се да је и то остатак неке прадавне атомске експлозије.

ДОЛАЗИ ГОСПОДАР СВЕТА

Према веровању Монгола и Тибетанаца, али и према сведочењу многих будистичких свештеника који тврде да су га посетили, испод висоравни централне Азије налази се подземно царство названо Аргати. Пророчанство каже да ће из подземних ходника Аргата ускоро изаћи Господар света и његови следбеници.

Према овом будистичком веровању, пред крај овог миленијума људи ће потпуно занемарити духовни живот... Падаће владари... Заратиће читав свет на земаљској кугли... Нестаће многи народи...

За време овог безвлашћа, наставља пророчанство, свако ће кренути својим путем, ни брат брата неће познавати, а све велике градове прогутаће пламен. „У року од 50 година на Земљи ће остати само три велика народа...

После тога ће се још 18 година водити нови ратови и биће нових катаклизми... Тада ће Аргати напустити своје подземне пећине и изаћи на светлост дана..."

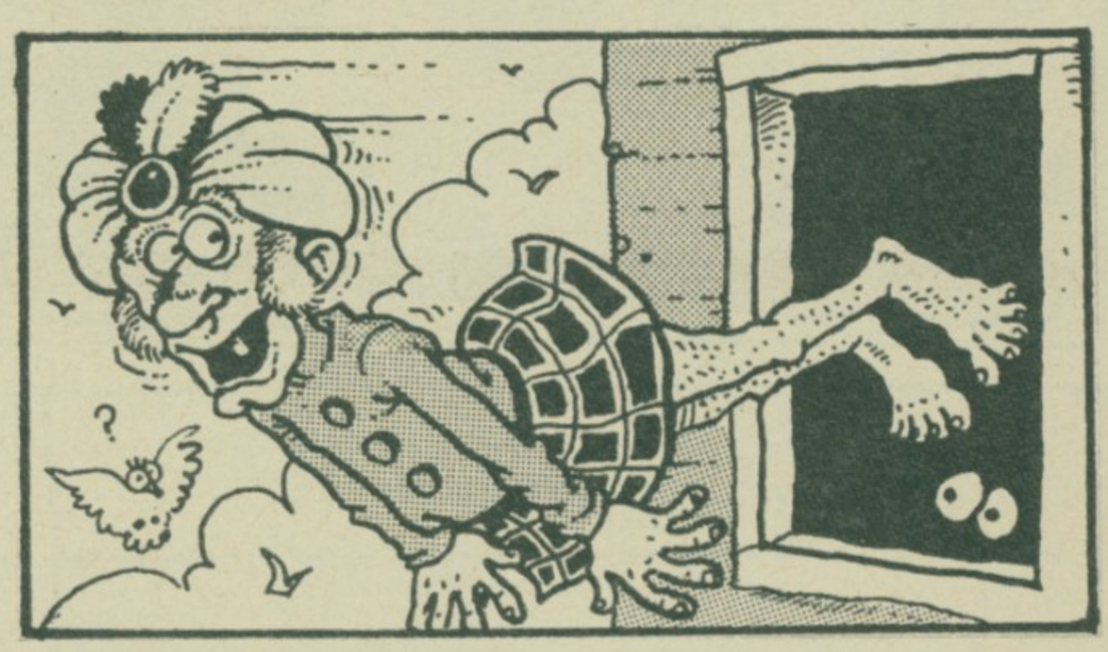

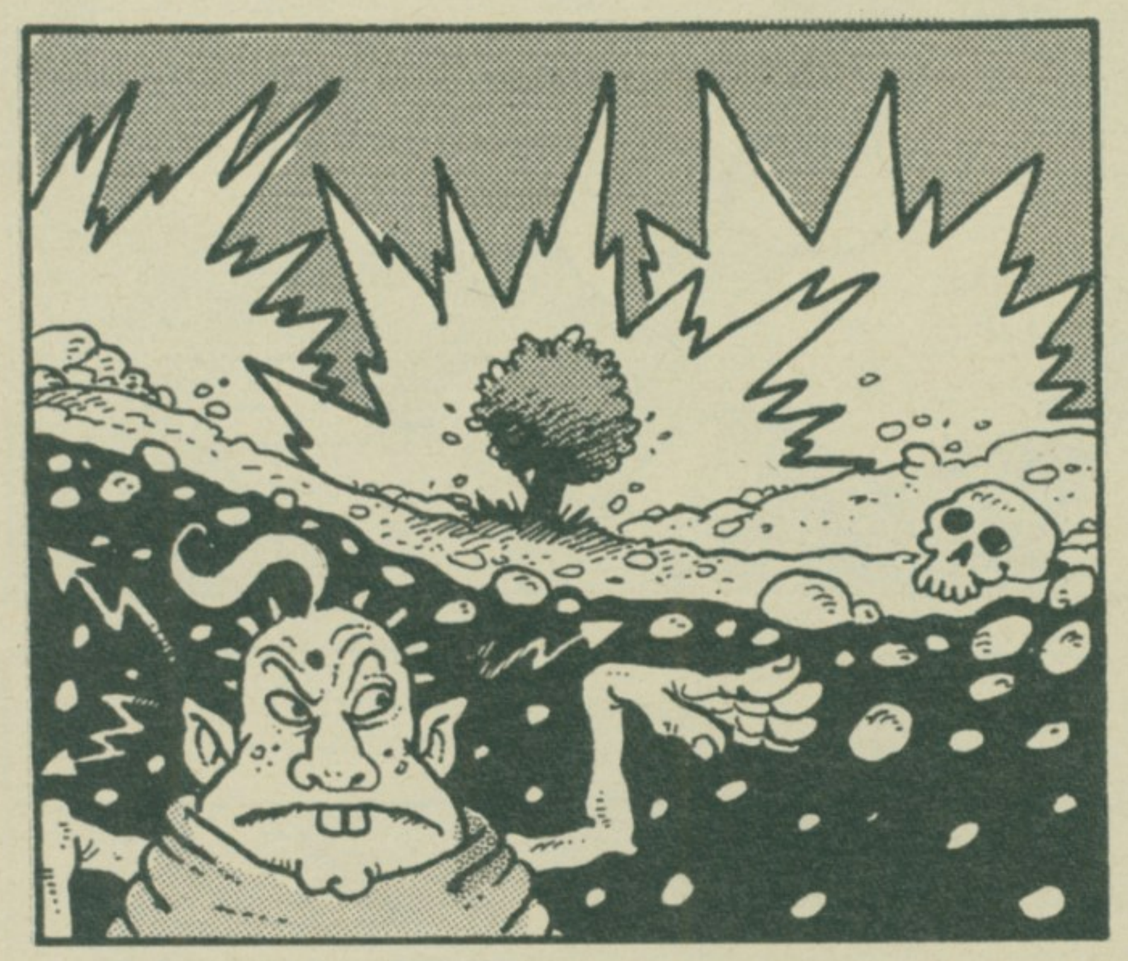

НАША АТОМСКА ПРОШЛОСТ

После прве експерименталне експлозије атомске бомбе у Аламогорду 1945. примећено је да је читава околина прекривена зеленкастом стакленом наслагом, у ствари песком који је топлота претворила у стакло. Овај податак је важан за причу која почиње после

КАО У ЦРТАЋУ

Најпознатији чудотворац савременог доба несумњиво је био шкотски медијум и спиритиста Данијел Даглас Хоум (1833–86) који је једном приликом, у присуству више особа и при пуној дневној светлости, буквално излетео кроз прозор и на исти начин се вратио у собу.

Хоум је, између осталог, снагом мисли подизао тешке предмете, разговарао с духовима умрлих, без икаквих последица држао у рукама усијане предмете и слично. Умео је такође да мења облик и величину свог тела. Једном приликом је тренутно порастао за читавих 15 центиметара! Очевици тог догађаја били су лорд Едер, син војводе од Данрејвена, и његов пријатељ по имену Ценкен.

У стању транса, кад је обично и изводио све вештине, Хоум је неочекивано почео да расте... све док се поприлично није издигао изнад ова два забезекнута човека. Онда им је рекао да ће им показати како то изгледа и раскопчао капут. Лорд Едер је својим очима видео како му се на делу изнад каиша од панталона појавило преко десет центиметара новог ткива.

Затим се Хоум поново смањио да би истог часа изјавио како ће опет да „порасте", што се и догодило. Прошетао је по соби ударајући ногама о под и мало-помало поново се вратио на своју висину.

Припремила
С. Ивановић

Илустровао: Добросав БОБ Живковић

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

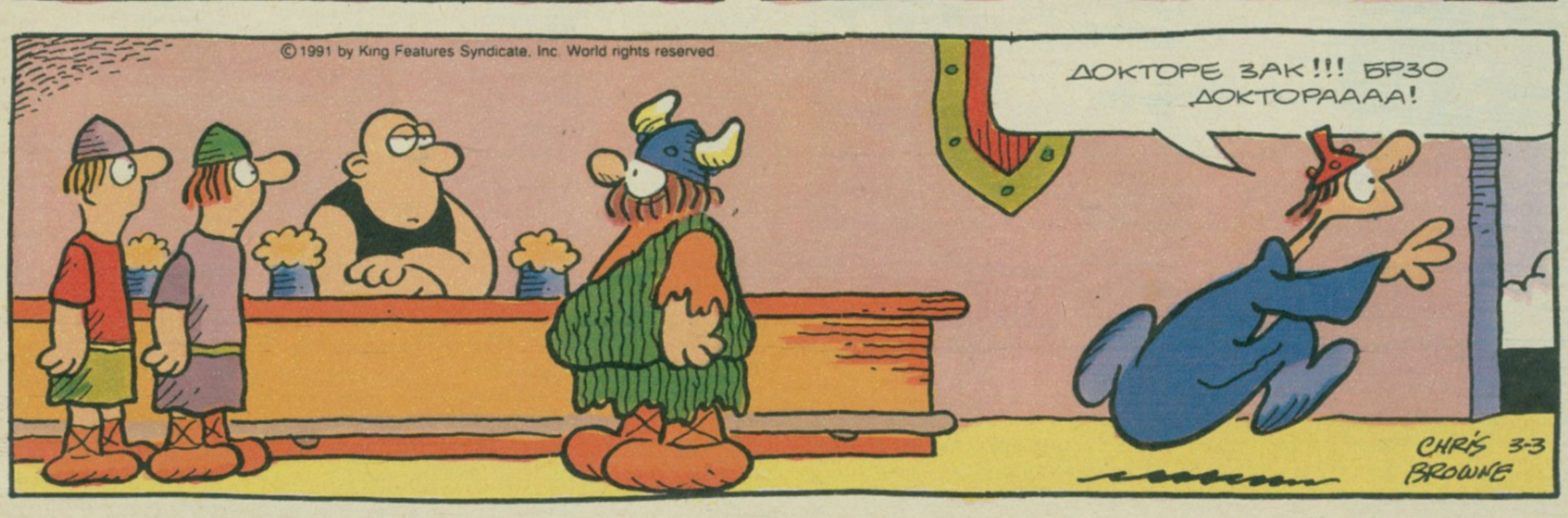

ГАЋЕ ЗА СВЕМИР

ОДЕВАЊЕ МЕЂУ ЗВЕЗДАМА

Направљен је прототип новог свемирског одела које космонауту омогућава да се леђима прикључи на лунарно возило и управља њиме сопственим гласом

Да треба гледати научнофантастичне филмове, јер у њима и није све баш толико немогуће, потврђује и предлог најновијег изгледа америчких свемирских одела. Заиста је много филмова из поменутог жанра у којима свемирска одела личе на гњурачку опрему... Та скаламерија је, да подсетимо, састављена од једног крутог дела (који штити главу и труп заједно) и покретних делова у којима се налазе руке и ноге. Звучи невероватно, али испоставило се да је и за свемир таква одећа, иако је тамо спољни притисак раван нули, далеко погоднија од класичног скафандера за главу који се „нашрафи" на остатак космонаутског комбинезона.

Зашто?

Пре свега, доба самосталног лебдења и лутања космонаута, привезаних сајлом за свемирски брод, полако одлази у прошлост. На њих ће нас, за коју годину, подсећати само ТВ снимци тих храбрих људи који су знали да прекид поменуте сајле, слично пупчаној врпци, значи и сигурну смрт. То се, срећом, ни једном космонауту са Земље није до сада догодило. Да јесте, тај би несрећник, одвојен од свог брода и без могућности да му се поново приближи због недостатка отпора, постао још један вештачки Земљин сателит који би, док му не нестане кисеоника, био још и – жив!

Задовољан осмех: космонаут Харисон Шмит тестира CCPS

Свемирски дизајнери

Нове свемирске технологије предвиђају за космонауте посебна мала возила високе поузданости, тако грађена да ће астронаут моћи једноставно да се „прикључи" на то возило. При томе ће му одело служити као прави мали преносни кокпит јер ће у њему бити смештене све команде које ће се електронски преносити из свемирског одела до лунарног возила, које ће моћи да лети око брода или се котрља по некој од планета. И то је већ виђено у научнофантастичним филмовима. Одело ће се за возило прикључивати својим задњим, крутим, делом, слично као када утикач гурнете у утичницу за струју. Због тога је та нова комбинација названа CCPS (енгл. Command Control Pressure Suit), што би, отприлике, требало да значи „командно" одело под притиском.

Креатори овог новог шик свемирског одела су Бранд Грифин и Пол Хадсон. Грифин је запослен у одељењу велике ваздухопловне компаније „Боинг", које се бави цивилним свемирским истраживањима, док је Хадсон, вероватно, један од највећих светских „свемирских дизајнера". Такво занимање Југословенима је, мање-више, непознато, али нека остане запамћено да су „свемирски дизајнери" цењена група примењених уметника који се баве изгледом разноразних ствари које ће човек, једног дана, користити у свемиру. Њих двојица већ 6 година сарађују на задацима везаним за боравак људи у свемиру, а развој свемирског одела које су ових дана представили, започели су још пре три године.

Одело које су њих двојица направили ваљда је једино за које је „кројач" више од две године требало да ради најразличитије прорачуне. Пре десетак месеци, уз помоћ компјутера, њих двојица коначно су започела и израду прототипа. У помоћ су позвали и космонаута Харисона Шмита ради пробе одеће.

– Видљивост из новог одела је далеко боља од модела A7L–B које сам носио током 22 часа која сам провео на Месецу за време мисије „Апола 17" 1972. године – каже Шмит.

Укључи ово, искључи оно...

Креатори CCPS-а су, дакле, избацили мехурасти скафандер за главу који је био уобичајен код Совјета и Американаца. Заменили су га равним стакленим површинама на крутом делу новог одела. Тиме је постигнуто да космонаут, да би нешто видео са своје, на пример, десне стране, више не мора да окреће и главу и скафандер, већ само – главу. Тако штеди снагу, а има и више простора. Осим тога, равне површине стакала (види слику) праве знатно мање изобличење, услед преламања светлости, од закривље-

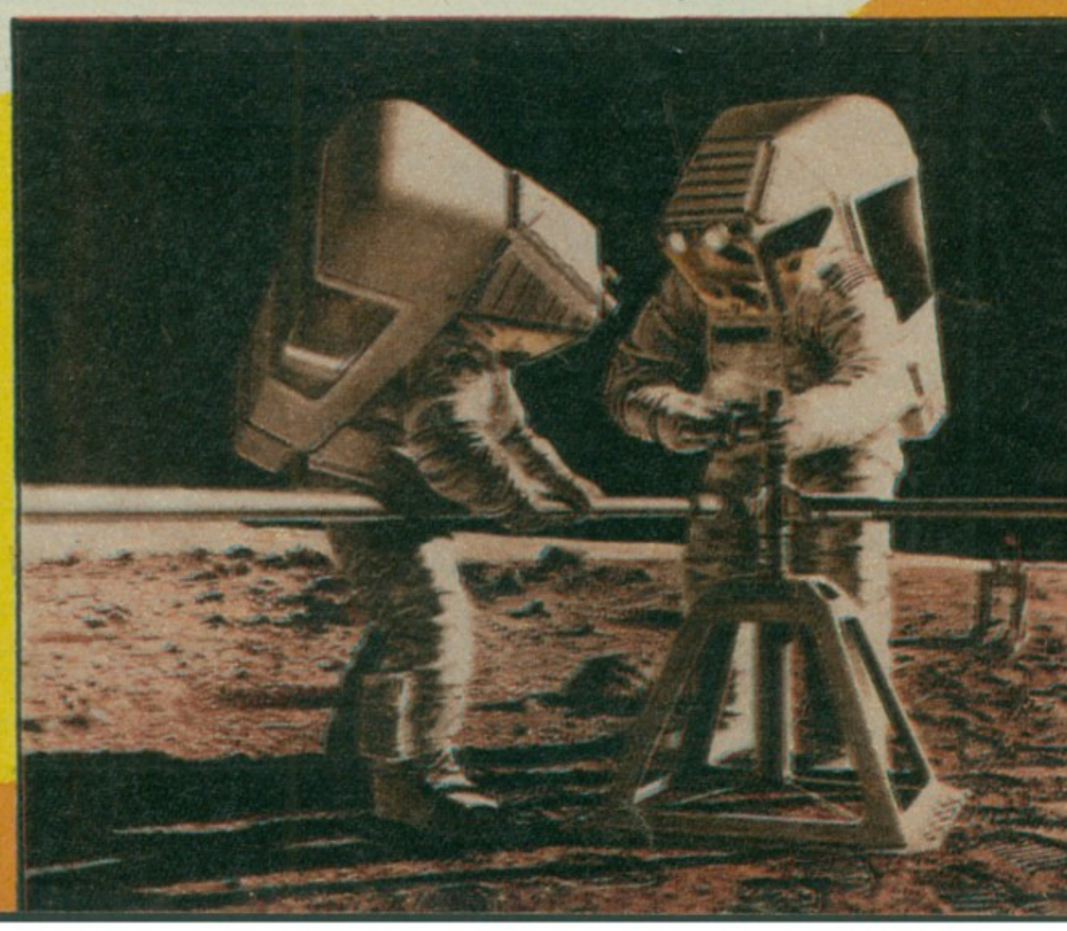

Уметничка визија астронаута који у новим оделима склапају елементе нове базе на Месецу

них стакала на данашњим „мехурастим" скафандерима.

Поменути контролни уређаји, за евентуално свемирско возило, унутар новог свемирског одела састоје се од видео дисплеја и разних других показивача смештених испод браде космонаута, изнад обрва и по висини два држача окана са леве и десне стране. Показивачи ће добро доћи да се на њих смести и уобичајена „чек листа", дакле списак свега што пилот-космонаут мора да провери пре него што, рецимо, изађе у скафандеру ван брода. Та листа се састоји од напомена састављених у стилу „укључи ово, искључи оно, притегни тамо, притисни онамо..." и те поруке су, на класичним космонаутским оделима, биле исписане словима на манжетнама.

Све је било добро до половине осамдесетих година када су стручњаци у Наси дошли до закључка да би због све веће сложености и техничких система рукави свемичке одеће морали да буду врло дугачки да би све поруке са „чек листе" могле да стану. Нова CCPS одежда омогућава да се чек листа сними на микро чип и емитује у виду синтетизованих звучних порука или на екранима од течног кристала пред очима космонаута.

Екрани од течног кристала биће, наравно, у боји, а све команде ће се унутар CCPS-а активирати уз помоћ гласа или погледа јер су руке напољу, а носем, језиком или ушима баш и није најзгодније укључивати и искључивати системе унутар одела.

Велика предност постављања команди у одело је и та што фина свемирска прашина неће заклањати поглед на разне показиваче, што би се свакако дешавало да су остали напољу и да космонаут мора да их укључује и искључује као до сада – прстима оденутим у незграпне, нарочите, рукавице.

Мада све ово изгледа поприлично незграпно и тешко, ваља се присетити да у свемиру влада бестежинско стање и да је, на пример, на Месецу гравитација знатно слабија, тако да тежина целог одела не игра значајну улогу. Важно је да се у свему томе астронаут осећа добро и сигурно, нарочито ако леђима може да буде укључен у неко лунарно возило коме ће командовати гласом и погледом.

Александар Павић

ТРИНАЕСТОРИЦА ИЗ БИРМИНГЕМА

Тајна клуба месечара

Мада је друштво лунатика за 25 година постојања увек имало само 13 чланова, никад се одједном није састало више од 10 и то искључиво кад је пун Месец

То што је Бирмингем данас индустријски центар Велике Британије (машиноградња, аутомобили – „Остин" и „Морис" – авиони, електромотори, вагони, оружје, челична роба, обојена металургија, хемијска и прехрамбена индустрија) неки тумаче тиме што се налази у срцу Енглеске, у близини рудника угља и гвожђа, други хвале радиност и трговачки таленат његових становника, а трећи додају да је овај град у грофовији Варвик тако успешан зато што је први прихватио новине и чак их и сам измишљао. А чим се помену промене и напредак у науци, техници и индустрији, не може се никако прескочити да је баш у Бирмингему, године 1766, основан клуб интелектуалаца који је касније у историји постао познат као „Друштво месечара".

Глава до главе плус Дарвинов деда

О Друштву се врло мало зна јер његови чланови нису за собом оставили никакав папирић, камоли записник или закључке са својих тајних састанака, па се о правилима клуба и разговорима који су у њему вођени може само претпостављати. Своје удружење славни Бирмингемци назвали су „Соломонова породица", по научно-техничком центру у утопији Френсиса Бекона „Нова Атлантида", а себе лунатицима или „трговцима светлошћу". Било их је укупно 13, али се ниједном није окупило више од 10 истовремено, то се дешавало искључиво кад је пун Месец. Заседали су увек тачно од 14.00 до 20.00 часова и зна се једино да при том нису штедели на јелу и пићу. Пробраном, дакако.

Али, ако се ништа не зна о тајанственом и необичном друштву, његови чланови ос-

Еразмо Дарвин који је, пола века пре свога славног унука Чарлса, у делу „Зооиомија" изнео идеју о променљивости врста због које га сматрају претечом науке о еволуцији...

Лудак који је хтео да осветли Лондон гасом

Метју Болтон био је један од оних којима Енглеска дугује свој тадашњи назив „индустријске радионице света". У његовим фабрикама грађене су најразличитије машине, проверавале су се нове идеје у одлично опремљеним радионицама у којима су радили изванредни инжењери, међу којима и касније чувени Џемс Ват, такође члан „Клуба месечара", човек који је измислио прву парну машину. Убрзо после тога основана је и прва компанија на свету за производњу парних машина „Болтон и Ват".

У тој компанији радио је као инжењер још један члан друштва – Вилијам Мердок кога су звали Валтер Скот или „лудак који је хтео да осветли Лондон гасом". Колико је ова оптужба смешна види се из следећег податка: Мердок је заиста први успео да сувом дестилацијом каменог угља дође до гаса који је употребио за осветљење градова!

Ево још неколико чланова овог необичног удружења. Џон Вилкинсон открио је метод ливења железних цеви, подигао први железни мост на свету и саградио такође први на свету метални брод, конструисао струг за прецизну обраду цилиндара, пронашао прву ковачку пресу.

Са своје стране Џозаја Вејвуд, иначе таст Еразма Дарвина, пронашао је изванредну мајолику (керамику пресвучену непрозирном цаклином) – базалтну, јасписну и друге – од које су прављени уметнички предмети разних боја с рељефним фигурама и украсима у античком духу. Он је поставио и основе делатометрије (област физике која проучава промену димензије тела под утицајем спољних фактора).

Пристли је успео да побегне

Ипак, најугледнији међу свим члановима „Друштва месечара" био је, без сумње, Џозеф Пристли. Мада богослов по образовању и свештеник по занимању, изабран је у Лондонско краљевско друштво, Британску академију наука, за своја истраживања електричних појава при чему је доказао да је сила узајамног привлачења обрнуто пропорционална квадрату растојања између наелектрисања. Касније је Пристли открио кисеоник, добио хлороводоник и амонијак, а такође доказао да зелене биљке „поправљају" ваздух загађен дисањем.

И политички погледи тринаесторице из Бирмингема били су испред њиховог времена и околине што их умало није коштало главе. Кад је избила Француска револуција 1789, у којој је нова грађанска класа, економски јака али и без икаквих права, устала против самовоље племства, „месечари" су јој пружили свесрдну подршку што је изазвало провалу беса код конзервативаца у Бирмингему. У ствари, то је и послужило као повод да се после 25 година плодног рада клуб растури: 14. јула 1791. године, на другу годишњицу пада Бастиље, готово сви чланови друштва окупили су се у једној кафани да прославе јубилеј, али их је ту напала гомила разјарених фанатика који су посебно желели да се обрачунају с Пристлијем. Срећом, он је обавештен на време о опасности и успео да се сакрије у некој шупи, а разочарана руља бацила се на његову лабораторију и уништила је до темеља, чак је и запалила. Тако су нестали сви радови овог научника, плод двадесетогодишњих истраживања. Тада су фанатици покушали да навале на остале чланове друштва окупљене у кафани и ко зна шта би било да Ват и Болтон нису успели да из својих фабрика позову у помоћ раднике наоружане свим и свачим.

Пристли је убрзо емигрирао у САД. Свој последњи рад „Огледи на добијању ваздуха из воде" посветио је пријатељима и саборцима из „Друштва месечара". И то је, у ствари, крај приче о необичном клубу талентованих научника и конструктора који су толико допринели индустријској револуцији и напретку не само своје домовине Велике Британије већ и целог човечанства.

Припремила:
Вера Милићевић

тавили су иза себе блиставе резултате научног рада, уз то више него корисне и практичне.

Душа друштва био је Метју Болтон, богати индустријалац, заљубљен у природне науке. Довољно је поменути да је заједно са Бенџамином Франклином, који је у то време био представник америчких колонија у Лондону, експериментисао с лајденском боцом, првим типом електричног кондензатора.

Други оснивач клуба био је Вилијам Смол, професор природних наука. Иако по струци математичар, проучавао је медицину и стекао докторску титулу. Његов ђак био је Томас Џеферсон, трећи по реду председник САД, који у својим успоменама признаје: „Из разговора са Смолом стекао сам своје прве погледе на развој науке".

Још је један од утемељивача клуба био лекар, а уз то још и природњак и песник –

Илустровао: Драгутин Ђежић

ЖИВОТ ПИШЕ ДРАМЕ

РОЂЕН ПОД СРЕЋНОМ ЗВЕЗДОМ

Лице капетана Ланкастера, до појаса исисаног из авиона, било је крваво, очи избуљене и црне од подлива, језик исплажен, кожа изборана од снажног ветра који се с њим поигравао као с лутком од крпе

Дивног јутра 10. јуна прошле године авион „BAC1–11", лет број 5390 компаније „Британ Ервејз", узлетео је тачно у 8,20 ч. са аеродрома у енглеском граду Бирмингему на путу за Малагу у Шпанији. Осамдесет два путника, углавном Енглези који су ишли на летовање, поздравио је капетан Тим Ланкастер речима: „У Малаги је велика врућина. Лепо се сместите и уживајте, тамо ћете се довољно кувати!"

Док се апарат пењао узимајући курс према југу, три стјуарда и једна стјуардеса почели су да сервирају доручак. У пилотској кабини капетан авиона Ланкастер, искусан четрдесетједногодишњи пилот, с једанаест хиљада сати лета за собом, седео је на левом седишту. Тридесетдеветогодишњи копилот Аластер Атчисон с његове десне стране.

Први пут су летели заједно. Атчисон је читав сат слушао упутства из торња за контролу лета која су их наводила кроз авионима закрчено небо изнад Британије. Налазили су се на висини од 5.200 метара. Када су ваздушни коридори постали мање оптерећени, оба пилота су се опустила. Ланкастер је откачио ремење оставивши само сигурносни појас око паса.

Неколико секунди касније дошло је до снажне експлозије. Леви ветробран је нестао као да га никада није ни било а изненадна јака промена ваздушног притиска исисала је Ланкастера до појаса кроз отвор величине 60 са 40 центиметара. Ветар, који је стварала брзина од 500 километара на сат, залепио је тај горњи део његовог тела за труп авиона.

Магла куља међу путнике

Притисак ваздуха из путничке кабине ишчупао је врата на улазу у кокпит, тресnуо их о Атчисоново раме и, најзад, разбио о средњу таблу с радиом и ручицом за гас. Једна Ланкастерова нога, док га је ваздух извлачио кроз отвор, закачила је управљач и авион се опасно нагнуо на крило.

Трећи стјуард Најџел Огден налазио се у предњој кухињи, тачно иза врата кокпита, када је чуо грмљавину. Окренуо је главу и, пошто врата није било, угледао је капетана како излеће кроз отвор. Огден је скочио на таблу с радиом, опкорачио капетаново седиште и Ланкастера зграбио око паса.

Притисак је био тако јак да умало и њега није исисао а нека сила као да му је чупала руку. Повикао је: „Упомоћ!", али му је ветар загушио глас. Копилот Атчисон је био заузет исправљањем авиона.

Путници су се следили када је бела магла, створена услед декомпресије, покуљала у њихов део авиона. Њу је изазвала кондензација настала сударом спољњег леденог и унутрашњег топлог ваздуха. Летелица се тресла и изгледало је да је на добром путу да се сруши.

Џон Хјуард, главни стјуард, управо је служио чај у петом реду. И он је појурио према кокпиту и, видевши да Атчисон не може да дохвати ручице за гас испод разлупаних врата, ухватио је остатке тих врата и бацио их у кухињу. Онда је провукао руке кроз ремење помоћног седишта и једном дохватио Огдена за појас а другом Ланкастера за панталоне.

Атчисон је муњевито проценио ситуацију. Авиони „BAC1–11" нису опремљени маскама с кисеоником које аутоматски падају испред лица путника у случају веће декомпресије као што је била ова. Капетан Ланкастер, чак и ако не испадне кроз прозор, сигурно ће умрети од хладноће: спољна температура била је 22°C испод нуле. Постојало је само једно решење: спустити се што брже и безбедније на 3.000 метара где има довољно кисеоника.

Док је авион пикирао брзином од 600 километара на сат, Атчисон је био болно свестан шта се дешава Тиму Ланкастеру. Послао је међународну радио–поруку за случај опасности:„S.O.S! S.O.S. Лет 5390. Имамо снажну декомпресију!"

Ланкастер је мртав!

Путници су, на свој британски начин, били сасвим мирни. Васпитање уливано од рођења није им дозвољавало да покажу страх. Стефани Џенкинс је помислила: „Господе, ово је крај. Нећу више видети Гордона и децу, а нисам написала ни тестамент!" Мајклу Лоренсу, бившем пилоту Британског ратног ваздухопловства, лакнуло је када је видео да ваздушне кочнице правилно излазе из крила.

На 3.000 метара Атчисон је исправио авион и смањио брзину колико је могао у нади да ће Огден и Хјуард успети да увуку капетана у кабину. Али, чак ни при тој брзини од 275 километара на сат, испод које нису смели да лете, нису успели због ветра који се с Ланкастером поигравао као да је крпена лутка.

„Немогуће да је још жив, сигурно му је сломљена кичма", помислио је. А када га је стјуард испитивачки погледао, Атчистон му је рекао: „Ланкастер је мртав!"

У пилотску кабину ушао је трећи стјуард Сајмон Роџерс, снажан најмлађи члан посаде, да би помогао Огдену и Хјуарду да увуку капетана. Али, кабина је била мала и закрчена, па ни њихове удружене снаге нису помогле.

Да ли гурнути капетана?

Нешто су ипак постигли: подигли су Ланкастерову заглављену десну ногу и ослободили команде које је притискала омогућивши Ачистону да лакше управља и маневрише. Лева капетанова нога остала је заглављена. Лебдело је неизречено питање треба ли, да би се спасли путници, гурнути капетана доле.

Атчисон је одмахнуо главом рекавши: „Држите га чврсто ако можете!" Огден више није могао: тетиву на десној руци озледило му је непрекидно трење о оквир ветробрана а, пошто је био у кошуљи с кратким рукавима, руке су му утрнуле од зиме и тешко је дисао. Заменио га је Роџерс, а Огден се сручио на најближе седиште.

Роџерс се везао за седиште иза капетановог, савио се унапред колико је могао и успео да дохвати глежањ његове десне ноге и сасвим ослободи команде. Ланкастерово тело је услед тога клизнуло за још неких петнаестак центиметара и сада му је цео грудни кош био напољу.

Само који секунд потом, док је авион правио окрет налево због промене курса, капетаново тело се окренуло и Роџер је први пут кроз бочно стакло видео његово лице. Било је крваво, очију избуљених и црних од подлива, исплаженог језика и изборане коже од снажног ветра.

Стање опште приправности

У 8,42 ч, девет минута након удеса, Крис Рандл, шеф контроле лета у енглеском граду Саутемптону, сазнао је да је један „BAC1–11" променио курс због јаке декомпресије. Одмах је наредио стање опште приправности на аеродрому и позвао хитну помоћ, ватрогасце и полицију.

Затим је успоставио везу са Атчисоном да би му дао податке о курсу и висини како би се што безбедније спустио на тај аеродром. Усредсређен на слетање без помоћи на аеродром који није познавао, Атчисон није имао времена да путницима држи дуг говор. Обратио им се смиреним гласом: „Даме и господо, говори вам ваш копилот. Будите љубазни и следите упутства посаде. Хвала."

Мајкл Лоренс, поменути ветеран Британског ратног ваздухопловства, понудио се да помогне посади. Позвали су га да стане напред крај главног помоћног излаза да би олакшао евакуацију путника.

Када је пришао излазу, Лоренса је ужаснуло оно што је угледао – Ланкастерово тело напољу светлуцало је као покривено иње̂м: „Ако га стјуард испусти, треснуће на леви мотор који ће отићи доврага!",помислио је.

Атчисон, смањивши брзину због скорог слетања, знао је да ће, ако се не приземљи што мекше, Ланкастер испасти из Роџерових руку. Писта у Саутемптону, прилично кратка, дозвољавала је минималну грешку а кочнице су лако могле да се запале ако их буде јаче нагазио.

Узрок удеса – људски фактор

На пет километара од аеродрома Атчисон је јавио команди лета: „Видим писту". Рандл му је одговорио: „Дозвољено слетање" и одјурио на прозор да види шта ће се догодити.

Авион се спустио тако меко да путници готово нису ни осетили додир стазе. Апарат се зауставио. Унутра је неколико секунди владала мртва тишина, а затим су путници почели да излазе. Било је тачно 8,55, тридесет пет минута од узлетања са аеродрома у Бирмингему.

У тренутку када се авион зауставио, ватрогасац Џон Фоскет са запрепашћењем је видео како Тим Ланкастер окреће главу. Брзо се узверао пожарним лествицама да би га придржао док су га из пилотске кабине лагано увлачили унутра. Чим су га спустили на седиште, Ланкастер је промрмљао: „Где се ја то налазим"...

Убрзо се нашао у болници где је његово стање процењено као „сасвим задовољавајуће". То је било просто непојмљиво. Ланкастер, за кога су веровали да је мртав, прошао је с промрзлинама, мањим ломовима десне руке и шаке, једним сломљеним прстом и подоста контузија.

Седам месеци после удеса капетан Ланкастер је, након интензивне физиотерапије, поново седео за командама авиона. „Ја сам човек рођен под срећном звездом!", често говори.

„Чудесно пилотирање" донело је копилоту Атчисону бројна признања међу којима и златни орден Удружења британских линијских пилота. И остали чланови посаде одликовани су због храбрости, пожртвованости и вештине.

Истрага је показала да је удес, који се чудом није претворио у катастрофу, проузроковао такозвани људски фактор: нешто пре узлетања на авиону „BAC1–11" који је кренуо на лет 5390 замењен је ветробран, али су употребљене сувише слабе заковице које нису могле да издрже притисак ваздуха.

Припремила ***Б. Дожић***

УБИСТВО,

САМОУБИСТВО

ИЛИ НЕШТО ТРЕЋЕ?

НЕВЕРОВАТАН СЛУЧАЈ

Мало је вероватно да ће се икада сазнати како је заправо настрадала Мери Ризер

УДОВИЦЕ МЕРИ РИЗЕР

Ни полиција ни FBI нису успели да утврде узрок смрти. Понајмање им је пошло за руком да објасне чињеницу да је од жртве остао само пепео, а да пламен није дотакао готово ништа друго у стану...

Загонетка на коју нико није умео да одговори: како је од читавог тела жртве пламен заобишао само део леве ноге?

Другог јула 1951. године у америчком граду Сент Питерзбургу на Флориди у стану шездесетосмогодишње удовице Мери Ризер нађени су њени угљенисани остаци. Од жртве је, с изузетком леве ноге, остала само хрпа пепела, али пламен при том готово није ни дотакао намештај или било који други предмет у стану.

Упркос напорима полиције, ватрогасаца, стручњака осигуравајућег друштва, патолога и FBI, годину дана после несреће Кес Берџис, детектив полиције Сент Питерзбурга, био је принуђен да дâ следећу изјаву:

– Истрага није утврдила ништа што би могло да, ван сваке сумње, укаже на то шта се уистину догодило. Случај остаје отворен.

Папуча од црног сатена

След догађаја, иначе, изгледа овако. Мери Ризер је послеподне 1. јула 1951. провела у кући свог сина. Рекла му је како ће те вечери узети две пилуле за спавање јер жели да се добро одмори. У пола девет увече, вратила се кући.

Последња особа која је Ризерову видела живу била је њена газдарица Пенси Карпентер која је око девет сати накратко поразговарала са својом станарком. Ова је на себи имала кућну хаљину, спаваћицу и црне кућне папуче од сатена. Седела је удобно завађена у фотељи и пушила.

Када се сутрадан пробудила у пет ујутру, Пенси Карпентер је осетила мирис дима, али се због тога није претерано узбудила јер се често дешавало да се пумпа за воду у гаражи прегреје. Устала је, искључила пумпу и вратила се у кревет. Сат касније дигла се да узме новине које је разносач оставио пред вратима. Дим се више није осећао.

У осам сати поштар је донео телеграм за Мери Ризер. Госпођа Карпентер је потписала пријемницу и кренула да га преда станарки. Ухватила се за кваку на вратима њеног стана и сместа повукла

руку. Кваka је била усијана. Уплашена, Карпентерова је почела да дозива помоћ. Чули су је молери који су радили у суседству и сместа дотрчали. Један од њих је отворио врата. Запахнуо га је талас врелог ваздуха, али је ипак ушао у стан. Загледао је у сваки кутак, али нигде није видео Мери Ризер. У стану је било нешто мало дима, али, с изузетком пламена који је захватио преграду између кухиње и дневног боравка, нигде није било ватре.

На место несреће убрзо су стигли ватрогасци који су обичном ручном пумпом угасили пламен који је захватио преграду. Увиђај је извршио бригадир Грифит, а оно што је установио било је до те мере запањујуће да му се на тренутке чинило како губи разум.

На средини собе један део пода, кружног облика, пречника око метар и двадесет центиметара, био је потпуно угљенисан. Унутар овог круга бригадир Грифит открио је стравичне остатке људског тела: угљенисану јетру прилепљену за комадић кичменог стуба, минијатурну лобању, део ноге од колена до стопала на коме се још налазила папуча од црног сатена и гомила пепела.

Шта је открио FBI?

Увиђај је затим преузео истражни судија Едвард Силк који је проучио остатке Мери Ризер и детаљно прегледао читав стан. Мада га је много тога у овом случају збуњивало, на крају је закључио како је смрт изазвана несрећним случајем. Пепео, сићушна лобања и нога са сатенском папучом пренесени су амбулантним колима у мртвачницу градске болнице.

Отворена је истрага у којој су учествовали полиција, ватрогасци, судски вештаци и стручњаци разноразних области.

Зидно огледало удаљено 3,5 метра од места на коме су нађени остаци Мери Ризер је напрсло, вероватно од топлоте. Пластични утикачи и прекидачи за струју који су се налазили на висини већој од 120 центиметара су се истопили, али осигурачи и поред тога нису искочили, па је у стану и даље било струје. Утикачи ближе поду остали су неоштећени.

Казаљке електричног будилника прикљученог за један од изгорелих утикача зауставиле су се на 4 часа и 20 минута... али тај исти будилник прорадио је када су га прикључили на један од неоштећених утикача у соби. Новине и часописи на оближњем сточићу, као и лако запаљиви мебл-штоф и тапацирунг на суседној фотељи на развлачење такође се нису запалили.

Суочена са загонетком коју сама никако није била у стању да реши, полиција Сент Питерзбурга обратила се FBI за помоћ. Лабораторијским испитивањем утврђено је да је тело жртве са почетних 79 спало на мање од пет килограма тежине. У коначном извештају FBI стајало је како пожар није изазвала ниједна позната хемијска твар или запаљива ма-

Увиђај у стану открио је појединости због којих се истражитељима на тренутке чинило да губе разум

Сви они суочили су се са истом необјашњивом чињеницом: да би се људско тело претворило у пепео, потребна је изузетно висока температура, свакако не она која се развије при „обичном" пожару. Како је онда могуће да од Мери Ризер није остало готово ништа а да, с изузетком преграде и фотеље у којој је седела, пламен није захватио готово ништа друго у стану?

Случај је још више запетљао низ у најмању руку необичних појединости. Као прво, таваница, завесе и зидови собе били су прекривени некаквим лепљивим и смрдљивим гаром – али само на висини од преко 120 центиметара. Испод те висине на њима није било никаквих трагова ватре. Тапете у близини фотеље незнатно су пожутеле, али зато део тепиха на коме је она стајала ни на једном месту није чак ни нагорео.

терија. Извештај се завршавао закључком да је случај Мери Ризер „необичан и невероватан".

Три загонетке за професора Крогмана

Истрази поводом загонетне смрти Мери Ризер прикључио се, између осталих, и познати стручњак за опекотине професор Крогман који је прво одбацио претпоставку да је ватру изазвала мућа. У ноћи када се несрећа догодила на небу изнад Сент Питерзбурга није било ни облачка, а камоли грмљавине.

Други могући узрок несреће могле су да буду пилуле за спавање које је жртва попила те вечери. Сасвим је могуће да су седативи ошамутили Ризерову и да

ШТА КАЖЕ НАУКА?

Има оних који верују да је случај Мери Ризер школски пример такозваног самосагоревања, појаве да се људско тело запали само од себе и изгори, а да при том није дошло у додир ни са каквим спољашњим извором топлоте. Званична наука одбацује могућност овакве природне појаве из простог разлога што јој није познат физиолошки процес којим би она могла да се објасни. Најмање је јасно како би тело могло само од себе да развије температуру од преко 2000° Целзијусових, колико је потребно да би се претворило у пепео.

И поред тога, у последњих 400 година забележено је и потанко описано преко 200 случајева самосагоревања који су, поготову у новије време, често на посредан начин поткрепљивани изјавама сведока, судских вештака и патолога. Мада чак ни они који верују да је самосагоревање могуће немају коначан одговор на питање „како?".

С тим у вези изнете су бројне претпоставке. Најчешће се наводи следеће: цревни гасови су запаљиви; у лешевима се ствара гас који је запаљив; извесни хемијски елементи и једињења у додиру с ваздухом могу да се запале сами од себе (то, примера ради, важи за фосфор који је један од састојака људског организма); извесне хемијске твари које су саме по себи безопасне могу у додиру са другим да створе експлозивна једињења; масти и уља којих у људском организму има у изобиљу могу, под извесним условима, да се претворе у првокласно гориво; статички електрицитет ствара варнице које, опет под извесним условима, могу да запале људско тело.

При врху топ листе могућих узрочника налазе се још и лоптасте муње, обичне муње, ултразвуци, ласерски зраци, микроталасна зрачења и геомагнетска плима. Ни једна од наведених претпоставки, међутим, не нуди објашњење како делују ове појаве.

У мору противтеза вреди забележити ону по којој је несхватљиво како би људско тело које је састављено од 75 процената воде и релативно малог постотка масног ткива могло да се запали (простије речено, људско тело је нека врста природног противпожарног хидранта).

У овој борби мишљења било је и ниских удараца. У такве спада онај који је пао 22. априла 1905. када је часопис „Американ медисин" објавио како „од укупног броја свих познатих случајева готово половина потиче са тла неуротичне Француске."

зато није приметила да јој је цигарета испала на спаваћицу или фотељу. Само, ни у спаваћици ни у фотељи није било довољно материјала за ватру чија би температура била довољно висока да људско тело претвори у пепео.

Сва испитивања која је професор још раније извео на пацовима и лешевима потврђивала су исто: људске кости претварају се у пепео тек на температури вишој од 2000⁰ Целзијусових. А то је температура „при којој би се запалило, изгорело, угљенисало и било уништено све што се нађе унутар једног поприлично великог пречника удаљености."

Загонетку за себе представљала је сачувана лева нога са сатенском папучом. Током истраге испоставило се да је Мери Ризер имала обичај да испружи леву ногу док седи јер јој је ова често трнула. Пламен није захватио овај део тела без сумње зато што се нашао изван оног тајанственог пречника од 120 центиметара унутар кога је остатак Мери Ризер претворен у пепео.

У обзир је узета и могућност да је пожар изазван кваром на електричним инсталацијама, али у том случају би осигурачи свакако поискакали.

Најзад, размотрене су и могућности да се ради о убиству или самоубиству. Обе претпоставке одбачене су у недостатку мотива, али и зато што је у оба случаја остајала иста недоумица: како је једно или друго могло „технички" да се изведе (односно, како су убица или самоубица могли да обезбеде неопходну температуру од 2000⁰ Целзијусових каква настаје само у херметички затвореним пећима крематоријума)?

Што се професора Крогмана тиче, њега је, између осталог, посебно збуњивало стање у коме се налазила лобања жртве. „... У случајевима када је тело угљенисано не дешава се да се глава смежура или симетрично скупи до величине вишеструко мање од природне. Под дејством топлоте која је довољна за уништење меких ткива, лобања експлодира у мноштво делова. Мени нису познати изузеци овог правила. Никада нисам видео да се лобања до те мере смањи нити имао случај да тело изгори на овакав начин."

Као и други пре њега, на крају је и професор морао да призна пораз. У извештају који је поднео шефу полиције Рајхарту написао је: „Сто пута сам себи постављао питање како је могуће да је Мери Ризер уништена тако темељно да су нестале чак и кости, а да су и поред тога предмети у њеној околини остали недирнути."

Случај Мери Ризер још је нерасветљен.

Припремила ***М. Илић***

ОВО НИСТЕ ЗНАЛИ

ЛЕТЕЋИ ПОШТАР

Да голубови имају изванредан осећај за оријентацију, изгледа да су први открили Египћани још у трећем миленијуму пре нове ере, али то није промакло ни Персијанцима. И једни и други користили су ове птице за преношење важних и хитних порука. Упркос томе, летећим поштарима није придаван већи значај све до 12. века када је багдадски султан, име му није забележено, организовао ваздушну пошту на којој би и данашња могла да му позавиди. Није било дела земље у коме нису постојали голубарници тако да је и из најудаљенијег краја вест стизала за неколико сати. Искуства багдадског султана коришћена су и у Европи у којој је држање голубова било привилегија племства и старешина манастира. После Француске револуције 1789. ваздушну пошту могао је да организује свако коме је била потребна, а то су пре свега били пословни људи и војска.

ЦРВЕНО ЗА НАСЛОВ

И мастило спада у један од најстаријих изума људског рода. Први су га правили стари Египћани и то још у трећем миленијуму пре нове ере. Користиле су се две врсте, црвена и црна, чија је намена била строго одређена. Црвеним мастилом исписивали су се наслови и, тамо где је требало, укупан збир а црно је служило за текстове. За прављење црвеног мастила Египћани су користили окру (мешавину глине са хидроксидом гвожђа) и чађ. Да би писали црно, умакали су врх трске, која им је служила као перо, у воду, а затим га повлачили преко таблице направљене од смеше гара и арапске гуме. Овакво мастило ишчезло је из употребе а уместо њега појавило се ново од оксида гвожђа и олова. Кинези су све до трећег века наше ере мастило правили од мешавине сулфида гвожђа и сока биљке рујевине. Тада је Вен-Тан направио чувено „кинеско мастило" које се састојало од праха пиринча црне боје.

ЗА ПРАЊЕ И БЕЉЕЊЕ

За сапун и његову особину да бели знало се још у трећем миленијуму пре нове ере у Месопотамији. Правили су га и Египћани. У Европу је стигао шест векова пре наше ере захваљујући Феничанима, али су му име дали Гали. Мешавину лоја и пепела букве, која им је служила не само за прање него и за избељивање косе, називали су сапо. Ова мешавина коришћена је све до шестог века наше ере када су јој Арапи додали маслиново уље и соду. Тај нови начин добијања сапуна прихваћен је и у Француској и Италији. У средњем веку најбољи сапуни могли су да се нађу у Венецији и Ђенови. Године 1790. француски научник и хемичар Никола Лебланк заменио је уље маслина уљем палми и нашао начин како да соду издваја из кухињске соли, што је знатно појефтинило производњу сапуна и учинило га приступачним људима скромних имовних могућности.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ДЕН БЕРИ

ФЛАШ ГОРДОН

ПАКСОМНО ОРУЖЈЕ МИРА

ОШАМУЋЕНОГ ОД ПОДВОДНЕ ЕКСПЛОЗИЈЕ, ПИЈМА ЈЕ ФЛАША ИЗБАЦИЛА НА ОБАЛУ...

10-1

НЕКО ВРЕМЕ ЛЕЖАО ЈЕ У НЕСВЕСТИ НА ПУСТОЈ ПЛАЖИ...

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...

ГЛЕ! СПАВА! ДА ВИДИМО ШТА ИМА, БЕЈЕ!

АХА!

РОБ и БЕЈ ЛУТАЛИЦЕ

МОНГА

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ПРЕТРЕСИ МУ ЏЕПОВЕ, БЕЈЕ, АЛИ ПАЗИ ДА ГА НЕ ПРОБУДИШ!

АХА!

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

10-2

НИШТА? ОН ЈЕ У НЕСВЕСТИ! ОКРЕНИ ГА!

ХММ!

НИ ПРЕБИЈЕНЕ ПАРЕ! ШТА РАДИШ? ОСТАВИ ГА ГДЕ СИ ГА НАШАО! ДОБРО, ЈАДЕ... ПОНЕСИ ГА!

ХММ!

DAN PARKER

♪ МИ СМО ПУТУЈУЋИ ЗАБАВЉАЧИ, ВЕСЕЛИ СКИТАЧИ, ПЕВАЋЕМО, СВИРАЋЕМО, МНОГО ПАРА ЗАРАДИЋЕМО! ♫

ХММ!

10-3

♪ БОГАТСТВО ЈЕ ВЕСЕЛЕ, БОГАТСТВО ЈЕ СРЕЋА, ТО ВАМ НУДЕ ВАША ДВА ДРУГА НАЈВЕЋА! ♫

ОХ! ОХ!

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ОХО! ФЛАШЕ ГОРДОНЕ, ПРОБУДИО СИ СЕ!

ОХ! ПОЗНАЈЕШ МЕ! КО СИ? ОТКУД ЈА ОВДЕ?

НАШАО САМ ТЕ НА ПЛАЖИ! ИЗ ПРАЗНОГ НОВЧАНИКА, САЗНАО САМ КАКО СЕ ЗОВЕШ! НА МОНГУ НЕЋЕШ НАЋИ СЈЕДИЊЕНЕ ДРЖАВЕ...

ЗНАМ... ХЕЈ! ЧИЈИ ЈЕ ТАЈ ПИШТОЉ!

10-4

М... МОЈ...

НА ЊЕМУ СУ ИНИЦИЈАЛИ ХАНСА ЗАРКОВА! ГДЕ СИ ГА НАШАО?

ГДЕ ЈЕ ЗАРКОВ? ОДГОВОРИ!

ААХ! БЕЈЕ! УПОМОЋ!

ХММ!

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ШТА ЗНАШ О ВЛАСНИКУ ПИШТОЉА!

УПОМОЋ! УПОМОЋ!

ХММ!

ПОЛАКО, ДРУШКАНЕ! ПИШТОЉ САМ ДОБИО ОД ТРГОВЦА ПО ИМЕНУ ЈЕМЩАК!

ХММ!

10-5

ГДЕ ЈЕ ТАЈ ТРГОВАЦ?

НА ПИЈАЦИ ГИЈЕМЕНА КОЛУГИ! ТАМО МОЖЕ СВАШТА ДА СЕ НАЂЕ!

РЕЦИ МИ, КАКО ДА ОДЕМ ТАМО!

МИ ТЕ МОЖЕМО ОДВЕСТИ... АКО ХОЋЕШ, ФЛАШЕ?

ХВАЛА! БИЋЕ ДОВОЉНО САМО ДА МИ ПОКАЖЕТЕ ТОГ ЧОВЕКА!

ЈЕМЩАКА? КАД БИ ЗНАО ДА ИМАМ ОВАЈ ПИШТОЉ, СКРАТИО БИ МЕ ЗА ГЛАВУ!

ХММ!

10-6

АЛИ, КРЕНИМО! МОЖДА УЂЕШ У ТРАГ ТВОМ НЕСТАЛОМ ПРИЈАТЕЉУ!

ХОЋЕ ЛИ НИС БЕЗ ВУЋИ ДО ТАМО?

ХОЋЕ! НАВИКАО ЈЕ ОН НА ТО, КАД О МОТОРИМА НИШТА НЕ ЗНАМО!

ДАЈ ДА ГА ЈА ПОГЛЕДАМ!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ОДЛИЧНО РАДИ, САМО ГА ЈЕ ТРЕБАЛО ОЧИСТИТИ И ПОДМАЗАТИ!

СЈАЈНО! ТАКАВ ТАЛЕНАТ БИ НАМ КОРИСТИО И У ТРУПИ!

ХММ!

10-8

ПРИБЛИЖАВАМО СЕ ЗЕМЉИ КОЛУГИ! ТРЕБА МАЛО ДА ТЕ ДОТЕРАМО, ФЛАШЕ!

ЗНАЧИ ЛИ ТО ДА КОЛУГИ НИСУ МИРОЉУБИВИ?

НИ СЛУЧАЈНО! САМО РАТУЈУ И НЕ ТРПЕ СТРАНЦЕ! ЗАТО МОРАМО ДА ТИ ПОТАМНИМО ЛИЦЕ!

ШТА ЋЕМО СА КОСОМ?

ЕВО! НИ ТВОЈА ДРАГА ТЕ НЕ БИ ПОЗНАЛА!

ОХ! НЕ ЛИЧИМ НА СЕБЕ! ОДЛИЧНО!

ХММ!

10-9

ФЛАШЕ, ЕНО ЛОГОРА ПЛЕМЕНА КОЛУТИ! НАДАЈМО СЕ ДА СУ ИМ ПУШКЕ ПРАЗНЕ, А ЏЕПОВИ ПУНИ!

ВАЉДА ИМ НЕЋУ БИТИ СУМЊИВ!

ГЛЕ, ГЛЕ' КАКО ТРГУЈУ! КАПНУЋЕ НЕКА ПАРА И НАМА!

МЕНЕ ЈЕДИНО ЗАНИМА ДА НАЂЕМ ЈЕМЩАКА!

ТО ЋЕШ МОЋИ САМО АКО НАСТУПАШ С НАМА! ПОЖУРИМО, СВРБЕ МЕ ДЛАНОВИ!

ДОБРО, КАД ЈЕ ТАКО!

ХММ!

10-10

ФЛАШ ЈЕ ИЗАШАО ПРЕД ПУБЛИКУ...

ПРИЂИТЕ БЛИЖЕ! СНАЖНИ БЕЈ ЋЕ ПОКИДАТИ ДЕБЕЛЕ ЛАНЦЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ ЧУДЕСНОМ НАПИТКУ!

УСПЕО ЈЕ!

ДАЈ МИ БОЏУ ТЕ ВОДИЦЕ!

МЕНИ ДВЕ!

А ЈА УЗИМАМ ОВО!

НЕКО ЈЕ ПОСМАТРАО ИЗ ПРИКРАЈКА...

ЛОПУЖЕ СУ СЕ ВРАТИЛЕ! ЈЕМЩАК ЋЕ СЕ ОБРАДОВАТИ!

10-11

ОНАЈ ШТО МИ ЈЕ ДИГАО ПИШТОЉ!

ГОСПОДАРУ ЈЕМЩАК! ОНАЈ ПРЕВАРАНТ РОБ ЈЕ ОПЕТ ОВДЕ!

КАСНИЈЕ, ДОК ЈЕ РОБ БРОЈАО ГЛЕН...

ДИВОТА! СВЕ ДЕЛИМО НА РАВНЕ ЧАСТИ!

НЕЋУ, ХВАЛА! ТО МИ НЕ ТРЕБА!

10-12

ООХ! ШТА? НОЖ!

ЗНАЧИ, ТУ СУ!

НАПАШЋЕ НАС, ФЛАШЕ!

ДА, ТАКО ИЗГЛЕДА!

НЕЋЕМО ВАС НАПАСТИ, ВЕЋ ЗАРОБИТИ! ВРАТИ МИ УКРАДЕНИ ПИШТОЉ!

Ј... ЈЕМЩАК! К... КАКАВ ПИШТОЉ?

КАКО ЛИ ЈЕ ЈЕМЩАК ДОШАО ДО ЗРАКОВЛОЕВОГ ОРУЖЈА?

10-13

ИМАТЕ ЛИ ДОКАЗ ДА ЈЕ ПИШТОЉ ВАШ? УРЕЗАНЕ ИНИЦИЈАЛЕ, РЕЦИМО?

НА ШТА ТО ЦИЉАШ?

ОХ! ШТА ЋЕ БИТИ АКО ОТКРИЈЕ ДА ЈЕ ФЛАШ ПРЕРУШЕН!

ТАЈ ПИШТОЉ СУ МИ УКРАЛИ ОВИ ТВОЈИ!

АЛИ, ИНИЦИЈАЛИ НА ЊЕМУ НИСУ ВАШИ! ОДАКЛЕ ВАМ?

СУМЊАШ У МЕНЕ? ПОКЛОНИО МИ ГА ЈЕ ПРИЈАТЕЉ ПО ИМЕНУ ХАНС!!!

10-15

ПСТ! ГОСПОДАРУ, СУВИШЕ ОТКРИВАТЕ...

АХА! САД ЗНАМ ДА САМ НА ПРАВОМ ТРАГУ!

ЈЕМШАК СЕ САД НЕРВИРА ШТО НИЈЕ ДРЖАО ЈЕЗИК ЗА ЗУБИМА!

БОЉЕ ДА СЕ ПОВУЧЕМО, ГОСПОДАРУ!

АЛИ, ОРУЖЈЕ МОРАМО УЗЕТИ!

ПОЛАКО! НАДМУДРИЋЕМО ИХ! ПУСТИ ИХ, НЕКА МИСЛЕ ДА СУ НАМ ДОСКОЧИЛИ!

10-16

ХА! ХА! УСПЕО СИ! ОДОШЕ!

КАД ИХ УХВАТИМО, ПОДВРГНУЋЕМО ИХ ЗРАЧЕЊУ!

ДА, СВАКАКО!

ФЛАШЕ, БИО СИ СЈАЈАН! ЈЕМШАК ЈЕ ЗАЧАС ОДУСТАО!

ОН ЈЕСТЕ, АЛИ ЈА НИСАМ!

ХММ!

КАКО? КУДА ЋЕШ?

ЗА ЈЕМШАКОМ! МОЖДА МЕ ОДВЕДЕ ДО ЗАРКОВА!

10-17

ТО ЈЕ ЛУДОСТ! КОЛУГИ СУ ОПАСНИ! НЕ ИГРАЈ СЕ!

ХММ!

ФЛАШ СЕ ДОШУЉАО ДО ЈЕМШАКОВОГ ЛОГОРА...

ИЗГЛЕДА ДА СЕ СПРЕМАЈУ ЗА ПОКРЕТ!

АЛИ, ДОБИЋЕ И СЛЕПОГ ПУТНИКА!

ОХО!

10-18

НЕ ОКРЕЋИ СЕ! ЈЕДАН ОД ЛОПОВА НАС ШПИЈУНИРА!

ОДЛИЧНО! ДОШАО НАМ ЈЕ ПРАВО У РУКЕ!

ДА! БОЉЕ НЕГО ШТО СМО СЕ НАДАЛИ!

ЈЕМЏАК СЕ МИРНО УПУТИО КА КАМИОНУ...
КРЕЋЕМО! ЗА МНОМ! ЗАУСТАВИЋЕМО СЕ У ПУСТИЊИ!
БРЖЕ, МОМЧЕ! МОРАШ СТИЋИ КАМИОН!
© 1956, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
ОН! КО ТО ТРЧИ ЗА МНОМ?
10-19
РОБ! БЕЈ!
НИСМО МОГЛИ ДА ТЕ ОСТАВИМО НА ЦЕДИЛУ!
ХММ!
ООПС! СКАЧИ!
ПССТ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved
10-20
АКО НАС ПРИМЕТЕ, ГОТОВИ СМО!
ХММ!
ГОСПОДАРУ, СВЕ ТРИ ЛОПУЖЕ СУ У КАМИОНУ!
ОДЛИЧНО! КАД ИХ ПОДВРГНЕМО ЗРАЧЕЊУ, ЛАКО ЋЕМО УЗЕТИ ЗАРКОВЉЕВ ПИШТОЉ!
ОХ! ШТА ЛИ ЋЕ БИТИ КАД УЂЕМО У ЊИХОВ ВОЗНИЧКИ ЛОГОР?
САКРИЈ СЕ ДОК ПРОЛАЗИМО КРОЗ КАПИЈУ!
ГЛЕ! ПРИЛАЗИ ЈОШ ЈЕДАН КАМИОН!
ШТА ЋЕМО САД?
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
10-22
ОПКОЉЕНИ СМО! ЗНАЈУ ДА СМО У КАМИОНУ!
АКО СУ ТАКО ОКРУТНИ, К'О ШТО КАЖЕШ, НЕМА НАМ СПАСА!
КОЛУТИ! ЗА МНОМ! ИМАМО НАРОЧИТ ТЕРЕТ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
10-23
Ј'ш ЈЕМЏАК!
ЛОПОВИ! НИЈЕ ВАМ ДОСТА ШТО СТЕ УКРАЛИ ПИШТОЉ, НЕГО ХОЋЕТЕ И КАМИОН!

АЛИ, ГОСПОДАРУ, МИ СМО ДОШЛИ ДА ВАМ ВРАТИМО ПИШТОЉ!!!

ТИШИНА! ДОСТА ЈЕ ВАШИХ ЛОПОВЛУКА!

НИШАНИ!

ЈЕМШАК, ШТА СЕ ДОГАЂА?

10-24

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ТО СУ ОНИ ЛОПОВИ КОЈИ СУ УКРАЛИ ТВОЈ ПИШТОЉ!

ОНДА ИХ ЗАУВЕК ОДУЧИТЕ ОД ЛОПОВЛУКА!

ЗАРКОВ! МЕЂУ ОВИМ УБИЦАМА?!

НЕ МОГУ ДА ВЕРУЈЕМ!

ПУЦАЈ!

ЗАРКОВЕ! СТАНИ! ЈА САМ, ФЛАШ!

ЈА... ООХ!

10-25

ГОТОВО ЈЕ, ДОКТОРЕ! ЗА МИР!

ЗА МИР, ЈЕМШАК! ЧУДНО... УЧИНИЛО МИ СЕ ДА ЈЕ НЕКО ПОМЕНУО ФЛАША...

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ТАЈ ГЛАС! ФЛАШЕ! ЗАШТО СИ СЕ ПРЕРУШИО?

ЗАРКОВЕ! ЈЕСИ ЛИ ТИ?

ДА БИХ ТИ УШАО У ТРАГ! КАКО ТО ДА САМ ЖИВ И ДА НАС ОНЕ ЗРАКЕ НИСУ ДЕЗИНТЕГРИСАЛЕ?

ОНИ СУ ВАС САМО ОЧИСТИЛИ ОД СВИХ ЗЛА!

10-26

КАО И ОВЕ КАЛУГИ РАТНИКЕ! ОНИ СУ САД У МОЈОЈ ВОЈСЦИ МИРА КОЈА ЋЕ ЗАВЛАДАТИ МОНГОМ!

ЗА МИР! ДОБРО ДОШЛИ, ПРИЈАТЕЉИ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ЧУДНО! СТВАРНО СЕ ОСЕЋАМ МИРОЉУБИВО! ЧАК МИ НЕ ПАДА НА ПАМЕТ НИ КРАЂА!

ТО ЗАХВАЛИТЕ ОРУЖЈУ МИРА!

ХММ!

ЗРАКЕ СУ ПРОДРЛЕ У ВАШ НЕРВНИ СИСТЕМ И СТИГЛИ ДО ПРЕДЊЕГ ДЕЛА ЛОБАЊЕ, И ЦЕНТРА ЗА НАСИЉЕ! САДА СТЕ ПОТПУНО СМИРЕНИ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ЗАР СЕ ТО ДОГОДИЛО И СА КАЛУГИМА! КАКО СИ ТО УСПЕО, ЗАРКОВЕ?

СЛУЧАЈНО! А САД ХОЋУ ДА ПОМОГНЕМ СТВАРАЊУ АРМИЈЕ МИРА!

10-27

ДА! НАПРАВИЛИ СУ ЈЕ КАО УТОЧИШТЕ ИЗУМИТЕЉУ ЗРАКА МИРА!
КАКВА ПРЕДИВНА ОАЗА УСРЕД ПУСТИЊЕ! ЈЕ ЛИ ТО ДЕЛО ОКРУТНИХ КАЛУГИЈА?

ФЛАШ ГОРДОН... ОВО ЈЕ ПАКСОМА! ОН НАС ЈЕ СКЛОНИО ПОСЛЕ БРОДОЛОМА И ОТКРИО НАМ СВОЈ ОДАЈНИ ИЗУМ!
ЗА МИР, БРАТЕ!
ДРАГО МИ ЈЕ! А ГДЕ ЈЕ...

...ДЕЗИ?
ФЛАШЕ! ФЛАШЕ, ДРАГИ!
ХМММ!
10-29

ОХ! ДРАГИ... ТАКО ЈЕ ДИВНО ОПЕТ БИТИ У ТВОМ НАРУЧЈУ...
ДУШО... ТАКО САМ СРЕЋАН ШТО СМО ОПЕТ ЗАЈЕДНО!

КАКО ТО ИЗГЛЕДАШ?
АХ! МАСКИРАЛИ СУ МЕ! ТО ЈЕ САМО ДА БИХ МОГАО ДА СТИГНЕМ ДОВДЕ!
ХММ!
ЕХ!
10-30

ГУГУЈУЋИ ЗАБАВЉАЧИ! КАКО СЕ ТОГА НИСАМ СЕТИО? САВРШЕН НАЧИН ДА ПРОДРЕМ ДО МИНГА!
ДО МИНГА? КО? МИ?

А ШТА БИСМО МИ ТАМО ТРАЖИЛИ?
НАШ ЦИЉ ЈЕ ДА СВЕ РАТОБОРНЕ ЉУДЕ ПОДВРГНЕМО ДЕЈСТВУ ЗРАКА МИРА!
© 1956, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
10-31

МИНГ ЈЕ МОБИЛИСАО ПЛЕМЕНА НА ИСТОКУ И СПРЕМА ОСВАЈАЧКИ ПОХОД!
ХММ!

НА МЕНЕ НЕ РАЧУНАЈТЕ!
ВИ МОЖЕТЕ ДА ПРОДРЕТЕ ДО ЊЕГА, И ПОМОЋУ ЗРАКА ПРЕТВОРИТЕ ГА У МИРОЉУБИВОГ ЧОВЕКА!

ЗАРКОВЕ, ФЛАШ МОРА ДА СЕ ОДМОРИ! ПУТУЈЕ МЕСЕЦИМА!
ПУТУЈУЋИ ЗАБАВЉАЧИ МОГУ СЛОБОДНО ДА СЕ КРЕЋУ И НИКОМЕ НИСУ СУМЊИВИ!

А ЈА ЦЕЛОГ ЖИВОТА, И НЕ ПАДА МИ НА ПАМЕТ ДА ИДЕМ КОД МИНГА!
БОЈИШ ГА СЕ, БРАТЕ! АЛИ, ЦЕО МОНГО ЋЕ ТЕ СЛАВИТИ АКО ТУ ЗВЕР ПРЕТВОРИШ У ЗАГЊЕШЋЕ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.
11-1

ЈА ХЕРОЈ? ЛЕПО! СВИ БИ ОНДА НАВАЛИЛИ НА МОЈЕ ПРЕДСТАВЕ!
РЕКЛА БИХ ДА ГУ МОРАТИ ДА СЕ ПРЕСВУЋЕМ! ПОТРЕБНА ВАМ ЈЕ И ИГРАЧИЦА!
ХММ!

ДОВЕЗЛИ СМО И ВАШ КАМИОН! ПРЕГЛЕДАЛИ СМО ГА И ДОБРО ОПРЕМИЛИ!
ОНДА ЈЕ ТРУПА СПРЕМНА ЗА ПОКРЕТ!
И ИГРАЧИЦА ЈЕ СПРЕМНА!
ХММ!
ДЕЈЛ! ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ?
ЗАР ТИ СЕ ТАМНОПУТА ДЕЈЛ АРДЕН НЕ ДОПАДА?
НАПРОТИВ! АЛИ, КАД СИ МЕНЕ ПРЕВАРИЛА, ОНДА ЋЕШ СИГУРНО И МИНГА!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
11-2
ЗАРКОВЕ, НАША МАЛА ДРУЖИНА ПОЛАЗИ!
АКО УСПЕШНО ОБАВИТЕ ЗАДАТАК, МОНГОМ ЋЕ ЗАВЛАДАТИ МИР!
КО БИ РЕКАО ДА ЋЕ МИНГ ЈЕДНОМ ПОСТАТИ МИРОЉУБИВ!
ЖЕЛИМ ВАМ МНОГО УСПЕХА!
ШИРОКИМ ПРОСТРАНСТВИМА ЛУТАМО, ОКРУТНОГ МИНГА ТРАЖИМО! МИНГ ЋЕ СЕ УРАЗУМИТИ, МИР ЋЕ ПОБЕДИТИ!
ХММ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
11-3
РОБ И БЕЈ, ФЛАШ И ДЕЈЛ, ТО СУ СЈАЈНИ ИГРАЧИ, НЕНАДМАШНИ ЗАБАВЉАЧИ!
НА НАШЕМ ПУТУ МИРА, ДОК РОБ ТИХО СВИРА, СТРАШНОГ МИНГА ТРАЖИМО, ЈЕГОВ БЕС ДА УБЛАЖИМО!
ТАЧНО, РОБЕ! БИЋЕ К'О ШТО КАЖЕШ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.
УЉЕЗИ НА НАШОЈ ТЕРИТОРИЈИ!
ЗАУСТАВИ ИХ НА ВРЕМЕ!
11-5
СИГУРНО СУ ДОШЛИ ДА НАС ШПИЈУНИРАЈУ!
ЈУ-ХУ! ГЛЕ ОНОГ ПАУКА!
ДИЖЕ НАС! НЕ МОЖЕМО ДА ИСКОЧИМО!
11-6
ДА ИХ ПУСТИМО?
НОМАДИ ИМАЈУ ВРЕДНЕ СТВАРИ! ПРВО ЋЕМО ИМ СВЕ УЗЕТИ, А ОНДА ИХ СЕ ОТАРАСИТИ!
© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ВИДИ, ПАУК НАМ ЈЕ ДОНЕО НОМАДСКО ВОЗИЛО!

ХММ! ПРЕТРЕСИ ГА! ТАКВЕ СКИТНИЦЕ УВЕК ИМАЈУ ЗЛАТА!

11-7

РОБЕ, САД!

ООХ! ПУН ПОГОДАК!

ШТА ЈЕ ТО ЗАСВЕТЛЕЛО? ЈЕСИ ЛИ ПОВРЕЂЕН?

НЕ, БРАТЕ! ДОБРО МИ ЈЕ! ЗА МИР!

МИР? ОН ЈЕ ПОЛУДЕО! ШТА СЕ ТО КРИЈЕ У КАМИОНЕТУ?

САМО БЕЗАЗЛЕНЕ ЗРАКЕ МИРА, ПРИЈАТЕЉУ!

ЕВО ТИ ИХ!

ХММ!

11-8

ВИДИ КАКО ДЕЛУЈУ! КАКО СУ САМО УМИЛОДАТИ!

ЗА МИР! МИ СМО ЗА МИР!

МОРАМО ШТО ПРЕ СТИЋИ ДО КРАЉА СКОРПА!

ДА ЛИ БИ УРУЧИО ПОРУКЕ МИРА И СВОМ КРАЉУ?

ВРЛО РАДО, БРАТЕ!

11-9

КАСНИЈЕ...

УХВАТИЛИ СМО ЧЕТИРИ СУМЊИВА ШПИЈУНА!

ЈЕ ЛИ? ДОВЕДИ ИХ! МОРАМО СЕ БРЗО ПОКРЕНУТИ, ДА БИСМО ПОМОГЛИ МИНГОВОЈ ВОЈСЦИ!

НОМАДИ! КО ВАС ЈЕ ПОСЛАО ДА МЕ ШПИЈУНИРАТЕ?

НИКО, КРАЉУ СКОРПЕ, ДОШЛИ СМО ДА ТЕ ЗАБАВИМО, РАЗВЕСЕЛИМО...

...И СМИРИМО!

САДА, ПРИЈАТЕЉИ!

ЗАВЕРА!

11-10

ВАРАШ СЕ! ОВО ЋЕ ТЕ ПРЕПОРОДИТИ!

НИТКОВИ... УБИЦЕ... УУХ!

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

НЕМОЈ... ОХ! КАКО СЕ ДИВНО ОСЕЋАМ! ШТА ЈЕ ОВО?

ОСЕЋАЊЕ МИРОЉУБИВОСТИ И ПРИЈАТЕЉСТВА! ТО ТИ ЈЕ ДОСАД БИЛО СТРАНО!

11-12

МИР! КАКО ЈЕ ДИВНО ЖИВЕТИ У МИРУ! КАКО ДА ВАМ ЗАХВАЛИМ НА ОВОМЕ, БРАТО?

ВРЛО ЛАКО!

ДОЗВОЛИ НАМ ДА ТО УЧИНИМО И ТВОЈИМ ВОЈНИЦИМА! РЕЦИ, ГДЕ ЈЕ МИНГ?

МИНГ! ГА ДА! ОВО БИ БИЛА ПРАВА СТВАР ЗА ЊЕГА!

ДИВНО! МОЈИ ВОЈНИЦИ НИКАДА НИСУ БИЛИ ОВАКО СРЕЋНИ И ЗАДОВОЉНИ!

АКО УСРЕЋИМ И ПРИМИРИМ МИНГА И ЊЕГОВЕ ТРУПЕ, РАТА НА МОНГУ ВИШЕ НЕЋЕ БИТИ!

11-13

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ПСИ! НЕВЕРНИ ПСИ!

СВИ СУ МИ СЕ ПРИДРУЖИЛИ СЕМ ТВОГ КРАЉА! ГЕНЕРАЛЕ, РЕЦИ СКОРПУ ДА МИ ПРЕДА СВЕ СВОЈЕ ЉУДЕ!

СА ЗАДОВОЉСТВОМ, ВИСОСТИ!

КРАЉУ!

ОХ! ГЕНЕРАЛ ТУЛО СЕ ВРАТИО!

ВЕЛИКИ ПЕСНИЦИ МОНГА

ШТА ЈЕ ОВО? ВОЈНИЦИ БАЦАЈУ ОРУЖЈЕ, ДЕРУ СЕ —МИР, БРАТЕ! —И КЕЗЕ МИ СЕ! КАКВИ СУ ОНО НОМАДИ?

АХ, ДА! МОРАШ И ТИ ДА ИХ УПОЗНАШ!

11-14

ЊИХОВЕ ЗРАКЕ МИРА СУ ЧУДЕСНЕ! ДОНЕЋЕ ТИ СРЕЋУ И ЗАДОВОЉСТВО! ЕЈ! ВРАТИ СЕ!

ЗРАКЕ МИРА! ТАКО ЗНАЧИ!

ГЕНЕРАЛЕ, СТАНИ!

ВОЈНИЦИ! НЕ ДАЈТЕ МУ ДА ПОБЕГНЕ!

СТОЈ! ДА ПУЦАМ! НЕ! МИ СМО МИРОЉУБИВИ!

11-15

ФЛАШЕ, ДЕЈЛ! УСМЕРИТЕ ЗРАКЕ НА ЊЕГА! БРЗО!

ОХ! МОРАМО ГА ЗАУСТАВИТИ!

САМО ГУЦАЈ, ФЛАШЕ! МОРАШ ГА ЗАУСТАВИТИ!

ХА! НИКАКВЕ ЗРАКЕ НЕ МОГУ ПРОДРЕТИ У ЛЕТЕЛИЦУ!

© 1936. King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

11-16

ПОБЕГАО ЈЕ! САД ГЕНЕРАЛ ТУЛО ЗНА ЗА НАШЕ ЗРАКЕ МИРА!

СКОРПЕ, НАРЕДИ ПОКРЕТ ТВОЈИХ ТРУПА, ДА БИ СЕ ПРИДРУЖИЛЕ ЗАРКОВУ!

АЛИ, САД ВИШЕ НЕЋЕШ МОЋИ ДА УПОТРЕБИШ ЗРАКЕ!

МОЖДА, АЛ' ВРЕДИ ПОКУШАТИ!

ХММ!

ЗБОГОМ, СКОРПЕ! ПОМОЗИ ЗАРКОВУ, А МИ ЋЕМО ПОЋУШАТИ ДА **УМИРИМО** МИНГА!

СРЕЋНО, ФЛАШЕ! НЕКА ЗРАКЕ МИРА ПОГОДЕ СВОЈ ЦИЉ!

ГОСПОДАРУ МИНГ! ПАНТЕРМЕНИ ПРУЖАЈУ ЖЕСТОК ОТПОР! НЕ МОЖЕМО ДА ПРОБИЈЕМО ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ!

ШТА ЈЕ СА СКОРПОВОМ ВОЈСКОМ?

НЕ ДОЛАЗИ! МОЈ КРАЉ И ЊЕГОВИ ВОЈНИЦИ ПОСТАЛИ СУ ЖРТВЕ **ЗРАКА** МИРА!

ШТА ПРИЧАШ, ТУЛО! НЕ ЗБИЈАЈ НЕСЛАНЕ ШАЛЕ!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

КАМО СРЕЋЕ, АЛИ СВЕ ЈЕ ИСТИНА! ВОЈНИЦИ СУ ЧАК **УНИШТИЛИ** ОРУЖЈЕ!

А ОДАКЛЕ ИМ ТЕ ЗРАКЕ МИРА?

МОРАМ, ИХ ИМАТИ! ОНИ ЋЕ РАЗОРУЖАТИ И ПОРАЗИТИ ПАНТЕРМЕНЕ... ОНИ ЋЕ МИ ПОДАРИТИ **МОНГО**!

НАДАЈМО СЕ ДА МИНГ ОНО ОРУЖЈЕ НЕЋЕ ОКРЕНУТИ НА НАС,, ФЛАШЕ!

АКО СЕ ДОВОЉНО ПРИБЛИЖИМО И УПОТРЕБИМО НАШЕ ЗРАКЕ, УМУКНУЋЕ ЗАУВЕК!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

11-19

КО ИМА ТО ОРУЖЈЕ МИРА, ТУЛО? ОНО МИ ЈЕ НЕОПХОДНО ДА БИ МОЈИ СНОВИ ПОСТАЛИ СТВАРНОСТ!

У ПРАВУ СИ, ГОСПОДАРУ!

ЛЕЗИ! НАПАДНУТИ СМО!

ТО СУ... ОХ!

КО? ГОВОРИ, ЧОВЕЧЕ!

11-20

11

ТУЛО! ТУЛО! НЕ СМЕШ САДА УМРЕТИ! КО ИМА ОРУЖЈЕ МИРА?

ГЛЕ! НОМАДИ! ШТА ТРАЖЕ ОВДЕ?

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

ДИРЕКТАН ПОГОДАК? ЈЕ ЛИ ГОСПОДАР"!

ДА, ДОБРО ЈЕ... АЛИ ЈЕ ВЕОМА НЕРАСПОЛОЖЕН!

ГОСПОДАРУ, ГРУПА ПУТУЈУЋИХ ЗАБАВЉАЧА ЖЕЛИ ДА ТЕ РАЗВЕСЕЛИ!

САДА? СТРЕ ИХ, ТО ЋЕ МЕ РАЗВЕСЕЛИТИ!

ТРА, ЛА, ЛА, ЛА! НАША ТРУПА ЈЕ ВЕСЕЛА!

ХММ!

11-21

ВЕЛИКИ ГОСПОДАРУ МОНГА! ПОГЛЕДАЈ НАШУ ПРЕДСТАВУ, А ОНДА СЕ ОСВЕЖЕН И ВЕДРА ДУХА ВРАТИ РАТОВАЊУ!

КАКО СУ УТАЛИ? ДА ПУЦАМ?

ШТА"! ХММ!

ДА ИХ ИЗБАЦИМ?

11-22

НЕ! ЧЕКАЈ! ГЛЕДАЋУ ИХ!

ЕХ! МАЛА ЗАМКА ЈЕ УСПЕЛА! ОДУШЕВИО ГА ЈЕ ДЕЉИН ПЛЕС!

ДОСТА! ДОСАДНИ СТЕ! СТРАЖАРИ, ИЗВЕДИТЕ ИХ И ДАЈТЕ ИМ НЕКЕ СПЛАЧИНЕ!

ШТА?

НЕК' ДЕВОЈКА ОСТАНЕ!

ОХО! СЛАБ ЈЕ ПРЕМА ЛЕПШЕМ ПОЛУ!

11-23

УУХ! КАКВО ПОНИЖЕЊЕ! ЗА ОНАКВУ ПРЕДСТАВУ! ДОБИЛИ СМО САМО ОВАЈ БУЋКУРИШ!

САД НИЈЕ ВАЖНО ТО ВЕЋ НЕШТО ДРУГО!

ХММ!

ДРАГА МОЈА, ТАКВУ ЛЕПОТУ ЈОШ НИСАМ ВИДЕО! САМО ИГРАЈ, ИГРАЈ...

© 1990, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ДИВОТА! НЕШТО И ЗА МОЈУ ДУШУ!

ЗА КОЈИ ТРЕНУТАК И ТВОЈА ДУША ПОСТАЈЕ МИРОЉУБИВА!

11-24

12

ГДЕ ЈЕ МИНГ?

НЕ СМЕМО ДА ГА УЗНЕМИРАВАМО!

ХИТНО ЈЕ! ТРЕБА НАМ ПОЈАЧАЊЕ НА ФРОНТУ!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

ОВАКВА ЛЕПОТА И САВРШЕНСТВО ДОСТОЈНИ СУ САМО МИНГА!

МОРАМ ИХ УПОТРЕБИТИ!

ГОСПОДАРУ, ИЗВИНИ... ПАЗИ!

ШТА?!

11-26

МОЈА ИГРА ЈЕ ГОТОВА! ЕВО...

ЛЕЗИ!

БАЦИ ТО!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

11-27

ДРЗНИЦЕ! ЈА ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ!

ГОСПОДАРУ, НЕ УБИЈАЈ! НЕКА ЗАВЛАДАЈУ МИР И ЉУБАВ НА МОНГУ!

ООХ!

НЕ СМЕШ БИТИ ОКРУТАН! СВИ ТРЕБА ДА СЕ ВОЛИМО!

ШТА? ПОГОДИЛА ТЕ ЈЕ, А НИЈЕ ТЕ УБИЛА! ШТА ТО ТРАВУЉАШ?

11-28

МИР! ЗРАКЕ МИРА! ШТА ЈЕ ТУЛО РЕКАО НА САМРТИ? ДА ОРУЖЈЕ МИРА ИМАЈУ ПУТУЈУЋИ...

УРА!

ХТЕЛА СИ ОД ОСВАЈАЧА МИНГА ДА НАПРАВИШ МИРОЉУБИВО ЗАГЊЕШЋЕ! АЛИ, ЈА ИМАМ ЈОШ БОЉУ ИДЕЈУ!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

ИГРА ЈЕ ГОТОВА ПРЕДАЈТЕ ОРУЖЈЕ!

ДЕЈЛ ЈЕ У МИНГОВИМ РУКАМА!

© 1936. King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

11-29

ЗАХВАЉУЈУЋИ ДЕЈСТВУ ЗРАКА, ЧАК НЕМАМ ЖЕЉУ НИ ДА ИМ ВРАТИМ МИЛО ЗА ДРАГО!

ВИДИ ИХ САМО КАКВИ СУ! НИТКОВИ!

ПРЕГЛЕДАО САМ ОРУЖЈЕ МИРА! ПРИНЦИП ЈЕ ЈЕДНОСТАВАН! У СТАЊУ СМО ДА ИЗРАДИМО ТАКВЕ ТОПОВЕ!

ЗАСЛУЖИЛА СИ НАГРАДУ ЗБОГ ОВОГА, ЛЕПОЈКО!

13

ЕВО, ЛЕПОТИЦЕ! ТОП МИРА ЋЕ УСКОРО БИТИ ГОТОВ!
ШТА ЈЕ СА МОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА!
11-30
АХ! ЈЕДНО ЈЕ СИГУРНО - ОКО МЕНЕ СЕ ВИШЕ НЕЋЕ ПЕТЉАТИ!
ГЛЕ' ОВОГ ДИВА СТИДЉИВКА! НИШТА НА ОВОМ СВЕТУ НЕ МОЖЕ ДА ГА НАЉУТИ!
ОПРОСТИ ИМ, БЕЈ! ОНИ НЕ ЗНАЈУ ШТА ЈЕ ТО МИРОЉУБИВОСТ!
ХММ!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО ШТА СТРАЖАРИ ПРИЧАЈУ О ТОПУ?
ДА! МИНГ ЋЕ ЗЛОУПОТРЕБИТИ ЗРАКЕ МИРА! МОРАМО ГА СПРЕЧИТИ!
АЛИ, КАКО ЋЕМО БЕЗ УПОТРЕБЕ СИЛЕ?
ДА! ОНИ ЗНАЈУ ДА НЕ МОЖЕМО ДА СЕ БОРИМО, ЈА НАС ВИШЕ И НЕ ЧУВАЈУ...
ХММ!
ТОП ЈЕ ТЕСТИРАН И СПРЕМАН!
ОДЛИЧНО! НАПАШЋЕМО ГРАД ПАНТЕРМЕНА!
12-1

ЕВО ТОГ ЗЛАТНОГ ГРАДА! НЕДЕЉАМА НАМ ОДОЛЕВАЈУ, АЛИ ОВОМЕ НЕЋЕ!
ТАЧНО!
А У ГРАДУ...
МИР СВИМА! БАЦИ ОРУЖЈЕ! ПРИРЕДИМО МИНГУ ДОБРОДОШЛИЦУ!
ДА! СКЛОПИМО МИР С НАШИМ БРАТОМ МИНГОМ!
12-3

ДОБРО ДОШАО, ПРИЈАТЕЉУ!
ГЛЕ' КАКО СУ ДИВЉИ БОРЦИ ПОСТАЛИ ПИТОМИ!
ЗЛАТНИ ГРАД ЈЕ МОЈ! СУТРА ЋЕ БИТИ И МОНГО!
ГУЦАЈУ НА НАШЕГ КРАЉА! ШТА ДА РАДИМО?
НИШТА! МИ СМО МИРОЉУБИВ НАРОД!
12-4

БРАТЕ, МИНГ ЈЕ УШАО У ЗЛАТНИ ГРАД ПАНТЕРМЕНА!

У МИНГОВИМ РУКАМА ОРУЖЈЕ МИРА ПОСТАЛО ЈЕ ОРУЖЈЕ РОПСТВА!

ЗАМИСЛИ! ВИКАЛИ СУ – БРАТЕ МИНГ! САД С ТИМ ПАНТЕРМЕНИМА МОЖЕШ ДА РАДИШ ШТА ХОЋЕШ... И ОВО!

УУХ!

© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-5

К'О И ТИ, И ОНИ СЕ САМО ДЕРУ! БУДАЛЕ!

ХММ!

ВИДИ КАКАВ СИ! ТОЛИКИ ЧОВЕК, А НЕ УМЕ ДА СЕ БРАНИ!

ХММ!

КУКАВИЦЕ! ОСТАВИЛИ СМО ОТВОРЕНА ВРАТА, А НИСТЕ СЕ УСУДИЛИ ДА ПОБЕГНЕТЕ!

ХММ!

НИШТАРИЈО!

ХММ?

Ш... ШТА ЈЕ ОВО! ТИ СИ **МИРОЉУБИВ,** ЗАР НЕ?

ХММ! ХММ!

12-6

ОХ! БЕЈ СЕ ИЗБЕЗУМИО ОД БЕСА!

ДА! ТАЧНО!

АЛИ, И МЕНЕ ЈЕ ОБУЗЕО БЕС! ДЕЈСТВО ЗРАКА ЈЕ ПРОШЛО!

И ЈА ТО ОСЕЋАМ! НЕ МОГУ ВИШЕ ОВО ДА ГЛЕДАМ!

12-7

ШТА ЈЕ, МИРНЕ БУБИЦЕ? КУДА?

ДА МАЛО ПРОТЕГНЕМО НОГЕ...

...И РУКЕ!

ХММ!

ИДЕМО! ПРАВАЦ У МИНГОВЕ ОДАЈЕ!

ЕВО НАС!

ХММ!

© 1956, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

15

12-8

ЈЕСМО ЛИ МИ ВОЈНИЦИ ИЛИ ДАДИЉЕ?

ДА! СЕДИМО ОВДЕ ДОК МИНГ ПОБЕДОНОСНО УЛАЗИ У ПАНТЕРСИТИ!

12-10

© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

АЛИ, НЕЋЕТЕ ВИШЕ!

ЗАБАВЉАЧИ! ООООХ!

ДЕЈЛ! ЈЕСИ ЛИ ДОБРО?

ОХ! ФЛАШЕ! СВЕ САМ ЈА ЗАБРЉАЛА! САДА ЋЕ МИНГ ОСВОЈИТИ ЦЕО МОНГО!

КО ЋЕ ГА ЗАУСТАВИТИ? НИКО! ОХ! МОЖДА БИХ ЈА МОГЛА!

И КОД ТЕБЕ ЈЕ ПРОШЛО ДЕЈСТВО ЗРАКА!

МОЖДА ЋЕМО БИТИ СРЕЋНЕ РУКЕ! ИДЕМО У ПАНТЕРСИТИ!

© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-11

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ГОСПОДАРУ, БАЦИЛИ СМО ОРУЖЈЕ! ПРЕДАЈЕМО СЕ И ДОЧЕКУЈЕМО ТЕ У МИРУ!

ЗА ОНЕ КОЈИ СУ СЕ СУПРОТСТАВЉАЛИ МИНГУ, МИРА НЕМА!

БРАТЕ, БЕСМИСЛЕНО ЈЕ ТО ШТО ЧИНИШ! ПРИМИЛИ СМО ТЕ ПРИЈАТЕЉСКИ!

НИШАНИ!

ТО ЈЕ НЕХУМАНО!

ЈЕ ЛИ? ОВО НЕКА ПОСЛУЖИ КАО ПРИМЕР СВИМ ПОБУЊЕНИЦИМА, БИВШИМ И БУДУЋИМ...

© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-12

НЕ МИСЛИТЕ ВАЉДА ДА ЋЕ МИНГ БИТИ МИЛОСТИВ ПРЕМА ВАМА?

12-13

ВАШЕ ВОЂЕ ЋЕ ПЛАТИТИ ЗА ОТПОР КОЈИ СТЕ ПРУЖАЛИ МИНГУ!

© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

16

ПАДАЛИ!

КАКО ТИ КАЖЕШ, МИНГ!

ТОПОВИ МИРА СУ ПУДАЛИ У СТРЕЉАЧКИ ОДРЕД!

НОМАДИ! ЗАУЗЕЛИ СУ ТОП! УХВАТИ ИХ!

НЕ! БАЦИТЕ ОРУЖЈЕ! НАРЕЂУЈЕМ!

ООХ?

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-14

ПОГОДИЛИ СМО И МИНГА! САД ЈЕ ДРУГИ ЧОВЕК!

ПУЦАЈ ДАЉЕ, НА ОСТАЛЕ!

ХММ!

УСПЕЛИ СМО! УСПЕЛИ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ПОГЛЕДАЈ ИХ САМО!

К'О БИ РЕК'О! ТАЈ СТРАШНИ МИНГ!

МИР, БРАЋО!

МИР, БРАЋО! КАКО СЕ ДИВНО ОСЕЋАМ!

ХОЋЕШ ЛИ ИКАД ДА ОТКРИЈЕШ ДА ФЛАШ И ДЕЈЛ СТОЈЕ ИЗА ТОГА?

12-15

МИНГ, УПОЗНАЈ ЉУДЕ КОЈИ СУ ТИ ДОНЕЛИ МИР! ОВО СУ РОБ И БЕЈ...

"А НАС ЗНАШ!

ДЕЈЛ! ФЛАШЕ! ДРАГО МИ ЈЕ ШТО СЕ ОПЕТ ВИДИМО!

ХММ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ОВО ЈЕ ИСУВИШЕ ЛЕПО ДА БИ БИЛО ИСТИНИТО, ФЛАШЕ!

МИНГ ЋЕ ОСТАТИ ОВАКАВ ДОБРОВОЉНО ДУГО ДА МИ... ХЕЈ!

World rights reserved.

ФЛАШЕ! ЗАБОРАВИЛИ СМО НА ЗАРКОВА!

ОХ! ОСТАВИЛИ СМО ГА СА КАЛУГИМА... НАДАМ СЕ ДА СУ ОНИ ЗАУВЕК СМИРЕНИ!

12-17

КАД СМО КРЕНУЛИ ОД ЗАРКОВА, МИСЛИЛИ СМО ДА ЈЕ ДЕЈСТВО ЗРАКА ВЕЧНО!

ОХ! А КАЛУГИ И СПАЈДЕРМЕНИ СУ ОПАСНИ РАТНИЦИ!

МОРАМО СЕ ВРАТИТИ У ЛОГОР! СМЕСТА!

РОБЕ! БЕЈЕ! ПЕЊИТЕ СЕ НА ТОП!

ХММ!

НЕЋЕМО МОЋИ!

МИНГОВИ ВОЈНИЦИ СУ У ЗАНОСУ УНИШТИЛИ И ТОП МИРА!

ХММ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-18

17

КАД СУ СХВАТИЛИ КАКВУ СУ СТРАШНУ ГРЕШКУ УЧИНИЛИ, БИЛО ЈЕ ВЕЋ КАСНО!

ОХ НЕ!

ОВА ГВОЖЂУРИЈА САДА НИЧЕМУ НЕ СЛУЖИ!

12-19

МИ НЕКАКО МОРАМО СТИЋИ ДО ЗАРКОВА! МИНГ ИДЕ СА МНОМ!

УСКОРО...

ФЛАШЕ, ШТА ЈЕ ОНО?

ЛИЧИ НА ГУСТИЊСКЕ КОЊЕ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ФЛАШЕ, ИДУ ПРАВО НА НАС!

КАКАВ ГАЛОП!

12-20

ЗАРКОВ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

ФЛАШЕ! НАЈЗАД! КАЛУГИ И СПАЈДЕРМЕНИ СЕ БОРЕ ЈЕДНИ ПРОТИВ ДРУГИХ!

МОЈ ИЗУМ ЈЕ ПРОПАО! УЖАС!

ИДЕМО САДА! ЗАМИСАО ЈЕ БИЛА ДОБРА!

ЗРАКЕ СУ ПОСТИГЛИ УСПЕХ! МИНГ ЈЕ САД С НАМА! ИДЕМО У КРАЉЕВСТВО ПРАШУМЕ! ТО ЈЕ ВЕЛИКА СТВАР!

ДОБРО! ТРЕБА ГА ДОБРО ЧУВАТИ! ДЕЈСТВО НЕ ПРЕСТАТИ!

У МИНГОВОМ БРОДУ ИМА МЕСТА И ЗА ВАС! ИДЕМО У ПРАШУМУ!

НЕ, НЕЋЕМО С ТОБОМ! ДЛАНОВИ НАС СВРБЕ И МОРАМО НА ПОСАО!

ЈЕР, АКО СУ ТИ ЉУДИ ПРАШУМЕ ВАШИ ПРИЈАТЕЉИ, НЕ БИ БИЛО ФЕР ДА ИХ... ОВАЈ... АХ, ДА, ЗАБОРАВИХ НЕШТО ДА ТИ ВРАТИМ!

ХММ!

НОВЧАНИК! НЕДОСТАЈАЋЕШ МИ!

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

12-21

ОДОШЕ! СИМПАТИЧНИ МОМЦИ! НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО СЕ ОПЕТ СРЕСТИ!

ХММ! И МЕНЕ СУ ОСВОЈИЛИ! НЕДОСТАЈАЋЕ МИ!

БРОД ЈЕ СПРЕМАН, ПРИЈАТЕЉИ! ПРАВАЦ КРАЉЕВСТВО ПРАШУМЕ!

СПРЕМНИ СМО!

12-22

ПАНТЕРМЕНИ ОСТАЈУ У МИРУ! ТО МЕ РАДУЈЕ!

ШТЕТА САМО ШТО ТЕ ЗРАКЕ НЕ ДЕЛУЈУ ДУЖЕ, МИНГ!

?

© 1936, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved.

АХ! КО БИ РЕКАО ДА ЋУ У КРАЉЕВСТВО ПРАШУМЕ ИЛИ У МИСИЈУ МИРА! ТО ЈЕ ДИВНО!
И ЈЕСТЕ!
УХ! ПОЛУДЕЋУ!

КАД ПРОЂЕ ДЕЈСТВО ЗРАКА МИРА, МИНГ ЋЕ ПОСТАТИ ОНАЈ СТАРИ, РАТОБОРАН И ОКРУТАН!
DAN BARRY
12-24

ЗА ТО ВРЕМЕ, ЈЕДАН ПУТНИК...
...СТИГАО ЈЕ ДО УДАЉЕНОГ ЗАСЕОКА У УДАЉЕНОМ КУТКУ КРАЉЕВСТВА ПРАШУМЕ...

УСКОРО СЕ СПУШТАМО! У ПРАШУМУ ИДЕМО ЏИПОМ!
БАШ САМ НЕСТРПИВА!
© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved

КАКО ЈЕ ЛЕПО ОВДЕ! МИР, ТИШИНА... ЗАИСТА УЖИВАМ!
И ЈА, МИНГ! АЛИ КОЛИКО ЈОШ...

ДА, ЛЕПО ЈЕ... АЛИ ПРИЗНАЈЕМ ДА САМ СЕ ВЕЋ ЗАЖЕЛЕЛА КУЋЕ...
А ТЕК ЈА... НЕЋУ НИ ДА МИСЛИМ О ТОМЕ...
DAN BARRY
12-25

ЖАО МИ ЈЕ, ПРИЈАТЕЉИ, АЛИ МОРАМО ДА КРЕНЕМО!
И ДОК СУ ФЛАШ И ЊЕГОВА ДРУЖИНА ЈОШ ПУТОВАЛИ...

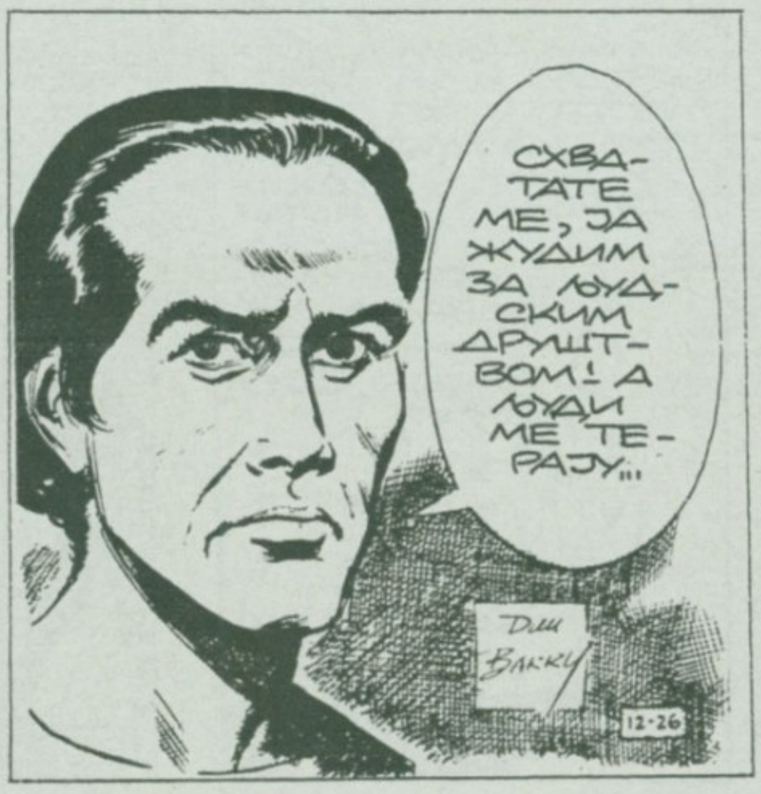
СХВАТАТЕ МЕ, ЈА ЖУДИМ ЗА ЉУДСКИМ ДРУШТВОМ! А ЉУДИ МЕ ТЕРАЈУ...
DAN BARRY
12-26

ЏИМЕ, СТРЕСИ НЕКУ БАНАНАТУ!
КАКО ЈЕ ДИВАН ЖАМОР ДЕЦЕ!
ОХ! ОСЕЋАМ ДА ЋЕ СЕ ДЕЧАКУ НЕШТО ДЕСИТИ!
© 1976, King Features Syndicate, World rights reserved

ЋАО, ЏИМЕ! ТРЕСИ!
ДОБРО... ООХ!
ГА-ДА! ТОГА САМ СЕ И БОЈАО!

© 1976, King Features Syndicate, Inc., World rights reserved
КАД БИХ МОГАО ДА ГА УХВАТИМ! НЕ МОГУ ДА СЕ ПОМЕРИМ, АЛИ...

ХЕЈ! СПУСТИ МЕ!
ВИДИ! ЗАУСТАВЉО СЕ У ВАЗДУХУ!
ОХ! ОПЕТ САМ УСПЕО!
12-27
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

ИГРА КОЈА ПРКОСИ ВРЕМЕНУ

БОЉЕ МРТАВ НЕГО ПОРАЖЕН

На центру игралишта нашем фото-репортеру позирају играчи у кутији са својом опремом. Чак и капицом БСК (некадашњег познатог београдског клуба) од које се Крстић у игри не одваја.

Давне 1917. лорд Фенер Броквеј измислио је у затвору „дугмиће" који случајно ни су наивна дечија забава

Снимио: З. Грујић

Мишу Крстића нико није победио већ три године. Нестрпљиво очекује да се нађе неко ко ће му, како каже, бар једно полувреме бити равноправан.

Ствар је јасна и не изазива никакве недоумице. Истина, нема печата, али је зато рукописана, попут старих црквених књига. Уосталом, и припада времену прошлом. Дакле, овако:

„Игру могу играти сви који се крећу сами или уз помоћ ортопедских помагала, који поседују бар једну радно способну руку, са најмање једним а највише шест прстију, и да су ментално способни да упамте правила...". Уз то „игра је слободна пошто се играчи размештају по вољи и могу се по жељи и без ограничења усмерити и кретати у циљу утеривања гола...".

Претходне реченице припадају Општим правилима игре зване „дугмићи" и смештене су у својеврсној свесци, власништву Мише Крстића, многоструког светског шампиона. Сасвим је небитно што се сва светска првенства одржавају у његовом стану (Кумановска 4, Београд), на његовом столу и на његову крсну славу, Аранђеловдан, сваког 21. новембра. Јер, ваља имати на уму да је и провијант његов.

Игра иначе припада сећању данас већ средовечних или старијих особа, генерацијама које нису успеле да сачекају стони фудбал, флипере, аутомате, компјутере. Разликује се од других, сличних пре свега по томе што су овде играчи (њих 10 и голман 11. су од метала) покретљиви. После сваког излетања лопте-дугмића ван игралишта (димензије 70-90 x 100-150 cm) играчи се размештају по табли, за напад или одбрану. Лопта-дугме удара се кратком палицом или прстом.

– Онима који игру посматрају са стране повремено све личи на наивну дечију забаву – тврди Миша Крстић, пијаниста по професији. – Али, овде се разрађују тактика. Пре важног меча проучава се стратегија противника, изналазе решења да се он надмудри. Јер,ова игра развија лукавство неопходно за живот. Међу петнаестак играча, колико нас је још остало у Београду, важи правило да је боље бити мртав него поражен...

Да су „дугмићи" сасвим озбиљна ствар, сведочи и податак да је Миша Крстић исписао чак и њихов историјат.

А повесни почетак ове несвакидашње повести датира још од 1917, када је у затвору измислио лорд Фенер Броквеј. Угледни аристократа је тада више волео да он помера своје фигуре него да други његова у војсци премештају по својим потребама. Београд је у то време био поприлично далеко, бар самозаљубљеним Енглезима.

Код нас су, пак, „дугмићи" стигли с истока, откуда, уосталом, и многе друге ствари, посебно тих година. Донео их је 1923. кнез Глигорије Гагарин, такође аристократа. Премијера је одржана на каменом столу у дворишту Нишке улице. Одатле се раширила по београдском атару, „а и шире". Миша Крстић – чији је отац Михајло, професор универзитета, био својевремено један од најбољих играча – бележи у својој свесци (има две истоветне, за случај да једну уништи пожар или стигне поплава) да су „дугмићи" за време рата доживели процват. Објашњење: неки су волели да своје победе траже по шумама и горама, други су постајали каплари и војводе у кругу фамилије.

Многа имена су ушла у Мишину историју. Од, рецимо, браће Звездана и Срђана Чебинца, некадашњих сјајних фудбалера „Партизана", до Микија Чуљковића Јеврејина (надимак добио организујући клађење међу старијим посматрачима) који је својевремено хитно избачен из гимназије зато што је тада једино важећем портрету у учионици нацртао бркове.

Сада када смо, захваљујући „Звезди", бар на фудбалском крову Европе, игра „дугмића" постаје и те како важан део нашег свеколиког колорита. Јер, поновимо, игру могу играти сви. А, повремено, може и 'лебац да се прескочи.

П. М.

ПРАВИЛА, УКРАТКО

Од 48 правила издвајамо неколико најважнијих:

1. **У игри учествују два тима са по десет играча и голманом**
2. **Максималне димензије играча су 4 x 1,3 cm**
3. **Тимови наизменично изводе по један ударац**
4. **Игра траје два пута по 15 минута ...**

За детаљнија упутства можете да се обратите Миши Крстићу, Кумановска 4, Београд.

САНДУК НА

ПУТНИЧКИ АУТОМОБИЛ „ВАРТБУРГ", И ПОРЕД СЛ

Никада га нико није волео, чак су га иронично назвали „сандук на точковима", а опет – без „вартбурга" се није могло. Штавише, годишња производња од око 70.000 примерака ни изблиза није могла да подмири потражњу за овим возилом у социјалистичким земљама.

Вартбург је „чедо" социјалистичке индустрије па је сасвим разумљиво што се углавном и продавао житељима социјалистичког блока. Њихове новчане могућности, зна се – скромне, потпуно су одговарале изгледу и техничким могућностима „вартбурга". За многе је „вартбург" био лимузина високе класе. Можда у томе и лежи одговор на питање зашто је ово возило тако сурово заобишла техничка револуција 20. века. Јер, „вартбург" је од настанка до нестанка, односно престанка производње пре неколико месеци, остао крајње једноставан аутомобил.

Дуговечно клопарање

Али, није „вартбург" увек био овакав каквог га знамо. Имао је он славног претка, веровали или не баварског љубимца – „BMW". У ствари „вартбург" је и настао од „BMW".

Има га и на нашим друмовимама, и то у позамашном броју. Омиљен је јер је дуговечан. Власницима не смета што каросерија тандрче а мотор брунда и загађује околину, само нека аутомобил траје. Жељу су им испунили конструктори „вартбурга" још давних педесетих година начинивши за возило јак челични постројак, такозвану шасију, на њу ставили каросерију у облику сандука и тако добили аутомобил који служи најмање 15 година! Иако су готово сви светски произвођачи путничких возила још пред почетак Другог светског рата почели да напуштају систем шасије, „вартбург" је једини у свету до краја остао на томе.

Овај ауто је направљен и са троцилиндричним двотактним мотором који троши мешавину бензина и уља. У прошлом веку са тиме је и могло да се прође, у овом – никако. „Вартбург" ни тога није хтео да се одрекне. Часно је нестао као „двотакташ" и то на прагу 21. века! Наравно, због тога што мотори са погоном на мешавину испуштају отровне гасове, „вартбург" је претходно протеран са путева и из градова земаља Западне Европе. Мало у шали, мало у збиљи, говорило се да сагорели гасови из његовог мотора разједају и најтврђи камен.

Било како било, последњи „вартбург" произведен је пре неколико месеци. Око девет хиљада радника у фабрици испратило га је са сузама. Мало потом неколико хиљада радника добило је отказ, за њих више није било посла.

Узели Совјети

Путничко возило „вартбург" производило се у граду Ајзенаху у бившој Демократској Републици Немачкој. Место је удаљено само десетак километара од такође бивше границе са Савезном Републиком Немачком, а налази се подно великог брда на чијем се врху уздиже средњовековни град познат по томе што је у њему, између осталих, извесно време живео заговорник реформе немачке цркве и протестантски вођа Мартин Лутер. Ту је написао и 1517. године објавио својих чувених 95 теза.

Управо од тог средњовековног града изведено је име путничког возила „вартбург" (на немачком: die Warte – кула, осматрачница; die Burg – град). И значка на предњем делу возила садржи обрисе средњовековног града.

Фабрика аутомобила у Ајзенаху почела је да ради 1898. склапајући модел који је носио назив „дикси", али је убрзо запала у новчане невоље. Спас је требало да донесе лиценца енглеског аутомобила „остин севен". План се изјаловио, у последњем часу фабрику је купио минхенски произвођач авио-мотора и мотоцикала „BMW" и први аутомобил овај данас познати индустријски гигант, склопио је баш у Ајзенаху.

По завршетку Другог светског рата и поделе Немачке Ајзенах се нашао на територији новонастале Демократске Ре-

ТОЧКОВИМА

АВНОГ ПРЕТКА, ОСТАО ЈЕ ЈЕДНОСТАВНО ВОЗИЛО

НЕМА ВИШЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКЕ ЛИМУЗИНЕ

публике Немачке. А ту су Совјети водили главну реч. Настављено је са производњом аутомобила минхенског власника фирме „BMW", углавном модела „321", „327" и „340", али је целокупна производња одлазила у Совјетски Савез. Тако није могло дуго и „„BMW"", који се налазио у Савезној Републици Немачкој, морао је да се опрости од свог власништва у Ајзенаху!

Али, фабрика не прелази у посед Демократске Републике Немачке, иако се налазила на њеној територији, већ у руке Совјета. Чак добија и совјетско име – „Автовело". Источним Немцима припала је тек 1952. године, а производња старих типова „BMW" аутомобила у Ајзенаху престаје три године касније. Тешко да би се то догодило да баварски „BMW" није покренуо спор пред међународним судом!

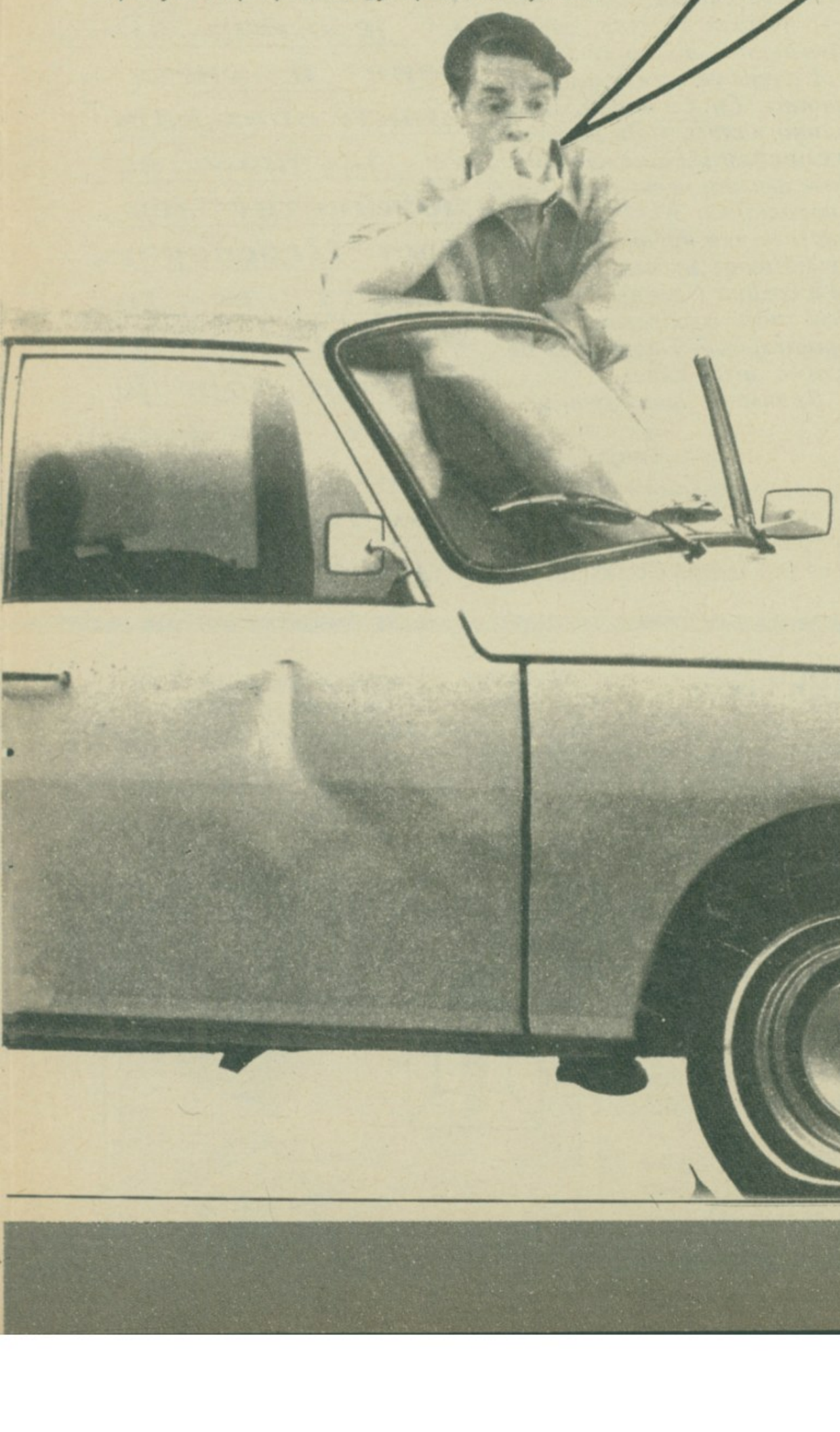

Пошто нису имали свој модел путничког аутомобила, у Ајзенаху су се сетили прастарог DKW. Мало су изменили и дотерали аутомобил и пустили у продају под именом „F9"! Посао није ишао баш најбоље. Даљим усавршавањем добијен је 1955. „вартбург" са ознаком „311", а годину дана касније произведен је коначни модел означен бројем „353". Сви остали модели до престанка производње пре неколико месеци само су дотеране верзије.

После уједињења Немачке прошле године фабрику у Ајзенаху, и стару и нову, која се налази у близини града, купила је фирма „Опел". Претходно, седамдесетих година, тада још западнонемачки, гигант „Фолксваген" покушао је да се „ушуња" у Ајзенах. Понудио је лиценцу „голфовог" мотора тражећи заузврат 150 хиљада мотора годишње. Споразум је склопљен, извесно време у „вартбург" је уграђиван нешто измењен „голфов" мотор, али то је за источне Немце била висока технологија у којој су се тешко сналазили. Никако нису могли да ускладе мењач са мотором. Вратили су се старом троцилиндричном двотактном мотору. И... сахранили „вартбург"!

Миленко Тодоровић

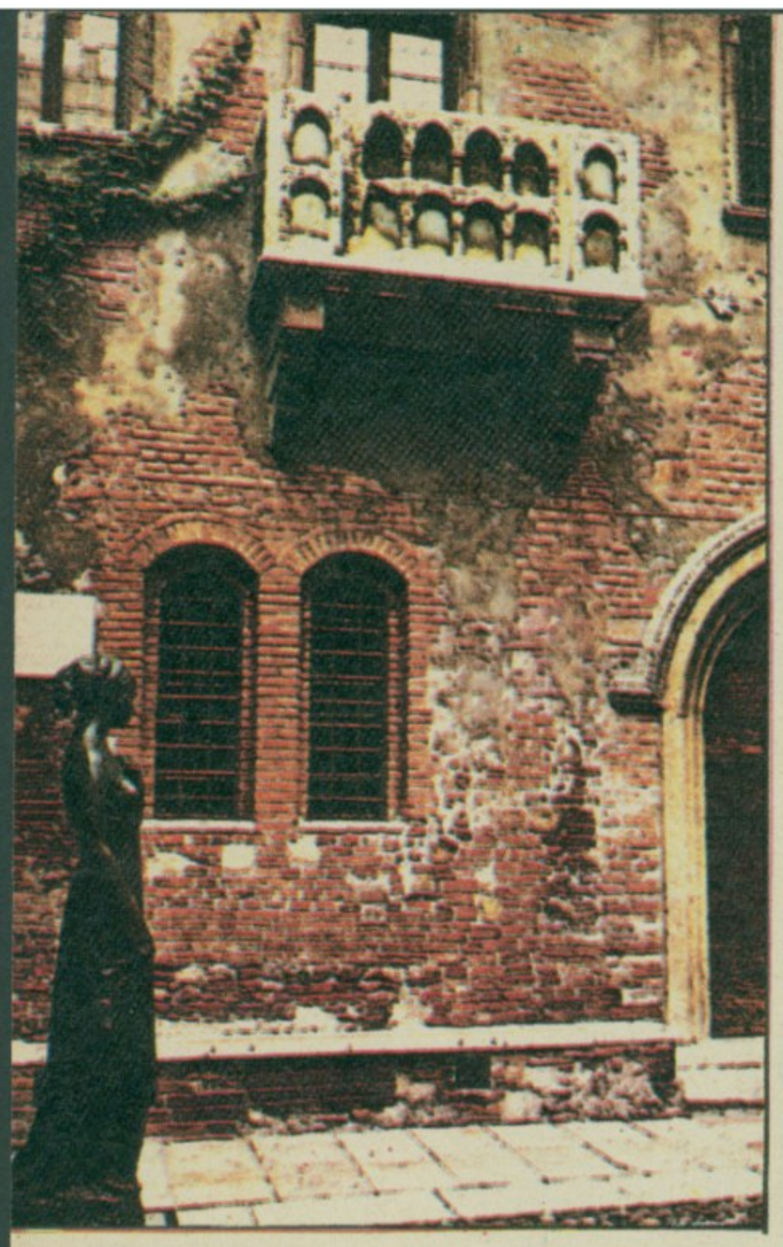

Балкон и статуа Јулије Капулети

ЧИЧЕРОНЕ ИЗ ВЕРОНЕ

ВЕРНИ СЕКРЕТАР „ОБОЖАВАНЕ ЈУЛИЈЕ"

Вечно почивалиште Јулије Капулети одавно је олтар љубави и светилиште оних који се заклињу на доживотну верност. Неоспорну заслугу за то има и Еторе Солимани који је пуних двадесет и девет година био чувар Јулијиног гроба

Док постоји љубав, и прича о трагичној љубави Ромеа и Јулије биће вечна. Ко није чуо за славне љубавнике из Вероне чија љубав није успела да победи мржњу завађених породица Капулети и Монтеги! Ромео и Јулија упознали су се 1303. године на једном балу и младалачка љубав букнула је свом жестином. Једно без другог више нису могли. Ноћу, кришом, Ромео се пео на балкон Капулетијевих и заклињао се Јулији на вечну љубав. У момачким чаркама, када се мач лако потеже, Ромео је оптужен за убиство Јулијиног рођака и прогнан из Вероне. Капулети убрзо наређују Јулији да се уда за другог. Али, несрећни пар одлучује да бар у смрти буде заједно и обоје испијају отров. Јулију сахрањују у гробници капуцинског манастира, а Ромеа на градском гробљу.

По причи славног Виљема Шекспира, Ромео после прогонства из Вероне уз помоћ старог калуђера Лоренца и Јулијине дадиље одржава везу с Јулијом. После одлуке породице Капулети да Јулију дају за другог, заљубљени пар одлучује да бежи за Мантову и да се тамо тајно венча. Јулија испија напитак од кога изгледа као да је мртва. Лоренцо и дадиља шаљу поруку Ромеу да кришом дође у гробницу и одведе Јулију кад се пробуди. Уместо те поруке, Ромеу стиже вест о Јулијиној смрти. Очајан, улази у гробницу и ту, поред Јулије, испија отров. Она се буди и, угледавши мртвог Ромеа, убија се његовим мачем. Породице Капулети и Монтеги мире се поред одра своје деце и сахрањују их заједно.

Која је од ове две приче веродостојна и није важно, као ни расправе да ли су Ромео и Јулија историјске личности. Легенда о несрећним љубавницима из Вероне живеће док је љубави, а многе попут њихове тако и завршавају. Ово је писмо Џули из Алстера, коме пише:

Јулији – Верона

„Знам да само ти можеш да ми помогнеш, ти која си овековечила љубав према Ромеу, помози и мени, својој именењакињи. Зовем се Џули, из Алстера сам, католкиња и Иркиња. Са Сиднијем, кога толико волим, моји не желе да се виђам јер није католик. Мене његови не желе јер сам – католкиња. Како је величанствен чин крунисања твоје и Ромеове љубави. Заједно сте и срећни у вечности. Тражим твоје одобрење и твој опроштај, али Сидни и ја не видимо други излаз.

Волим те, драга Јулија, и збогом

Твоја Џули"

Ово, као и многа од хиљаде писама, била су овако адресирана, али увек су стизала на сто Етора Солиманија,

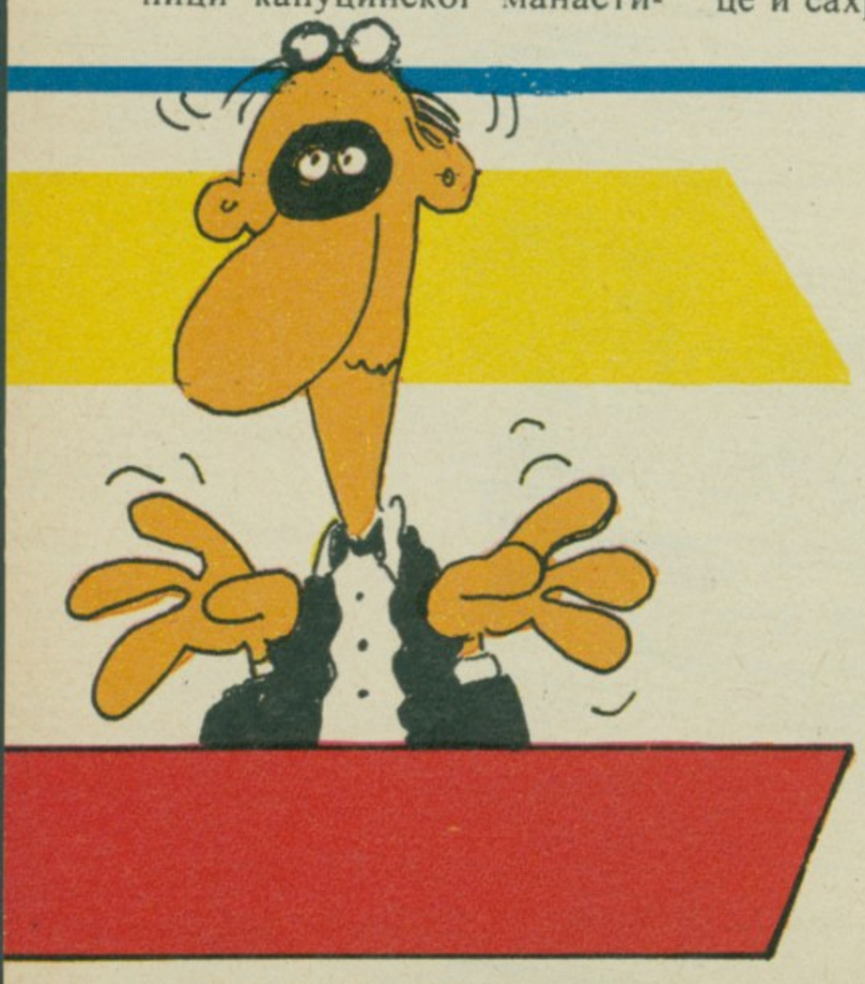

РУЖИЧАСТЕ ТАМНИЦЕ

Тамнице и затвори су места пуна нервозе и силовитости, али једна нова техника у области кажњавања могла би да ублажи ту напетост. Идеја је једноставна: само префарбајте све ћелије ружичастом бојом.

Управа затвора Свитвотер, на Флориди, већ је то учинила и тврди да ова боја умирујуће делује на затворенике. На идеју је заправо дошао поручник Бад Досон читајући новински извештај о експерименту у Калифорнији који се састојао у томе да се ментално лабилни и осиони затвореници стишавају боравећи у ружичастим просторијама.

Наредник Реј Толедо видео је више од двадесет затвореника који су били смештени у ћелије након што је њихова боја промењена. „Неколико затвореника ушло је у ћелију у веома гневном расположењу, али после свега неколико минута проведених у розе окреченој просторији понашали су се другачије. Један затвореник, ушавши у ћелију, плакао је пуна два сата", каже он.

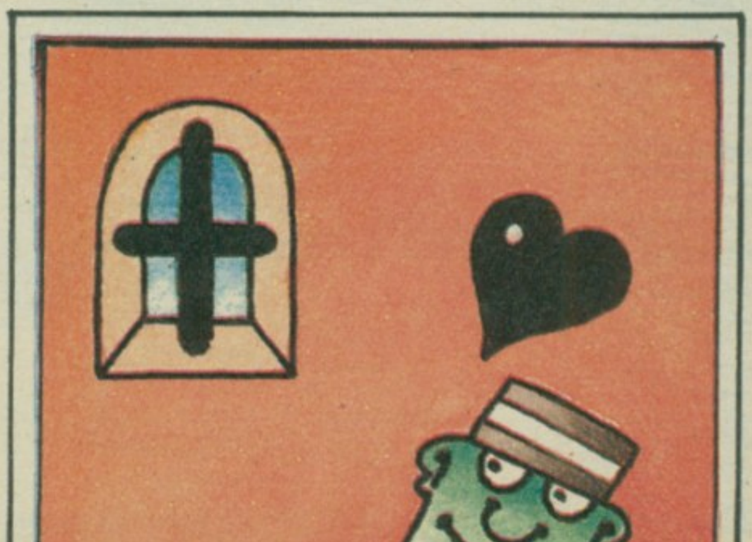

Еторе Солимани са писмима упућеним „драгој Јулији"

чувара Јулијиног гроба у Верони. Коме може да помогне несрећна Јулија које већ одавно нема међу живима и ко је човек коме се несрећно заљубљени обраћају као „Драгој Јулији".

Еторе Солимани, бивши учитељ и поморац, давне 1937. године успева да општинске власти Вероне наговори да издвоје средства за обнављање гробнице у којој је сахрањена Јулија и да се достојније обележи кућа породице Капулети. Наравно, познати балкон, као најближи сведок љубави Јулије и Ромеа, туристи су и раније посећивали, али сада су могли да обиђу и место где је она трагично завршила.

Јулијин гроб, по Солиманијевој замисли, постаје право светилиште и олтар љубави. Двориште испред улаза у гробницу засађено је црвеним ружама, а на крову старе капеле белела су се јата голубова.

Општина Вероне именује Солиманија за „старатеља Јулијиног почивалишта". Дужност чувара он обавља на до тада неуобичајен начин који постаје пример за модерне водиче, или чичероне, како их у Италији називају, а он лично проглашава себе за секретара „обожаване Јулије". Наредних двадесет девет година, сваког дана, био је домаћин и водич свим туристима из белог света у последњем почивалишту Јулије Капулети.

Посета туриста Верони нагло је порасла, преко сто хиљада годишње. Све њих је Солимани дочекивао и на енглеском, немачком, француском и шпанском са пуно стрпљења причао о несрећној судбини шеснаестогодишње Јулије. На пример: зашто је камени саркофаг отворен, оштећен и празан? Најбољи чичероне света, како га је назвао енглески лист „Сан", има одговор на свако питање. Оштетили су га и оскрнавили сви могући освајачи Апенинског полуострва.

Еторе Солимани није, ипак, ни сањао да ће постати један од познатијих Италијана и ван граница своје домовине. Многи заљубљени овог света почињу да му се обраћају писмима тражећи од њега савет или једноставно да би му се поверили. „Драга Јулија" стрпљиво је читала свако писмо и одговарала непознатима и заљубљенима. Сви они постају чланови „Клуба обожавалаца Јулије" с пуним правом да од секретара „обожаване Јулије" траже да им помогне у њиховим љубавним јадима.

Први пар заљубљених чија је љубав крунисана венчањем, и то испод балкона Јулије Капулети, био је из Модене. Њихова љубав није имала благослов родитеља, Солимани им пише убеђујући их да су најнежнија осећања која двоје младих гаје

Јулијина гробница са каменим саркофагом. Позади је „прозор исповести" на коме заљубљени остављају поздраве Јулији на свим језицима света

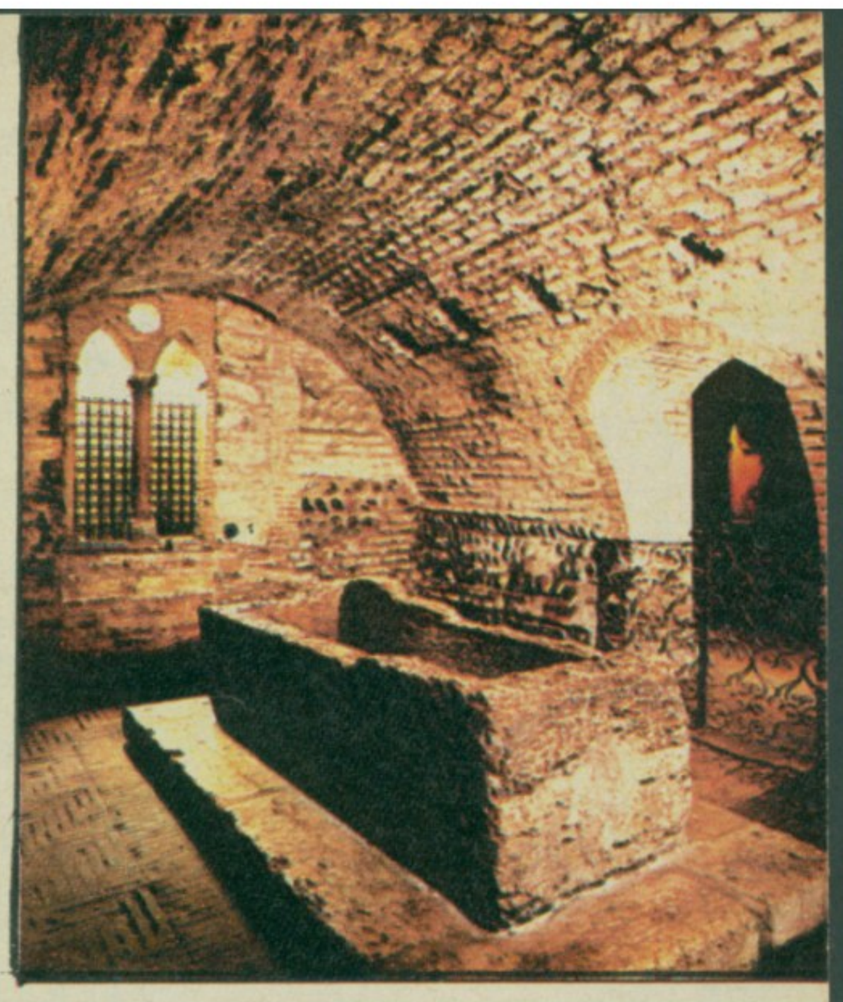

једно према другом много, много чвршћа од родитељске присиле да их раставе. Родитељи су попустили и маја 1949. године обављено је венчање.

Било је много таквих венчања испод Јулијиног балкона, али и оних чија љубав није имала никаквих забрана. Ритуал испод познатог балкона давао је том чину онај дивни дах романтике.

Еторе Солимани увек се са сетом сећао писма Чилеанке Консуеле Чаино која га је молила да посредује код њених родитеља не би ли одобрили њену љубав према Пину, младићу из сиромашне породице. И... после осам месеци Консуела га, сва срећна, обавештава да су родитељи попустили.

Она би желела, иако је Чиле далеко, да Солимани присуствује њеном венчању. Био би јој најдражи гост. Али, кроз тридесет дана стиже писмо пуно очаја у коме га Консуела обавештава да је Пино несрећено погинуо.

Савете за љубавне јаде секретар „обожаване Јулије" није давао само младима. Захваљујући њему спасени су и многи бракови.

Општина Вероне пензионисала је 1966. године највећег чичерона одајући му пуно признање.

Његовим одласком „Клуб обожавалаца Јулије" убрзо се угасио.

Ђулио Тамасија, данас председник овог клуба, труди се да му врати бар део старе славе.

– Покушаћемо – каже – да остваримо и једну замисао славног Солиманија: да 14. фебруар, дан Светог Валентина, буде одређен за венчање парова из целог света који су успели да истрају у љубави упркос противљењу најближих. Тај свечани чин обављао би се испод балкона Јулије Капулети.

Прелистали смо свеску у којој је секретар „обожаване Јулије" водио неку врсту дневника о преписци и бележио своје утиске. Желео је да их објави као књигу под насловом „Писма Јулији".

Вито Недељковић

НОВА ТАЈНА У СВЕМИРУ

● Можда то није најважнија тајна свемира, али је свакако једна од највећих. Прошле зиме астрономи др Роџер Линдз, из Националне опсерваторије „Кит Пик" у Тускону, Аризона, и др Вахе Петросјан са Стенфордовог универзитета обзнанили су откриће два џиновска плава лука удаљена пет милијарди светлосних година од Земље.

Лукови, који се протежу стотинама милијарди километара, отприлике су три пута већи од наше галаксије. И, кажу двојица астронома, они су „највеће оптички видљиве појаве до сада запажене у свемиру".

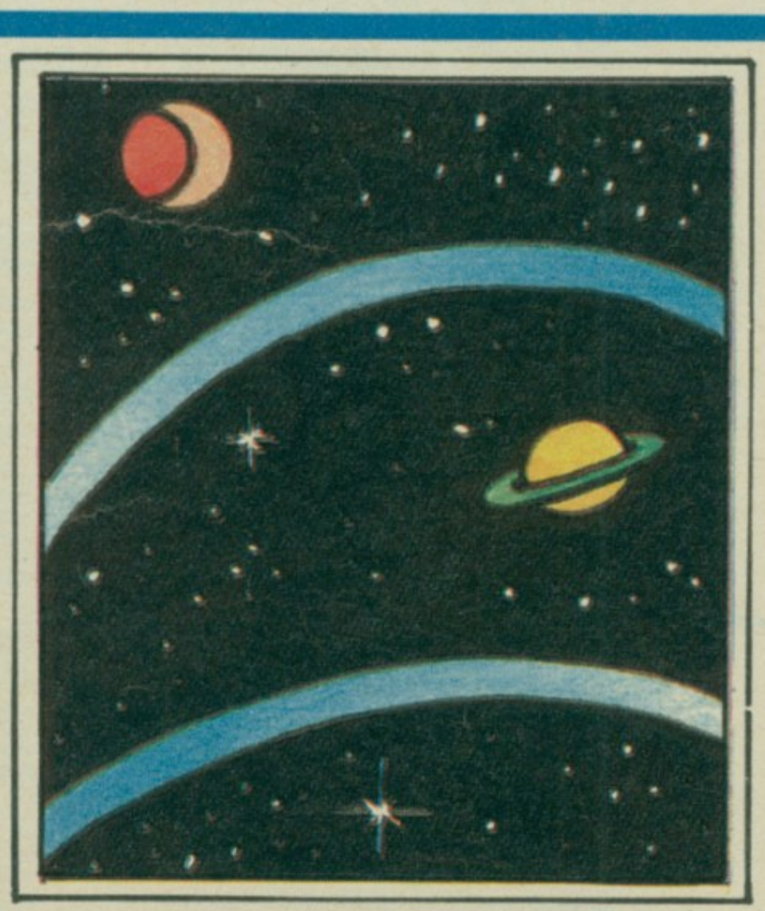

Али, шта су, заправо, ти лукови? Можда места где се рађају звезде.

Према др Линдзу, плављи од два лука садржи чворове и гроздове. То су, каже он, типична подручја у галаксијама где се звезде „рађају".

Али, да ли су та два лука заиста џиновска звездана „обданишта"? Научницима је потребан већи број података да би били сигурни. Они знају да су лукови толико удаљени од нас да их ми само видимо онаквима какви су изгледали пре отприлике пет милиона година. Могуће је да присуствујемо рађању звезданих јата. Међутим, ти лукови нису по своме облику слични било ком од оближњих звезданих „обданишта" које астрономи познају. Веома су удаљени и веома их је тешко видети. Али, научници упорно проучавају светлост која долази од њих покушавајући да сазнају од чега су начињени.

Илустроваo: Љубомир Милојевић Љубац

КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ КИТ

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМУ:

БРАЗИЛ

Хеј, ја имам једну вест,
Шећер, један плес
Што се зове Бразил
Корак назад, напред два
Хеј, и то су три
и твоје срце то смо ми

Бразил,
Шпанија, Колумбија,
Куба и Америка,
Самба, румба, ча-ча-ча...
Скини све,
Скини ципеле што пре
Скини мајицу и фармерке
Хајде, игра почиње

За твоје усне и мој врат
Твој пољубац ће бити знак
За Рамба, Дина, шта, шта,
шта?
Ја сам нову игру смислила.

Бразил,
и један окрет то су два
Реци „хоп" и то су три
и твоје срце то смо ми

Бразил,
у соби нас је сто
а један нам је циљ
да сви играју Бразил

А мај?
Када дође месец мај,
и да је јако дуг
тад слатка љубав нема крај.

BRASIL

Hey, I've got a new
sugar sweet dance, called
Brasil
Count your steps, one and
two,
hop and back, that's three,
our hearts beat together.

Brasil,
Spain, Columbia, Cuba and
America
samba, rumba, cha-cha-cha...
Take off everrything
your shoes, T-shirt and jeans
c'mon, dance starts.
A kiss will be a perfect match
for your lips and my neck
while, for all the friends that
I love
(what, what, what?)
I have a brand new dance.

Brasil,
100 of us in a room,
and everybody wants to be in
to dance Brasil.
During the month of May
and all day long
sweet love and dance
have no end.

ХИТ ХИТ ХИТ

Снимио: Н. Бабић

ПОНОВО ЗА ОДРАСЛЕ

После две плоче са рокенролом за децу Влада и Гиле су се вратили музици за – одраслу децу. Заједно са цењеним загребачким бубњарем Пиком Станчићем и басистом Швабом из бившег „Електричног оргазма" снимили су плочу „Лутка која каже не". Насловна песма је, у ствари, обрада старог хита Мишела Полнарефа, коју је својевремено код нас певао Ђорђе Марјановић тако да су Влада и Гиле искористили и препев текста који је Ђорђе написао.

На плочи се нашла још једна необична песма у којој су искоришћени цитати из старих хитова. Реч је о „Ви, ж'тем мон амур" која је посвећена Сержу Гинзбургу и његовом хиту „Je t'aime" с краја шездесетих година. У новој верзији ту су се нашли и делови песама група „Black Sabbath", „Time", најава Жике Јелића из „YU" групе са њиховог концерта на једном од чувених BOOM фестивала, као и глас Милене Дравић са њене аеробик касете, убацили су ту и мало опере. У сваком случају, чудна смеша. Од старих песама ту је и „Срећан ти рођендан" коју је Влада Дивљан својевремено написао за Слађану Милошевић. Остатак материјала је нов и то је добра комбинација онога што су Влада и Гиле својевремено снимали са својим групама.

На концертима које ће ускоро почети да држе са њима неће свирати Пико због својих обавеза, већ Чавке, оригинални бубњар „Електричног оргазма" који се после дужег времена вратио из Аустралије, тако да ће ова четворка свирати и старе хитове из своје дискографије.

П. Ј.

МУЗИЧКА ПОШТА

Поштована редакцијо,
Где могу да купим плоче или касете Тонија Монтана, обишла сам цео Београд и нисам их нашла?

Анита из Београда

Последња шанса ти је Музичка кућа ПГП РТБ-а у Македонској улици јер су они објављивали његове албуме.

Драги Забавниче,
Молио бих те да ми кажеш нешто више о Крису Реи, које је албуме издао и гдје се могу набавити?

Петар из Загреба

Крис Реа је рођен у Енглеској 1951. године а порекло му је пола ирско, пола италијанско. Каријеру је започео 1975. године основавши групу „Magdelene". Већ следеће године започео је соло каријеру и дуго се пробијао јер је његова музика у време панка сматрана старомодном. Његов успон почиње 1983. године. Дискографија: „Whatever Happened To Benny Santini" (1987), „Delitcs" (1979), „Tennis" (1980), „Chris Rea" (1982), „Watersign" (1983), „Shamrock Diaries" (1985), „Wired To The Moon" (1985), „On the Beach" (1986), „Dancing With Strangers" (1987), „The Best Of Chris Rea-New Light Through Old Windows" (1988), „The Road To Hell" (1989) и „Auberger" (1991). Његове раније албуме код нас је објавио Југодиск, а новије Југотон.

Здраво Забавниче,
Како се зове музика из филма „Twin Peaks" и да ли се код нас може купити казета на којој је та пјесма снимљена?

Доротеја из Бузета

Музика из серије „Twin Peaks" објављена је на плочи под истоименим називом а компоновао ју је Анђело Бадаламенти у сарадњи са редитељем Дејвидом Линчом. Главну тему пева Џули Круз (на слици) која се појавила и у једној епизодној улози на почетку серије. Плоча може да се нађе у приватним продавницама, и то најчешће као компакт диск, а недавно се, да те обрадујемо, појавила и у издању „Југотона".

ВОРПОВО ЗДАЊЕ

Лајон Милер

НАУЧНА ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

Најранији проверени подаци о Олдосу Ворпу, као детету, казују да су га, премда је на изглед био сасвим нормалан у физичком погледу, готово сви сматрали безнадежним случајем – и комшије, и другови, па чак и чланови породице. Познато нам је, такође, да је био тихо дете и да је време проводио забављен стварима које нису изискивале много кретања. Једини звук који су икада чули да је произвео био је крештав узвик, веома налик на нешто попут „Хиии!". Додуше, и то само када су пред њега стављали обед или, премда ређе, када су његова необична занимања била подстакнута нечим са стране, на пример неким необичније обликованим шљунком, штапом или његовим властитим чукљевима.

Сасвим изненада ово дете је почело другачије да се понаша. Непосредно пошто је напунио шесту годину – о томе, на жалост, располажемо недовољно прецизним подацима – Олдос Ворп започео је читав низ истраживачких обилазака градског сметлишта које се налазило непосредно иза породичне куће Ворпових.

Након једног од тих обилазака момчић се вратио кући касно поподне вукући повећи зупчаник. После прилично дугог премишљања одлучио је да точак сакрије у оближњем, иначе некоришћеном, кокошињцу.

И тако је започео један пројекат који се није окончао скоро двадесет година. Млади Ворп предано је радио читавог свог детињства, дечаштва и младићког доба доносећи са сметлишта у кокошињац хиљаде металних предмета, великих и малих, најразноврсније намене. Будући да је свака врста званичног школовања, по свему судећи, била изнад његових менталних способности, родитељи су на то благонаклоно гледали јер га је чинило срећним и задовољним.

Међутим, исто тако нагло као што је започео, Олдос Ворп је дигао руке од свог посла. Скоро годину дана – још једном, услед недовољних података, можемо само приближно говорити о времену – Олдос Ворп није мрднуо са родитељског имања. Када није био заузет најосновнијим физичким потребама, као што су храна или сан, тумарао је око гомиле довучених ствари без икаквог видљивог смисла.

Једног јутра његов отац – који нам је то доцније испричао – угледао је како из гомиле извлачи поједине предмете и покушава да од њих начини неку целину.

На овом месту, рекао бих, дужни смо да споменемо да никакав приказ Ворпове реакције не би био потпун без непосредног навођења онога што је о томе могао да каже Ламберт Симнел Ворп, Олдосов отац.

– Оно што је нарочито привукло моју пажњу било је то да је сваки предмет који је тамо наслаг'о потпуно одговар'о неком другом (брисано) предмету. Није имало никакве (брисано) везе да л' се радило о неком гвозденом мадрацу или о неком поломљеном миксеру; кад је то (брисано) дете неки (брисано) део повезало с неким другим делом, остајали су спојени к'о да су одувек били сливени.

На питање каквим се алатом Олдос служио, Ламберт Симнел Ворп је кратко одговорио: – Никак'им.

Нешто дуже објашњење дао нам је Ламберт Симнел Ворп одговарајући на једно питање др Палмера и овде га преносимо у целости.

– Како му је, за име Бога, уопште пошло за руком да различите предмете међусобно споји тако да делују као јединствена целина?

– Ти (брисано) предмети спојили су се чвршће него (брисано) дивљег патка, и нико, баш нико, господине, није их могао поново раздвојити.

Није било никакве сумње у погледу чврстине спојева будући да се млади Олдос често успињао на своју „грађевину" да би јој придодао још који део ни најмање, при том, не доводећи у питање њену стабилност.

Поменута „грађевина", ма колико импровизовано деловала, једино је што имамо као материјално сведочанство о том изузетном експерименту. За посве поуздан извештај о околностима под којима је

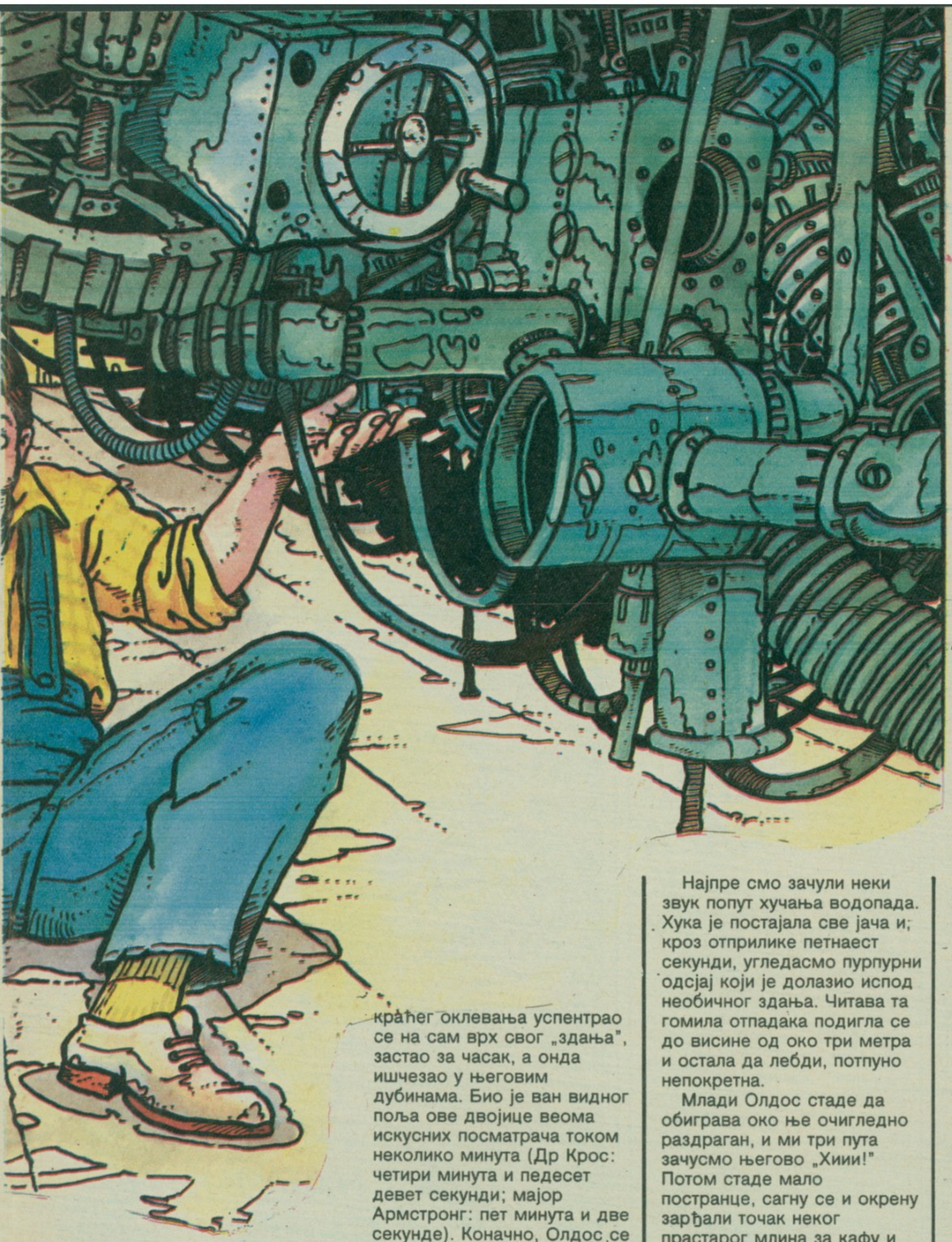

дошло до једне од „контролисаних" демонстрација Ворпове реакције посебно много дугујемо мајору Херберту Армстронгу, из Војне инжењерије Сједињених Држава, као и др Филипу Јустасу Кросу, такође из инжењеријских снага Сједињених Држава, који су били присутни.

По свему судећи, тачно у 10.46 Олдос Ворп је узео један прастари и готово сасвим зарђали зупчаник... Први предмет који је уопште покупио са сметлишта, давно, још као шестогодишњак. После

краћег оклевања успентрао се на сам врх свог „здања", застао за часак, а онда ишчезао у његовим дубинама. Био је ван видног поља ове двојице веома искусних посматрача током неколико минута (Др Крос: четири минута и педесет девет секунди; мајор Армстронг: пет минута и две секунде). Коначно, Олдос се поново појавио, спустио на тло и сам пажљиво загледан у своје дело.

Ево, сада, и навода из комбинованих извештаја мајора Армстронга и др Кроса: „Пошто је, тако, као омамљен, зурио неколико минута, Ворп коначно приступи својој грађевини. Из ње је штрчала једна ручица на чијем је спољном крају била причвршћена једна месингана кугла, попут оних какве су могле да се нађу на старинским креветима. Олдос Ворп је потом лагано повукао ручицу. Оно што се затим догодило било је заиста фантастично.

Најпре смо зачули неки звук попут хучања водопада. Хука је постајала све јача и, кроз отприлике петнаест секунди, угледасмо пурпурни одсјај који је долазио испод необичног здања. Читава та гомила отпадака подигла се до висине од око три метра и остала да лебди, потпуно непокретна.

Млади Олдос стаде да обиграва око ње очигледно раздраган, и ми три пута зачусмо његово „Хиии!" Потом стаде мало постранце, сагну се и окрену зарђали точак неког прастарог млина за кафу и његова се „машина" лагано спусти на тло.

Само по себи разуме се да је завладало свеопште узбуђење. Представници војних снага, штампе, разних универзитета, почеше ускоро да пристижу у великим групама. Међутим, са Олдосом Ворпом нико није могао да разговара, из једноставног разлога што никад није научио да говори. Ма колико припрост, Ламберт Симнел Ворп показао се као искрена и озбиљна особа, изнад свега расположен да се стави у службу своје домовине. Међутим, већ и сами наводи из разговора с њим

недвосмислено показују колико је мало био у стању да ближе осветли случај. Сва настојања да се „здање" истражи изнутра била су узалудна, будући да ни најподробнија испитивања нису довела ни до каквог другог радног закључка осим да се ради о „гомили крша" (др Палмер). Поред тога, млади Ворп, очигледно, није био нимало склон таквим испитивањима.

Насупрот томе, са великим задовољством стављао је у покрет своју „машину" радо приказујући њену „реакцију" свима који су желели.

Ни најпомнији прегледи, помоћу Гајгеровог бројача, електронике, лакмуса и других уобичајених средстава нису ништа посебно открили.

Коначно, наметљивости медија више се није могло одолети и рано по подне следећег дана на лице места стигоше напокон и телевизијске екипе.

Олдос Ворп их је посматрао неколико тренутака, а онда свој проналазак спустио на тло. Потом се попео на врх своје творевине и ишчезао у њеној утроби. Мало касније поново се појавио носећи прастари зупчаник. Сишавши, пажљиво га одложи на његово првобитно место у кокошињцу, а потом, с бескрајном систематичношћу, стаде редом да скида део по део са свог „здања" и одлаже их на њихово пређашње место на гомилу у кокошињцу.

Највећи број саставних делова „здања", које је у међувремену добило име Ворпова реакција, лежи данас разасут унаоколо. Наиме, нимало се не обазирући на готово хистеричне захтеве научника и војника, Олдос Ворп је, пошто је своју „машину" растурио и њене делове сместио у кокошињац, преузео на себе тегобан задатак да их све, један по један, врати на њихово некадашње место на градском сметлишту.

Нимало узбуђен повременим грдњама свог оца, остајући нем при насумичним испитивањима званичника, Олдос Ворп проводи данас време седећи на једној кутији у дворишту родитељског дома спокојно загледан негде у даљину. С времена на време његове очи за тренутак засветле и он веома тихо изусти: „Хиии!"

В. Б.

Илустровао: Добросав Бобић Живковић

ШТА ДЕЦА РАДЕ СА ИГРАЧКАМА ЗАВИСИ ОД ЦЕНЕ

Фабрика која производи фризбије послала је једном дечијем сиротишту које држе часне сестре у Анголи неколико хиљада ових разнобојних пластичних дискова које и деца и одрасли по целом белом свету добацују игре и рекреације ради. Нешто касније представник фабрике дародаваа који је пролазио кроз Анголу свратио је у сиротиште и једна часна сестра му је искрено захвалила на пакетима „дивних тањира".

Не сећајући се да је његова фирма икада послала у Анголу тањире, господин представник се распитао и сазнао. Пошто у животу нису чули за фризбије, сирочићи су их користили као тањире за јело, посуде за воду и пецање. Часна сестра се одушевила када је сазнала да „тањири" могу да послуже и као корисне дечије играчке.

КАКО ПЕКИНГ КАЖЕ

Кина, чија површина износи 9.550.000 квадратних километара, има само једну временску зону. Часовници на читавој тој територији показују у длаку исти сат, минут и секунд као сат у Пекингу.

У ЛА ПАЗУ СВЕ НАОПАЧКЕ

У Ла Пазу, престоници јужноамеричке државе Боливије у чијим је честарима убијен легендарни револуционар Ернесто Че Гевара, не живи се као у осталим градовима света. Ла Паз се налази на 3.658 метара надморске висине и то је пресудно.

Авионима је неопходна дужа писта него другде да би безбедно слетели и узлетели.

Храна се дуже кува и томе треба прилагодити рецепте јела. Варење је, такође, спорије па алкохолна пића делују јаче. Туристи тамо наједном губе свој уобичајени апетит и телесну тежину. У пећима дрва сагоревају брзо не дајући довољно пламена. Мотори аутомобила губе уобичајену снагу...

У великој већини светских градова богаташи зидају виле на брежуљцима. У Ла Пазу, напротив, луксузне стамбене четврти су којих стотинак метара ниже где је ваздух мање разређен и топлији па се лакше дише и ужива.

Једини скијашки центар у Боливији на 5.200 метара изнад мора највиши је на свету. Сезона скијања је искључиво лети јер се зими скијашке стазе претварају у вратоломне ледене плоче.

ЛУТКЕ ОД ПОЛИТИЧАРА У КОМПЛЕТУ

У Москви су сада у моди неке друге матрјушке. Уместо некадашњих бабушки румених образа ове руске дрвене лакиране лутке које стају једна у другу приказују политичаре. Када се отвори прва и највећа, Михаил Горбачов висок 25 центиметара, из њега се

помаља Леонид Брежњев. Следе по величини и реду: Хрушчов, Стаљин и, на крају, Лењин. Због чега баш тим редоследом, нама није познато.

Московљани их купују, ако их уопште купују, за 350 рубаља, нешто више него што им износи месечна плата. Страни туристи их просто грабе мада коштају четрдесетак долара по комплету

ЛЕЂА У ЛЕЂА С ТИГРОМ, НАРОЧИТО БЕНГАЛСКИМ

Сећање на Јануса, бога с два лица, дало је идеју Служби за заштиту човека и његове средине у Западном Бенгалу, у Индији, да нађе право решење које ће сачувати тигрове у резерватима и, истовремено, задовољити житеље тих области.

Пошто су приметили да звери никада не нападају спреда, „лицем у лице" како се то обично замишља, они су скупљачима меда и радницима мангрова поделили маске од каучука с лицем човека које треба учврстити иза главе. И, од 1987. године, када је ова варка почела да се примењује, ниједну особу која је имала два „лица" сопствено и оно позади на маски, није напао ни један једини тигар или нека друга дивља животиња.

Ово, и још неке пригодне мере као што је ношење оклопа од пластике и постављање електрифицираних човеколиких лутака, није само прекинуло нападе тигрова на људе већ је код тамошњих становника изазвало према тигровима, којих су се вековима плашили као најопаснијег непријатеља, нежнија осећања.

Тако су, захваљујући том програму, који је још 1973. започео Светски фонд за заштиту природе, тигрови спасени истребљења и број им се чак удвостручио.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Припремила ***Б. Дожић***

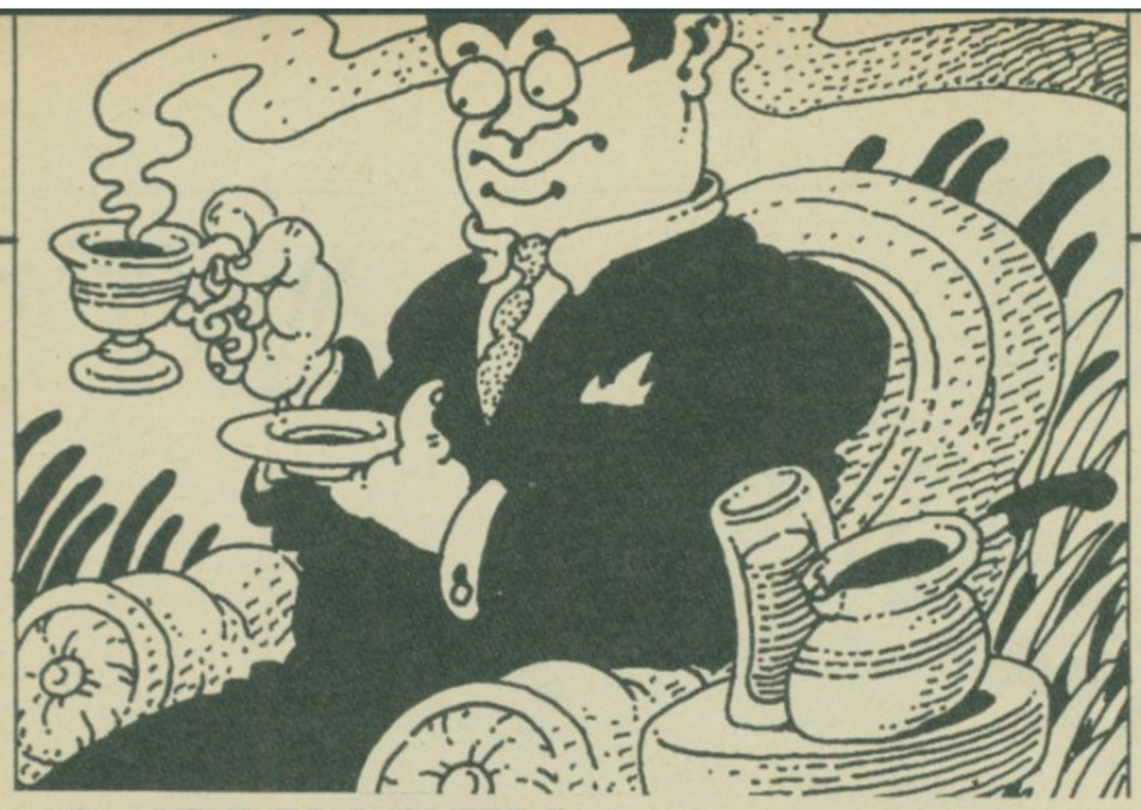

О СМИСЛУ ЖИВОТА И ЦРНОЈ КАФИ

Када у Холандији нека особа дубљег џепа није задовољна својим психотерапеутом, може да се обрати рецимо Спинози, Платону, Аристотелу... и то посредством групе професора чисте филозофије који су се, уморни од универзитетске атмосфере а, можда, и плате, окренули приватној клијентели.

За суму од отприлике две хиљаде (преведено у динаре) на сат с филозофом може да се ћаска, јада или филозофира о свему и свачему: од тога има ли живот уопште смисла, преко разних страхова до проналажења самога себе и своје праве професије. Филозофи ће, захваљујући својој дубокој аналитичкој спознаји света и људских душа, свакоме ко то пожели и може да плати – сеансе потрају и више месеци – помоћи да сазна шта заиста жели и како да то што жели спроведе у дело.

Ова врста помоћи је, бар што се идеје и бизниса тиче, савршени брак. Али, тарифа је нешто превисока нарочито ако се човек присети да до истоветних мелем резултата може да дође пијуцкајући кафу разговора с добрим пријатељем.

NOVO!

AMERIČKE KOŠARKAŠKE LOPTE

980 din

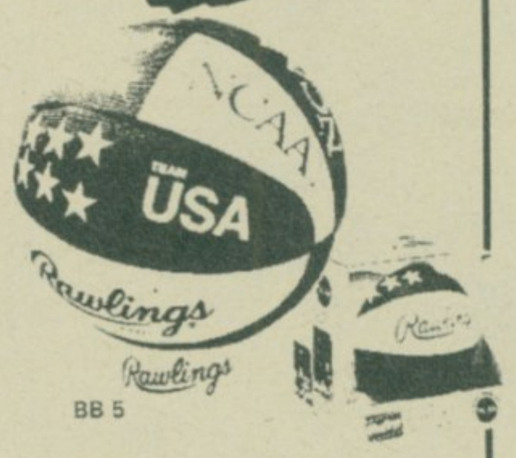

BB 5

Vanredan kvalitet , dugotrajna upotreba, za igru u dvorani ili na igralištu.

SMART CO. LTD.
ZASTUPNIK ZA FIRMU

Rawlings®

U JUGOSLAVIJI

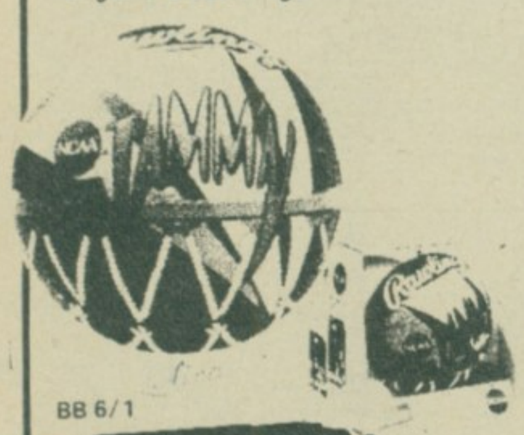

BB 6/1

Ako naručite više od dve lopte onda vas čeka posebno iznenadjenje.

Za košarkaške klubove veliki izbor druge profesionalne opreme:

- dresovi
- trenerke
- lopte
- različiti košarkaški dodaci

HARLEM SPORT

NARUDŽBENICA:

Ime i prezime: .....

Adresa: ..... Pošta .....

Naručujem loptu: šifra ..... komada ..... šifra ..... komada : .....

Datum ..... Podpis .....

Sa podpisom garantujem, da ću pošiljku platiti pouzećem zajedno s poštarinom.

SMART CO. LTD.
p. p. 79 64001 KRANJ

ЕНИГМАТИКА

Припремају: М. Јеленковић и З. Зељковић

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА

За водоравно вам дајемо већ готова решења сврстана по азбучном реду уместо уобичајених описа.

ВОДОРАВНО: АН, АПАРАТИ, АТАНИЈА, БОНАЦА, ГРАТИС, ИЦЕ, КОРИСТ, КРТИНЕ, ЛАКЕЈ, МАКАРАНИ, МАРО, МИКИ, ОВАКАВ, ПАКТ, РЕДОВ, СИЛИНЕ, ТИЛИЈА, ТРАВАН, ЧА, ШОР.

УСПРАВНО: 1. Узбудљивост – Грађевински комбинат (скр.), 2. Небеско тело, комета – Вртлог – Радна организација (скр.), 3. Потопљено острво у Ђердапу – Дебело бродско уже, 4. Планинци – Закуцавати, 5. Бродолом – Грчки државник из XIX века, Константин, 6. Ознака за неутрон – Мистериозност, 7. Ауто-ознака за Норвешку – Загребачка индустрија нафте, 8. Извршни комитет (скр.) – Ознака за исток – Симбол бора, 9. Лом – Ауто-ознака за Лозницу, 10. Врста лежаја, диван, 11. Лирско песништво, 12. Симбол индијума – Најјача карта у игри, ас, 13. Основна јединица у саставу живих бића.

Уколико сте исправно решили укрштеницу, у првом водоравном реду добићете име и презиме нашег глумца са слике.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
					●	●						
							●				●	
								●				
							●					
						●						
			●									
		●		●								
	●											
●	●											

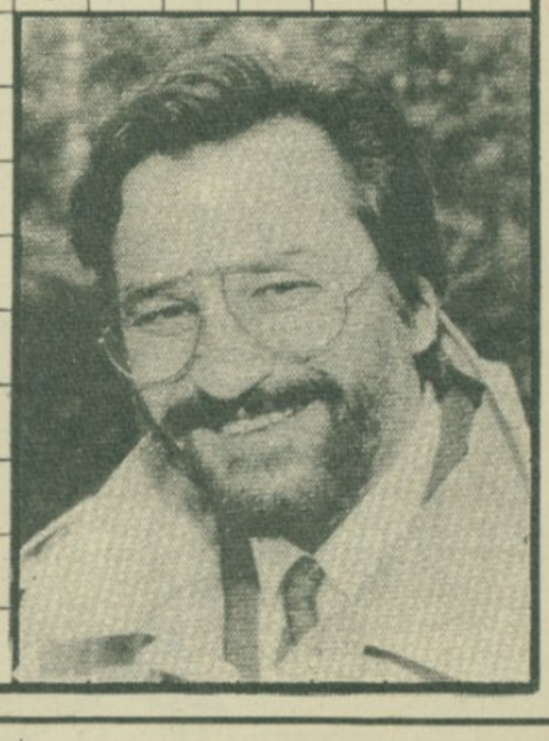

МЕСЕЦ

Који од четири цртежа одговарају негативу из горњег угла?

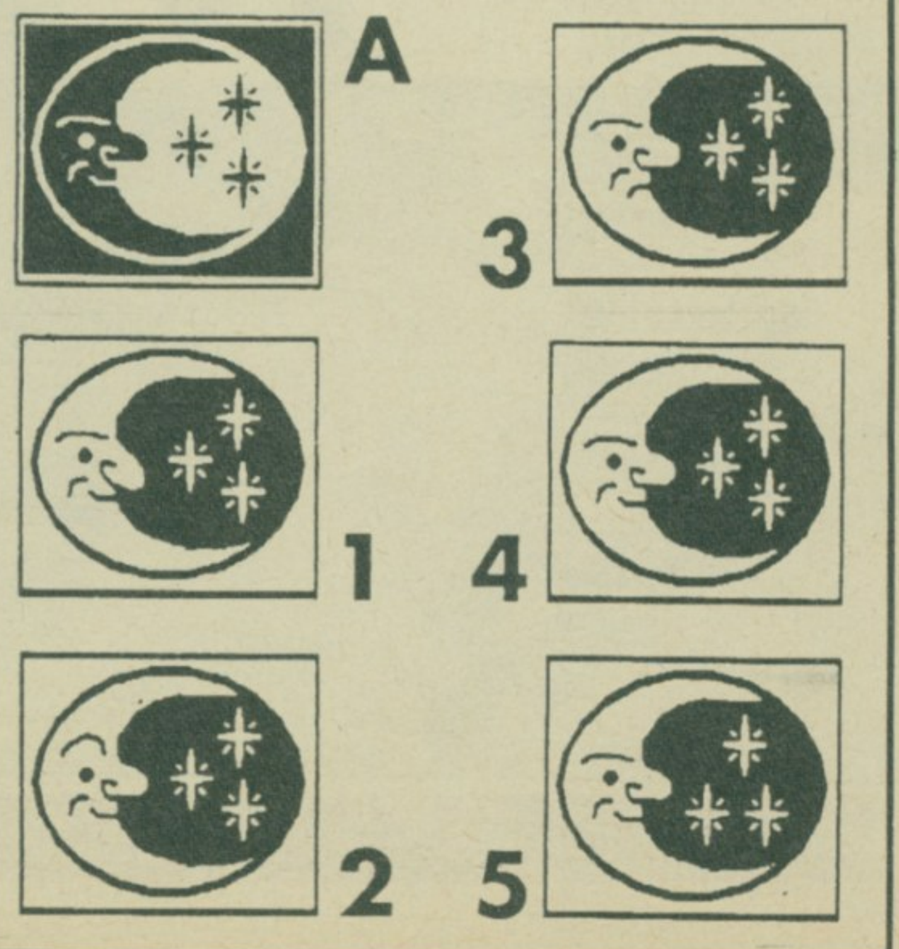

РЕШЕЊА ЕНИГМАТИКЕ НА СТРАНАМА МАЛЕ ПОШТЕ

ЛОП БУРИ: мајмунски рај

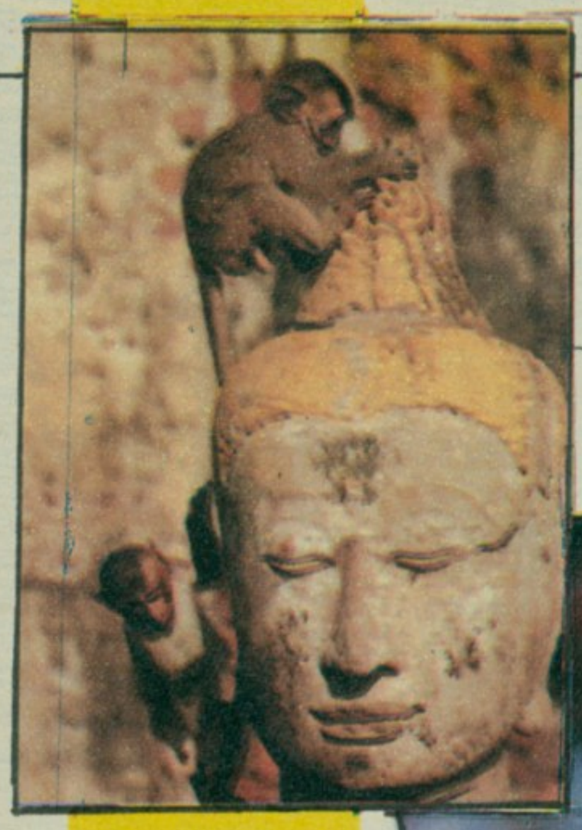

Њима је све дозвољено, чак и да се Буди попну на главу

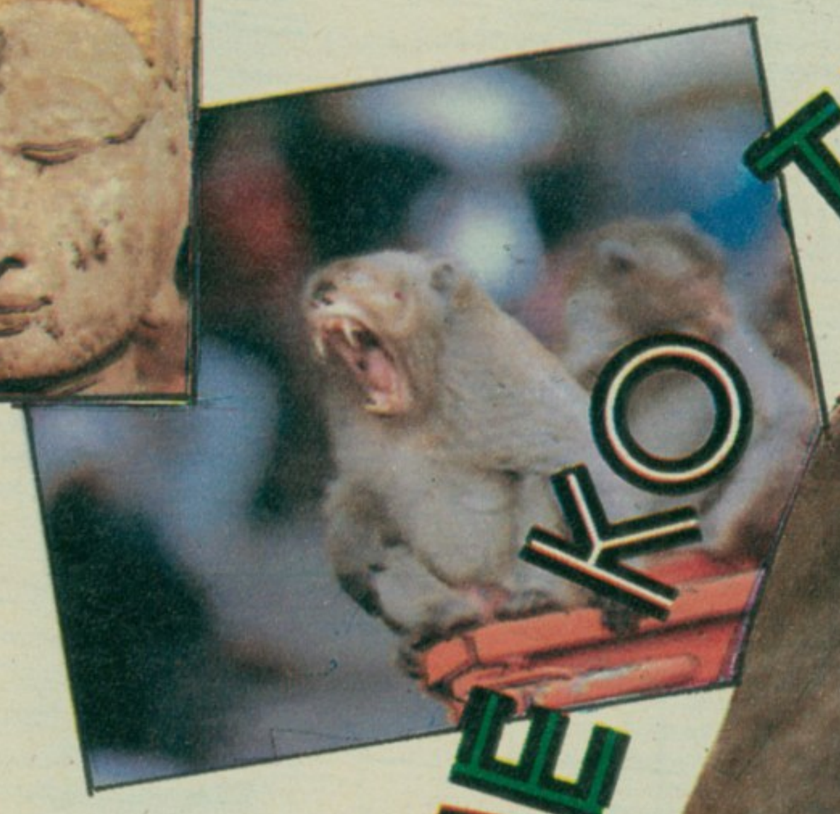

ДУГО ТАКНЕ ОНОМЕ ЈАО

Мама-макаки и беба-макаки: тешко оном ко их такне...

РЕПЕ

У срцу Тајланда налази се вероватно једини град на свету у коме људи живе иза решетака, а мајмуни на слободи

Зову их, једноставно, мајмуни који живе у храму. Храм се зове Пра-Пранг-Сам-Јот и налази се у граду Лоп Буријy у Тајланду. Легенда каже како је у 13. веку, за време једног од својих силазака међу људе, а у једној од својих десет инкарнација, божанство Вишну у обличју јунака Раме ту преноћило. Сходно својим божанским правима, Рама је осим преноћишта затражио и заштиту. Помогао му је Човек-мајмун, Хануман, неустрашиви заповедник моћне мајмунске војске. Када се, одморан, решио да крене даље, с Рамом је пошао и Човек-мајмун, али не и његова војска коју је оставио да чува Лоп Бури.

Испрва су мајмуни-ратници живели само у храму, али им је с временом он постао претесан. Разбашкарили су се по читавом Лоп Буријy и ту остали до данас као апсолутни господари града. Има их на хиљаде и у сваком погледу су несносни. Краду, ломе, уништавају, заустављају саобраћај, избезумљују децу. Људима на памет не пада да их дирају. Макаки су свете животиње и јао ономе ко им се замери...

У ствари, Лоп Бури је вероватно једини град на свету у коме људи живе иза решетака, а мајмуни с оне стране. Сва врата и прозори у граду заштићени су гвозденим решеткама и мрежама.

Од кућног прага надаље почиње царство дугорепих. Нико не сме да их удари, повреди или убије. Ко ипак, па макар и случајно, убије светог макакија, може готово са сигурношћу да рачуна на најстрашнију казну. У прилог томе с колена на колено преноси се прича о грешнику који се, пошто му је макаки ископао једно око, усудио да се освети. Само три дана касније вратио се Творцу у најјезивијим мукама које могу да се замисле.

Постоји, истина, и начин да се убица, послужи ли га велика срећа, искупи. Грешник има право да се седам дана и ноћи без престанка моли у храму, а затим да следећих петнаест на коленима чека да мајмуни приме његове дарове: воће, слаткише и друге посластице. Може да се деси, али и не мора, да поклони на крају умилостиве Дух дугорепих чувара храма.

А ови, са своје стране, као да дају све од себе да буду што несноснији. Одскора су се, примера ради, одали новој забави. Кад год им се за то пружи прилика, бацају се на колица у којима људи возе бебе. Јер, тамо где су бебе, обично су и бочице с млеком. Отимају их и затим се невероватном брзином повлаче да их ма миру и у сласт испију.

Списку неподопштина и безобразлука мајмуна из Пра-Пранг-Сам-Јота скоро да нема краја, али то ни на који начин не утиче на поштовање и обожавање којим их становници Лоп Бурија обасипају. Сваке године, последње недеље у новембру, њима у част припрема се величанствена гозба. Сваки педаљ храма тада се засипа слатким ђаконијама.

Прождрљиви чувари храма и господари града одужују се људима тако што их је у Лоп Буријy из године у годину све више.

М. И.

Краду, ломе, уништавају, заустављају саобраћај. Једном речју, несносни су и апсолутно сигурни да им нико ништа не може

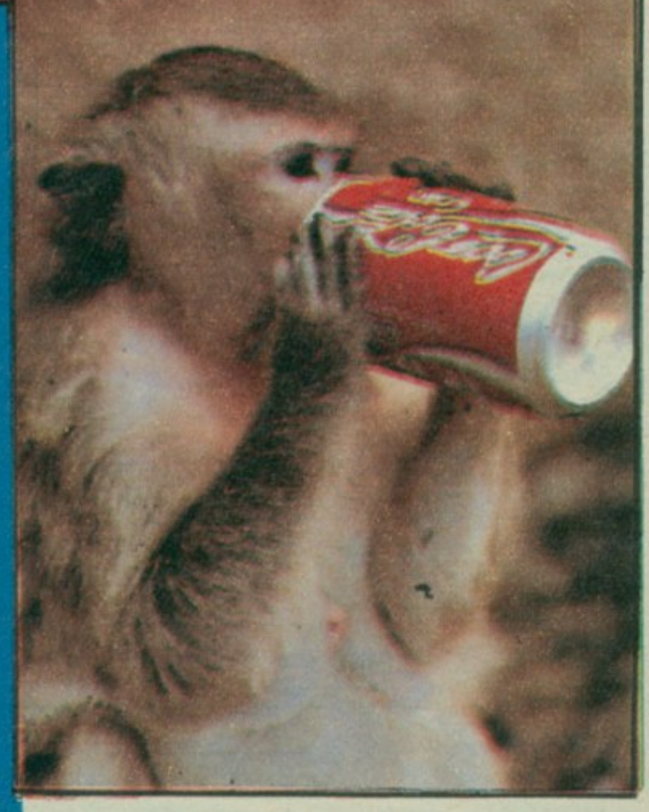

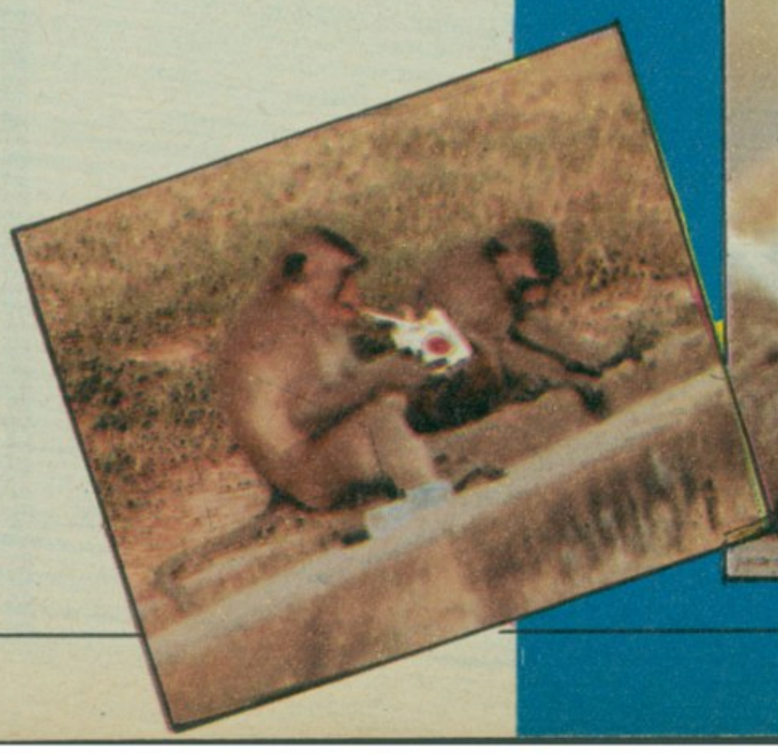

Уређује: Вито Недељковић

Један зуб једног Горана

Патим од страшне зубобоље, и то из једноставног разлога што сам кукавица. Кад одем зубару с намером да извадим тај зуб, болови престану и ја брже-боље излетим из чекаонице. Моја другарица каже да нисам ја кукавица, већ мој зуб. Желео бих да кажете зашто се то дешава и када је најбоље да извадим зуб.

ГОРАН
Смедерево

Твој зуб вероватно се управља по неким, назови правилима, како је испитивањима утврђено. Наиме, зубобоља се

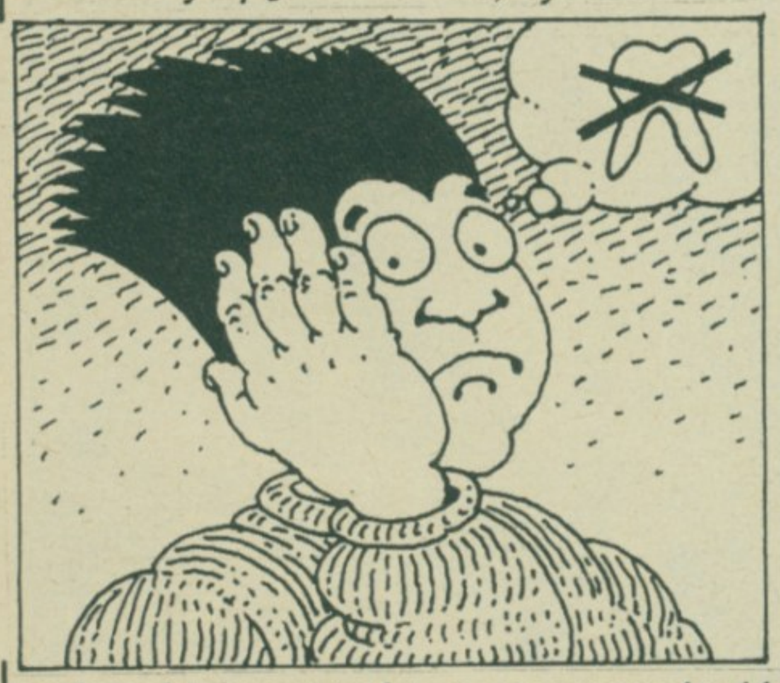

најчешће јавља ноћу, а данју између 11 и 12 сати. Најређе око 18 сати и лекари саветују да је то најидеалније време за поправку или вађење зуба.

Када зуб престане да боли, немој да бежиш из чекаонице и да будеш већа кукавица од њега. И још нешто, не мора то ни да буде око 18 сати, можда ово правило за њега и не важи.

Није болест

Имам шеснаест година и једну велику невољу. Наиме, у школи ме исмејавају због јако црвених образа. Кад разговарам са другарицом која је моја тајна симпатија, црвенило се појача и обично следи питање: „Шта ти је, црвен си к'о рак?" Био сам и код лекара, али од помаде коју ми је дао није било помоћи. Молим те, помози ми неким саветом.

ОЛИО
Ваљево

Црвенило образа у твом случају очигледно није кожна болест, већ особина здраве и младе коже, а можда и знак извесне несигурности у себе, што је уобичајено у твојим годинама. Препоручује се избегавање свих ситуација у којима долази до јачег прилива крви у образе, а то су дужи боравак напољу по хладном и ветровитом времену, дуготрајно сунчање, нагли прелазак из јако хладног у топло, а у исхрани јаки зачини. Добро је да стављаш на лице заштитну крему. Осим тога, мало самопоуздања није наодмет.

Два точка – пола коња

Заљубљеник сам у мотоцикле, а и сам возим. Чини ми се да о њима све знам, па бих желео и ово: ко је направио први мотоцикл и какав је погон он имао?

АМЕР ДЕЛАЛИЋ
Сарајево

Још у седмој деценији прошлог века појавили су се парни мотоцикли. Један од најстаријих потиче из 1868. године и дело је Француза Пароа. Ипак, првим

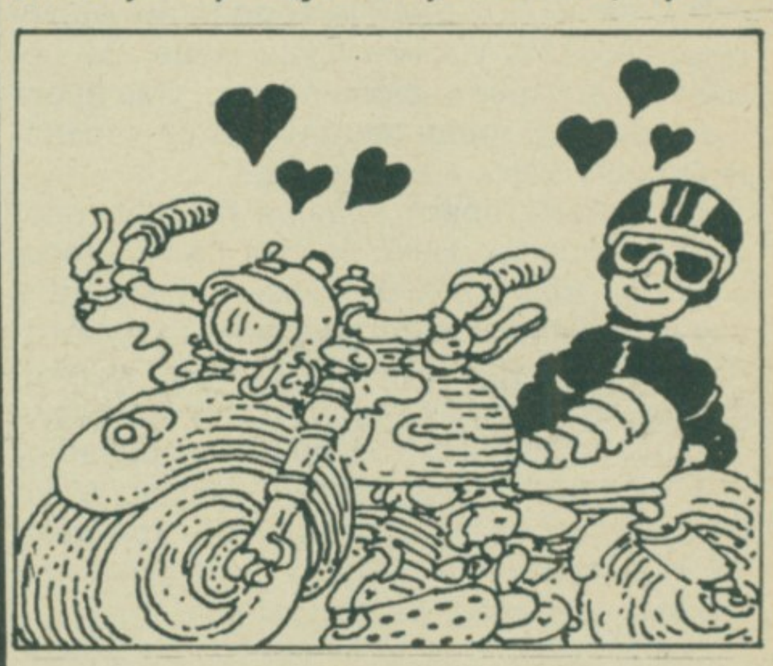

правим мотоциклом у историји сматра се онај који је 1885. изградио Немац Готлиб Дајмлер и који је покретао мотор са унутрашњим сагоревањем. Била је то једноцилиндрична бензинска машина запремине 264 кубика и снаге 0,5 KS при 700 обртаја у минуту. Ово возило са дрвеним рамом и точковима, у ствари обичан бицикл са уграђеним мотором, развијало је брзину од 12 километара на сат.

Рај за птице

Много волим птице, и то оне мање као што су врапци. Често отрчим у суседни парк и однесем им мрвице и зрневље. Имам утисак да мало бринемо о овим љупким створењима. Да ли би „Забавник" могао да покрене неку акцију за помоћ птицама?

МИЛИЦА
са Ташмајдана

За почетак, предлажемо читаоцима да врапце и остале птичице хране када је то најпотребније, у зимским месецима јер тада тешко долазе до хране.

У последње време птичјем свету, као важном чиниоцу у еколошком ланцу, по-

ПОЛИТИКИН
Песма за ЗАБАВНИК

Њена нај–најомиљенија забава је да – пише песме. Пише их одавно, а овог пролећа, 27. априла, напунила је – десет година.

Зове се Зорана Ерак и ученица је III₄ разреда основне школе „Јосип Броз Тито" у Новом Београду. Одличан је ђак.

Зорана је једну песму посветила нашем листу:

„Политикин Забавник"
има нешто забавно,
има неки трик
зато се и зове – „Забавник".

Паја и Пата
меден су пар
а за Мики и Мини
боље не питај.

Злобни Даба и
вештица Мага имају
у себи неког
чудног врага.

„Политикин Забавник".
је новина супер,
новина сјајна,
а традиција је – вечно трајна.

А овако је Зорана поздравила пролеће:

Прво цвеће подигло
је главице.
С југа се вратиле
ласта вице.

Прво лишће добило
је дрвеће:
Ех, баш је дивно
то пролеће.

У школи се више учи
јер ће ускоро крај школе,
сад се зна
сва деца пролеће воле.

Кад је једног априлског дана падала киша, Зорана је написала:

Киша пада кап по кап,
киша пада тап, тап, тап.
Киша пада тап, тап, тап,
у барама капљице
одјекују: шљап, шљап, шљап.

С. Ј.

клања се све већа пажња. Занимљив је пример из Америке где се ради очувања ретке врсте малих галебова на једној плажи на ушћу Мисисипија забрањује приступ људима. Плажа је ограђена, истакнуте су табле са упозорењима и

птице могу да уживају. Гнезде се у песку, трче по плићаку и сви су изгледи да ће ова врста бити спасена од изумирања.

Код нас нешто слично постоји на простору Обедске баре. Неке ретке врсте птичјег света, неометане од људи, живе и размножавају се у природи.

Најскупљи аутомобил

Много волим аутомобиле и аутомобилизам као спорт, па читам све што се о томе напише. Желео бих да знам и који је најскупљи аутомобил на свету.

БОРО
Цетиње

Тешко је рећи који је то аутомобил јер они најскупљи раде се обично по наруџбини и цена зависи од захтева купца.

Најскупљим аутом сматра се макета „BMW Star" коју је израдио Јапанац Ма-

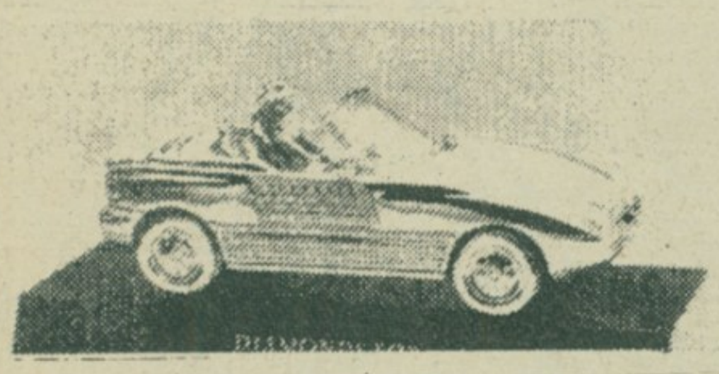

рико Сагакучи. „Аутомобил" је дугачак свега 20 cm, од осамнаестокаратног је злата и платине и украшен је 65-каратним дијамантима. Процењен је на 740.000 долара.

● РЕШЕЊЕ ЕНИГМАТИКЕ ●

КОМБИНОВАНА УКРШТЕНИЦА – ВОДОРАВНО: Драган Николић, редов, кртине, апарати, шор, л, макарани, Мики, атанија, лакеј, тилија, бонаца, ице, ан, ча, з, с, н, пакт, овакав, силине, траван, маро, гратис, корист.
МЕСЕЦ: број 4.

Илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Бора Ђорђевић, Косте Стаменковића 7/4, 16203 Вучје – 11 година, воли спорт, филм и дружење, сакупља сличице нинџа корњача.

Николета Попов, Слободана Шкеровића 74, 81000 Титоград – 12 година, сакупља постере, песме и слике, навија за Црвену звезду.

Горан Мијаиловић, Стевана Филиповића 24, 15000 Шабац – 17 година, воли музику и спорт, сакупља постере.

Сузана Родић, 35255 Доња Мутница – 13 година, сакупља омоте од чоколаде и постере Патрика Свејза и Тома Круза.

Габријела Петковић, Дурмиторска 61, 19000 Зајечар – 13 година, сакупља све у вези са групом „New Kids on the Block"

Светлана Митровић, Цара Лазара 74/4, 24000 Суботица – 11 година, воли музику.

Ирена Херенда, Лењинова 105/1, 71000 Сарајево – 14 година, бави се скијањем и сакупља налепнице.

Маријана Прокић, 18411 Белотинац – 14 година, воли музику, спорт и борилачке вештине.

Сања Шкорић, Булевар радничке самоуправе 45, 21000 Нови Сад – 17 година, воли путовања, животиње и музику.

Анђелка Рајић, Јадранска 1/25, 12208 Костолац – 12 година, воли да чита и путује, бави се гимнастиком, навија за Црвену звезду.

Сандра Чордаш, Маршала Тита 83, 21466 Куцура – 14 година, воли музику, сакупља постере Тома Круза и Ваниле Ајс.

Рената Бокан, И. Секицког, 21466 Куцура – 14 година, воли дописивање, сакупља постере „Црвене јабуке".

Ивана Јеж, М. Папуге 15а, 21466 Куцура – 14 година, сакупља постере групе „New Kids on the Block".

Марија Салонтаји, Млинска 41, 21466 Куцура – 14 година, воли дописивање, сакупља постере Патрика Свејза.

Драгана, Марина и Јелена Стојановић, Драгољуба Радосављевића 120, 18400 Прокупље – три сестре које воле музику и навијају за Црвену звезду.

Елма Јусуф, Крсте Асенов 18–2/1, 91000 Скопље – 11 година, воли музику и спорт, посебно кошарку.

YU ISSN 0032-339X

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 2063

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НИП „Политика"
др Живорад Миновић

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси

Помоћник главног уредника
Славољуб Кецић

Уредник стрипа
Мирјана Маринковић

Ликовно графички уредник
Соња Јашовић

РЕДАКЦИЈА:
Диего Варагић, Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић.

ТЕХНИЧКА РЕДАКЦИЈА:
Душан Глушац, Радоје Савић, Зоран Петканић и Радана Весовић

СЕКРЕТАРИЈАТ:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" – редакција „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: секретаријат 324-471, редакција 324-483, техничка редакција 326-620, централа 324-191 и 325-761, претплата: 328-776. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Месечна 129,00 динара, тромесечна 387,00 динара, полугодишња 774,00 динара, годишња 1.548,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Месечна 258,00 динара, тромесечна 774,00 динара, полугодишња 1.548,00 динара, годишња 3.096,00 динара.
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-603-24875, уз обавезну назнаку НИП „Политика" – ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ – ГОДИШЊА:

САД	USD	139.–
СР НЕМАЧКА	DEM	237.–
ШВЕДСКА	SEK	852.–
ФРАНЦУСКА	FRF	807.–
ШВАЈЦАРСКА	CHF	202.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НИП „Политика" код БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ, Деоничарско друштво, Главна филијала, „ИНВЕСТБАНКА" – Београд, на рачун број: 60811-623-63-257310-999-00054, уз обавезну назнаку: ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК"

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, штампање, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника, одговорних за садржину часописа.

ХАЉИНА ЗА ПЛАЖУ

Узмите меру од пазуха до 15-20 cm испод струка (мера a), па од тог места до земље (мера b) ~ црт. 1. Потребно вам је парче меког материјала, који лепо пада, дупле ширине, дужине a+b.

Порубите материјал са свих страна (црт. 2), пресавијте по горњој ивици и прошијте. На растојању a од горње ивице нашијте траку (црт. 3). Провуците траке као што је назначено на црт. 3 и зашијте две бретеле спреда ~ према својој мери.

Готова хаљина види се на црт. 4, траке се везују са стране, испод руке и на струку тако да горњи део пада преко струка (црт. 5).

Када хаљину навучете на сламнати шешир и закопчате зихернадлама, имате покретну кабину за пресвлачење на плажи.

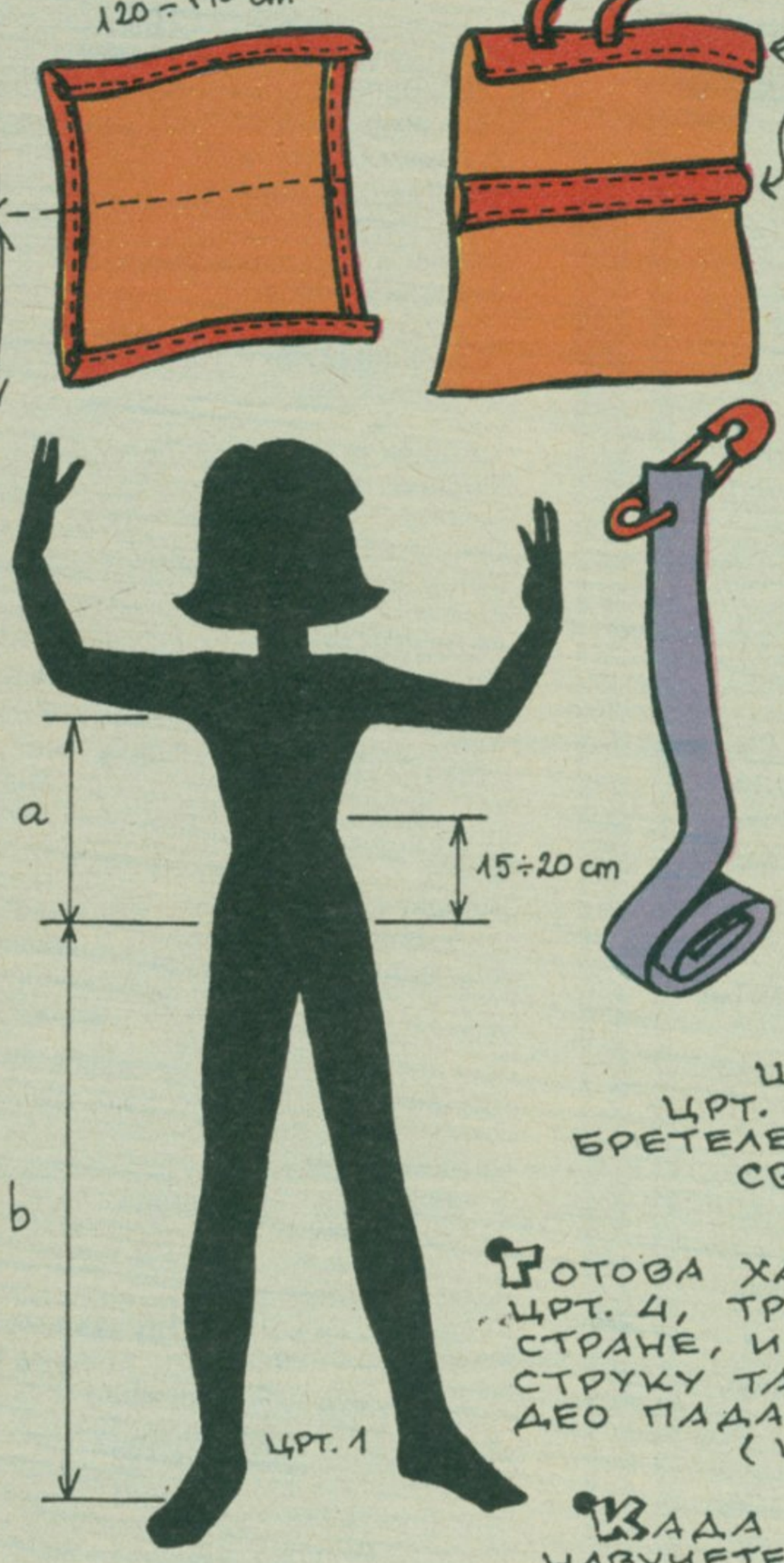

Црт. 1

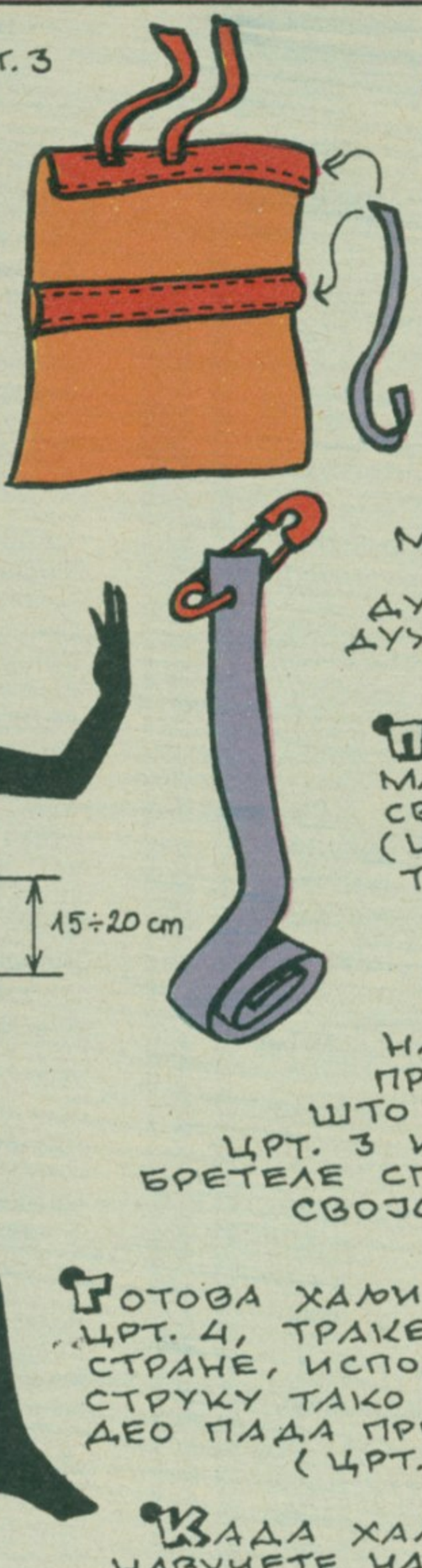

Црт. 2

Црт. 3

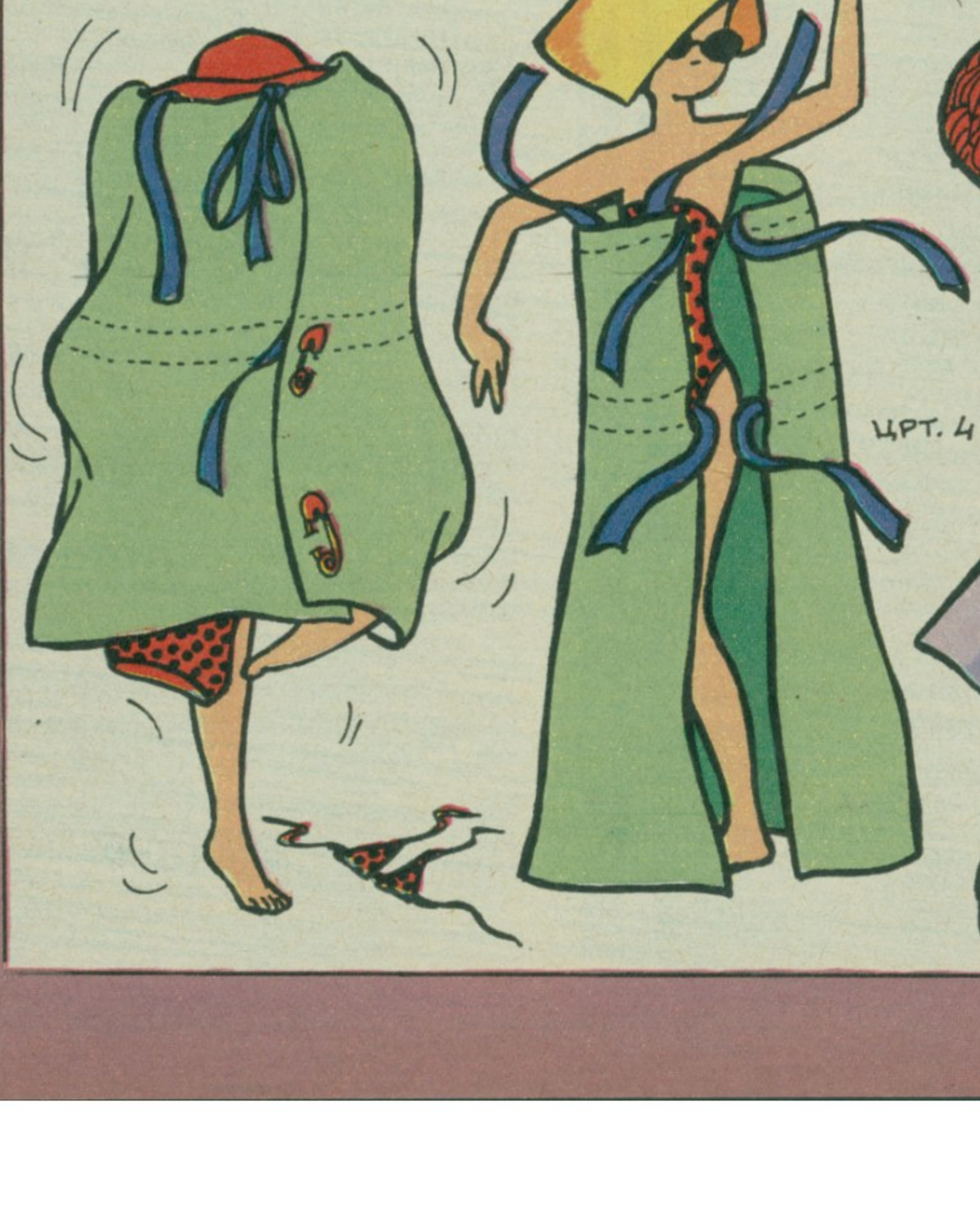

Црт. 4

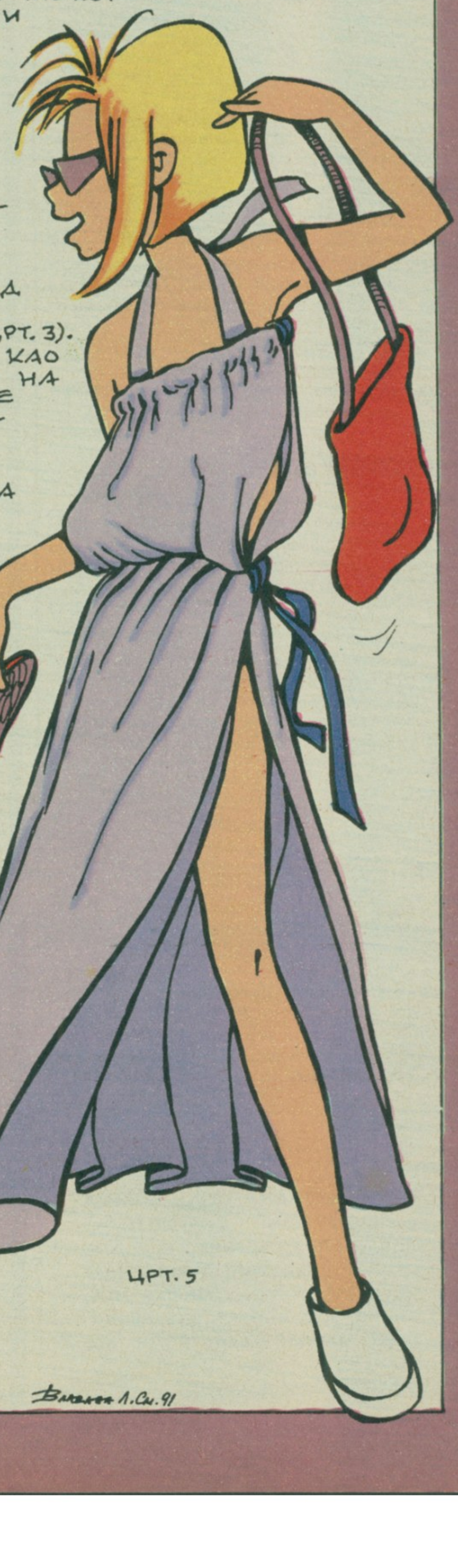

Црт. 5

Вилена 1.Св.91

РЕКЛИ СУ...

Сви јуре за славом, али многи иду погрешним путем

Винстон Черчил
енглески државник
(1874-1965)

Шкртици подједнако недостаје и оно што има и оно што нема.

Публилије из Сирије
латински песник
(први век пре н.е.)

Људи никада нису толико срећни нити толико несрећни како се то њима чини.

Ларошфуко
француски писац
(1613-1680)

Ко открије туђу тајну, издајица је, а ко открије своју – будала је.

Волтер
француски филозоф и књижевник
(1694-1776)

Кад дајеш савет, настој да помогнеш, а не да удовољиш пријатељу.

Солон
атински законодавац
(638-559. пре н. е.)

Многи људи имају чисту савест само зато што имају слабо памћење.

Џон О'Хара
амерички књижевник
(1905-1970)

Није сиромах онај ко има мало, већ онај ко тражи више.

Сенека
римски стоички филозоф
(3-65)

Поштење у малим стварима није мала ствар.

Енглеска пословица

Скромност је познавање самог себе, а у познавању себе човек увек може да нађе разлог да буде скроман.

Алесандро Манцони
италијански књижевник
(1785-1873)

Срце будале је у устима, а уста паметног човека – у срцу.

Бенџамин Франклин
амерички државник и филозоф
(1706-1790)

У пријатељству и непријатељству мора да се зна граница и поверљивости и мржње – да вас поверљивост не би угрозила и да мржња не би искључила могућност измирења.

Филип Честерфилд
енглески државник и писац
(1694-1773)

Страх је једино чега треба да се бојимо.

Франклин Делано Рузвелт
32. председник САД
(1882-1945)

Милитаризам и рат су ружни и одвратни: ни хероизам ни самопожртвовање не могу то да измене.

Љењин
совјетски марксистички филозоф и револуционар
(1870-1924)

WALT DISNEY

МИКИ

ЕВО НАС! СИГУРАН САМ ДА ЋЕШ БИТИ ОДУШЕВЉЕНА!

КОД ТЕХА

КАКВО СЛАТКО МЕСТО! ОБОЖАВАМ ДИВЉИ ЗАПАД!

МЕНИ

КЕЛНЕР! МОЛИМ ВАС!

МЕНИ

МЕНИ

КЕЛНЕР!

ЈУ-ХУ! ЕЈ, КЕЛНЕР!

ОХ, МИКИ! ДА ЛИ ЋЕШ УСПЕТИ УСКОРО ДА УХВАТИШ КЕЛНЕРА?

ОДМАХ, МА'М!

МЕНИ

Walt Disney Characters © 1981 Distributed by King Features Syndicate

10-14

Distributed by King Features Syndicate

• JASON DONOVAN • MICHAEL JACKSON • LAMBADA • MADONNA • KYLIE • MINOGUE • BRUCE WILLIS • *ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМЕ:* • BON JOVI •

NEW KIDS ON THE BLOCK

ТРАЖИЛИ СТЕ ПЕСМЕ

Припремио **Петар Јањатовић**

Превод **Александра Никшић, Маја Марковић, Владимир Стакић и Петар Јањатовић**

Технички уредник **Душан Глушац**

NEW KIDS ON THE BLOCK

TONIGHT

Remember When we said girl
please don't go
And how I'd be loving you
forever
Taught you 'bout hanging tough
As long as you got the right stuff
Didn't we girls, ooh, ooh

Well I guess it's a brand new day
after all
Every time we hear the curtain
call
See the girls with the the curls in
the hair
The buttons and the pins and the
loud fanfares

Tonight tonight
Remeber when we traveled
'Round the world
We met lot of people and girls
Fan mail from everywhere
Showed us how you care
Didn't it girls, ooh, oh

Tonight, tonight, tonight
Sound good
Hey fellas let's do it
Here we go
La la la la tonight

ВЕЧЕРАС

Сећам се када смо рекли:
Девојко, молим те не иди,
и како ћу те волети заувек.
Обоје сте знали да се држите
чврсто један другога,
док год сте у рукама имали
праву ствар.

О, зар није тако девојке?
Па, мислим да је после свега
свануо сасвим нови дан.
Сваки пут када се завеса дигне,
спазим девојке коврџаве косе
дугмад и прибадаче и бучне
фанфаре.

Вечерас, вечерас.
Сећаш се када смо путовали по
свету?
Упознали смо пуно људи и
девојака.

Весела писма стижу са свих
страна
и доказују да мислиш на нас.
О, зар није тако, девојко?
Вечерас, вечерас, вечерас
звучи добро.
Хајде момци да урадимо то.
Хајмо.
Ла ла ла ла вечерас.

HANGIN' TOUGH

I said look everybody if you wanna take a chance
Just get on the floor and do the new kids dance
Don't worry ,bout nothin' 'cause it won't take long
We're gonna put you in trance with a funky song

'Cause you gotta be hangin' tough
We're rough-rough-rough
Everybody's always talkin' 'bout who's on top
Don't cross our path, 'cause you're gonna get stomped
we ain't gonna give anybody any slack
And if you try to keep us down, we're gonna come right back

And you know we're hangin' tough
Are you tough enough hangin' tough
We're rough-rough-rough

Get loose everybody 'cause we're gonna do our thing
'Cause you know it ain't over till the fat lady sings
Oh, oh, oh, hangin' tough

МАНГУПИРАЊЕ

Рекох гледај шта други раде
ако желиш успети
Само скочи на плесни подијум
и упусти се у игру нових клинаца

Не бери бриге јер неће дуго трајати

Са овом фанки песмом у транс ћемо те бацити
Мораш се мангупирати
Ми смо опасни, опасни, опасни
Ко је на врху увек сви причају
Не стај нам на пут јер ћемо те згазити

Никоме кроз прсте нећемо гледати

И ако покушаш да нас спречиш, одмах ћемо узвратити
Знаш да се мангупирамо
Да ли си и ти довољно велики мангуп да чиниш исто
Ми смо опасни, опасни, опасни
Опустите се сви јер ми ћемо терати своје

Јер знајте да није завршено све док дебела дама пева
Ох, ох, ох мангупирање

CALL IT WHAT YOU WANT

I can tell you've been watching me
Girl I've been watching you too
I got the feeling you want my love
I must admit I want your love too

Call it what you want baby
Girl I call it love
Call it what you want darling
I'll still call it love
You know there is something about you, girl
What it is, is kinda hard to say
I only wish we could get away
Give me love and I'll lead the way

It's so groovy
Just to be with you
It's so good babe
Just to dance or anything that you want to do
I can feel it
I can feel that love girl

You can call it this
-You can call it that
You can call it anything baby

НАЗОВИ ТО КАКО ЖЕЛИШ

Знам да си ме посматрала,
и ја сам тебе.
Осећам да желиш моју љубав,
признајем да желим и ја твоју.

Назови то како желиш, бејби,
ја то зовем љубављу.
Назови то како желиш, драга,
ја ћу то и даље звати љубављу.

Знаш, има нешто у теби,
девојко,
шта је то, тешко је рећи,
само желим да можемо да одемо,
пружи ми љубав и пронађи ћу пут.
Тако је једноставно,
само бити с тобом,
тако је добро бејби,
само играти или било шта друго.

Могу да осетим то,
могу да осетим ту љубав,
девојко!
Можеш то назвати и овако,
Можеш то назвати и онако,
можеш то назвати како год желиш, бејби.

NEW KIDS ON THE BLOCK

WHERE DO I GO FROM HERE?

Where do I go from here
Do I tell you I still love you

And where do I Go from here
Do I tell you I still miss you

Can't you see
You're part of me
Don't you know
I can't let you go

My problems are few
When i'm with you
What should I do

I don't know, I don't know
Picture me
Not loving you
Picture you

What you're going through
Where do I go, where do I go
From here

Tell me, do I tell you that I love you
Tell me, do I tell you that I need you

ГДЕ ДА ОДЕМ ОДАВДЕ

Где да одем одавде?
Да ти кажем да те још увек волим,
и где да одем одавде?
Да ти кажем да ми још увек недостајеш?
Зар не видиш да си део мене?
Зар не знаш?
Не могу ти дозволити да одеш!
Скоро да и немам проблема када сам са тобом.
Шта треба да урадим?
Не знам, не знам,
Замисли
да те не волим,
замисли себе
шта све преживљаваш!
Зар не видиш?
Ти си део мене.
Зар не знаш?
Не могу дозволити да одеш.
Где да одем, где да одем одавде?
Где да одем, где да одем одавде?
Кажи ми: зар нисам рекао да те волим?
Кажи ми: зар нисам рекао да си ми потребна?

LET'S TRY IT AGAIN

I've heard of true loves that lasted forever
I guess there is a way
And I've heard of true loves that needed each other

More and more each day
What is love when there is no one that cares
Next time you need my love I'll be there
Be rigt by your side

Let's try it again, try it again
Let's try it again
My love for you it hasno end
Let's try it again till the end
Only once I love you

You got to try it again
My love for you it has no end
You know and i know
It's all because
I love you

ХАЈДЕ ДА ПОКУШАМО ПОНОВО

Чуо сам приче о правим љубавима које заувек трају
претпостављам да постоји начин
а чуо сам и приче о правим љубавима које су потребне једна другој
свакога дана све више и више,
шта је ту љубав када не постоји нико коме је стало,
следећи пут када ти затреба моја љубав,
ја ћу бити ту,
бићу ту, поред тебе.
Хајде да покушамо поново, да покушамо поново,
хајде да покушамо поново!
Моја љубав према теби је бескрајна,
хајде да покушамо поново, све до краја,
само једном те волим.
Ти мораш да покушаш поново,
моја љубав према теби је бескрајна.
Ти знаш и ја знам
све је то због тога што:
волим те.

HAPPY BIRTHDAY СРЕЋАН РОЂЕНДАН

Happy Birthday to you
This is your day
On this day for you
We're gonna love you in every way
This is your day, your day
Happy Birthday to you, to you

Happy Birthday to you
You're still young
Age is just a number
Don't you stop having fun
This is your day, your day
Happy. Birthday to you, to you

This day only comes once every year
Because you're so wonderful
With each and every thing you do

Happy Birthday to you
You're still young
Age is just a number
Don't you stop having fun
This is your day, your day
Happy Birthday to you, to you

This day is only for you
'Cause you're so special in every way

Happy Birthday to you

Срећан ти рођендан,
ово је твој дан,
овога дана за тебе
волећемо се у сваком погледу.
Ово је твој дан, твој дан
срећан ти рођендан, срећан ти рођендан!
Срећан ти рођендан,
још си млада,
године су само број,
немој престати да се проводиш,
ово је твој дан, твој дан,
срећан ти, срећан ти рођендан!
Тај дан је једном у години,
а ти си тако дивна,
и свака ствар коју учиниш је дивна,
Срећан ти рођендан,
још си млада,
године су само број,
немој престати да се проводиш,
ово је твој дан, твој дан,
срећан ти, срећан ти рођендан!
Овај дан је само твој,
јер ти си у свему посебна,
срећан ти рођендан!

BABY I BELIEVE IN YOU

Baby, I believe in you
And every little thing you do
Every time we kiss
It always feels like this
I believe in you
Baby, I believe in us
And every little inch of our trust
Whether I'm around you never let me down
I believe in you

Maybe I might sound crazy
For the way I feel about you
But you're just so amazing
And I'm so in love, girl, with you
I believe in you

Oh girl
There is something about you

ДРАГА, ВЕРУЈЕМ У ТЕБЕ

Драга, ја верујем у тебе.
и у сваку стварчицу коју учиниш.
и сваки пут када се пољубимо
увек имам тај осећај,
је верујем у тебе.
Драга, ја верујем у нас,
у сваки делић нашег поверења,
без обзира да ли сам ту, ти ме никада не изневериш
ја верујем у тебе.
Можда звучим лудо,
због онога што осећам према теби,
али си стварно тако чудесна,
а ја тако заљубљен у тебе.
Ја верујем у тебе,
о девојко,
има нечег у теби.

FUNNY FEELING

All I asked was for your hand
Love was in demand
How was I to understand
Then you told me how you feel
It was so unreal
Guess it's time for me to reveal
The way I feel

Got a funny feeling
That you don't even love me
And got a funny feeling
That you don't even, even care

We assured each other at the start
Forever in our heart
You and I would never part
Then you told me how you feel
It was so unreal
Guess it's time for me to reveal
The way I feel

ЧУДНО ОСЕЋАЊЕ

Само сам тражио да ми пружиш руку,
љубав је била у питању.
Како сам могао да схватим,
а онда си ми рекла како се осећаш
то је звучало тако нестварно.
Изгледа да је дошло време да откријем оно што осећам.
Имам чудан осећај
да ме више ни не волиш.
Имам чудан осећај
да ти није чак ни стало.
У почетку смо се заклињали једно другом
заувек у нашим срцима,
ти и ја се никада нећемо раставити.
А онда си ми рекла шта осећаш,
звучало је тако нестварно,
изгледа да је дошло време да откријем оно што осећам.

STAY WITH ME BABY

Yah, man
Oh we're going to have some fun with this one, man
And I don't know where it's going to take us
But it's a long way from Boston
Here we go

Stay with me baby
Me whole life long
Stay with me baby
I can't do you no wrong

Me saw you walkin' down the street

You were lookin'so good
You vere lookin'so sweet
Then me didn't know what to say
All I know is that you're brightening up
A beautiful day

Oh yah, we're grovin' now man
Nobody can tell me my baby's not for real
They don't know just how she feels
What a girl me pretty little t'ing

I never could repay you for the love
You've given to me
Me play every day and stay with me for eternity
The only t'ing that we know for sure
Me could never ever doubt you

Nobody can tell me my baby's not the best
She's the best
She's so fresh
What a girl me pretty little t'ing
We be jammin'...

ОСТАНИ СА МНОМ БЕЈБИ

Човече,
о, баш ћемо се лудо забављати са њом, човече,
али ја не знам где ће нас то одвести,
јер дуг је пут до Бостона,
хајмо!
Остани са мном, бејби,
за цео живот!
Остани са мном, бејби,
не могу ти ништа лоше учинити.
Видео сам те како пролазиш улицом,
тако си добро изгледала,
тако си била слатка,
онда нисам знао шта да ти кажем
све што знам је да ми улепшаваш дан.
Лудо се проводимо, човече,
нико ме не може убедити да она није моја,
они не знају како се она осећа,
каква девојка моја мала лепотица.
Никада ти се не могу одужити за љубав
коју си ми пружила,
забављаш се са мном и остаћеш са мном заувек.
Једина ствар у коју сам сигуран је да
никада не бих посумњао у тебе.
Нико ме не може убедити да моја мала није најбоља
она је најбоља,
она је тако наивна,
каква девојка, моја мала лепотица!
и ми се зезамо!

NEW KIDS ON THE BLOCK

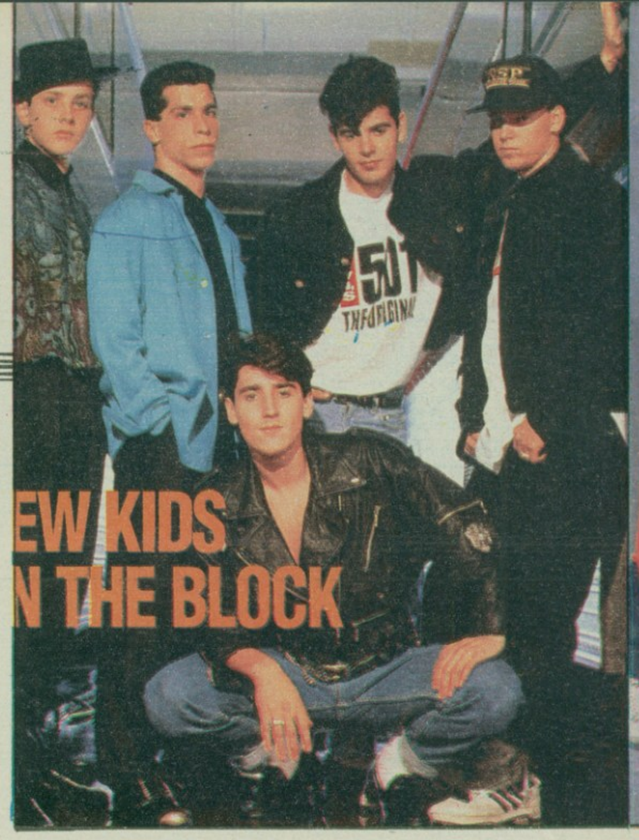

NEW KIDS ON THE BLOCK

NEVER GONNA FALL IN LOVE AGAIN — НИКАДА СЕ НЕЋУ ПОНОВО ЗАЉУБИТИ

When I heard this crazy stuff about this other guy
I didn't believe it
Had to see it with my eyes
When I saw you and him, you passed me by
He's not your friend, he's the other guy

Whether it is wrong or whether it is right
Won't take me through the night
Told me that you loved me so
And you'd never let me go
You played the game you're not the same
I never thought you'd ever change
If it's got to be this way
I'm never gonna fall in love

I'm never gonna fall 'cause I fell
Lovin'you for me was like hell
How could you play me
Like a champ, a tramp, a cramp
Girl you did me worse than a food stamp
You told me I could trust ya
If I didn't I would crush ay
But never thought that one day
I'd bust you
Walking in the sand, hand in hand with
Another man, I know your game plan

And now I understand
Love so deep is like sleep
And it will leave you blind
But I see how you're living
So baby next time
Whatcha gonna do now that the tables are turned around
I'm livin' swell and now you wanna be down
Step off' cause baby I've learned
If you're messin' with fire you're gonna get burned
You still look dope but a dope
I'm not
I can't get with you' cause you' re too hot.

Када сам чуо ту луду причу о другом момку
нисам поверовао.
Морао сам да видим сопственим очима.
Када сам вас видео заједно, само си прошла поред мене, он ти није пријатељ, он је неко други.
Без обзира да ли је лоше или добро,
то ми неће помоћи да пребродим ноћ.
Рекла си ми да ме волиш, и да ме никада нећеш изневерити.
Играла си игру, ниси више иста,
нисам веровао да ћеш се икада променити.
Ако то мора да буде овако, никада се више нећу заљубити.
Никада се више нећу заљубити, јер наша љубав за мене је била пакао.
Како си могла да се играш са мном, као победник, као луталица, као грч?
Девојко била си погубна по мене,
рекла си могу да ти верујем, ако ти не будем веровао, да могу да те оставим.
Ходаш по песку, држећи се за руке са другим човеком, прочитао сам твоје намере, а сада и разумем
тако дубока љубав је као сан.
А то ће те залудети, јер ја видим како сада живиш.
Шта ћеш урадити онда када све крене наопако?
Ја сада сјајно живим, а ти си извисила,
одбиј мала, ја сам научио: ако се играш с ватром, опећићеш се!
Опет изгледаш лоше, али, ја не могу да изађем на крај с тобом, јер ти си превише опасна.

TIME IS ON OUR SIDE — ВРЕМЕ ЈЕ НА НАШОЈ СТРАНИ

Girl there's more to love than meets the eye
There's more to what I feel inside
And if I told you
Would you be my girl
For you I'd travel round the world

Time is on our side
You're my one true love girl
We've come too far to ever be just friends
Time is on our side girl
Let's show the whole world
Love is the answer
Time is our closest friend

If I sent you flowers
Would you walk away
Or would it be enough to make you stay
Even though we're young girl
One thing's for sure
In time our love will endure
Babe what would you say
Time brings us closer every day

Девојко, има много више тога што може да се воли, него што ти помишљаш,
има више од онога што осећам у себи,
и када сам ти рекао
да ли би желела да будеш моја девојка,
због тебе би обишао цео свет,
време је на нашој страни.
Ти си моја једина права љубав, девојко
превише смо далеко отишли да бисмо били само пријатељи,
време је на нашој страни, девојко,
хајде да покажемо целом свету да је љубав одговор.
Време је наш најбољи пријатељ!
Ако ти пошаљем цвеће да ли ћеш отићи
или ће то бити довољно да те задржи?
Јер иако смо млади, девојко, једна ствар је сигурна: временом ће наша љубав ојачати.
Драга, шта би ти рекла, свакога дана време све више ради за нас.

STEP BY STEP — КОРАК ПО КОРАК

Step by step
Gonna get to you girl

Step by step ooh baby
Gonna get to you girl
Step by step ooh baby
Really want you in my world

Hey girl in your eyes
I see a picture of me all the time
And girl when you smile
You got to know that you drive me wild

Step by step
Ooh baby
You're always on my mind
Step by step
Ooh girl
I really think it's just a matter of time

Hey girl can't you see
I got to have you all just for me
and girl yes it's true
no one else will ever do
Step one
We can have lots of fun
Step two
There's so much we can do
Step three
It's just you and me
Step four
I can give you more
Step five
Don't you know that the time has arrived

Корак по корак
Имаћу те, девојко
Корак по корак, о драга
Имаћу те, девојко
Корак по корак, о драга
Заиста те желим у свом свету
Хеј, девојко у твојим очима

Стално видим своју слику
А када се насмешиш, девојко
Знај да излудим
Корак по корак
О драга,

Само на тебе мислим
Корак по корак
О девојко,

Само је питање времена
Хеј, девојко зар не видиш
Морам те имати само за себе
А тачно је девојко
Нико други то неће успети
Кораки једанпут

И провешћемо се сјајно
Кораки двапут
Много тога можемо да учинимо

Кораки трипут
То смо само ти и ја
Кораки четири пута
И даћу ти више
Кораки пет пута
Зар не знаш да је наше време већ ту

GAMES — ИГРЕ

Somebody said somebody wouldn't last too long
Somebody keeps going strong
Somebody said somebody was all a front
Somebody's still talking funk

Think of what you say
Think of what you do
Think of what you try to put us through
We're just singing our song

When you put us down,
It ain't gonna get you nowhere
We're positive and no matter what you think
We really care

Games
Ooh ee oh

Games, games, games, games, games

Somebody said somebody worked too hard
Somebody gotta charm some hearts
Somebody said everybody's gonna wait and see
What's gonna be is gonna be

Yea, people keep on fronting on the Beantown posse
But it's time to step up to the stand
'Cause we ain't goin' out like that

Back, huh! stronger than ever
Did you think we'd sever? Never
We're too clever
To be take down down by your ignorant state of mind

I ain't blind but every time I look I find
You dissin' mission that strictly be righteous
We got to fight this so now I think I might just
Take a stand man, like never before
And I'm sure that we'll endure
So now it's time to even the score
I hear you knocking me but you ain't shocking me
'Cause jealousy is telling me
That you're just jocking me
So keep on talking skee
With pride I'm walking
See because on anybody's block is where I'm gonna be
Rock'n gee!

Кажу да неко неће потрајати дуго,
неко наставља да јача.
Кажу да неко напредује,
Неко још увек прича будалаштине.
Размисли шта говориш,
размисли шта радиш,
размисли у шта нас убацујеш,
ми само певамо наше песме.
Ако нас изневериш,
нећеш далеко догурати.
Ми смо сигурни и без обзира шта ти мислиш,
нама је запста стало.
Игре,
о, је, о
игре, игре, игре, игре!
Кажу да неко превише ради, неко неког треба да освоји.
Кажу да сви треба да сачекају и да виде
шта ће бити биће!
Људи се и даље сусрећу и међу бунтовницама,
али време је да заузму положај, јер неће више тако лако ићи.
Јачи је него икада,
јеси ли мислила да смо сурови?
Никако!
Превише смо паметни.
Ти нас потцењујеш као кловнове,
ја нисам слеп, и сваки пут те снимим
радиш само оно што је у реду.
Морамо то да разбијемо,
мислим да би могао само да заузмеш став, човече,
као никада пре и сигуран сам да ћемо истрајати.
Сада је време да се освоји бод, осећам да ме чачкаш али ме не шокираш,
јер твоја љубомора ми говори да се само шалиш са мном.
Зато настави тако да причаш, ја ходам поносно
због тога ми се сви диве.
Играј!

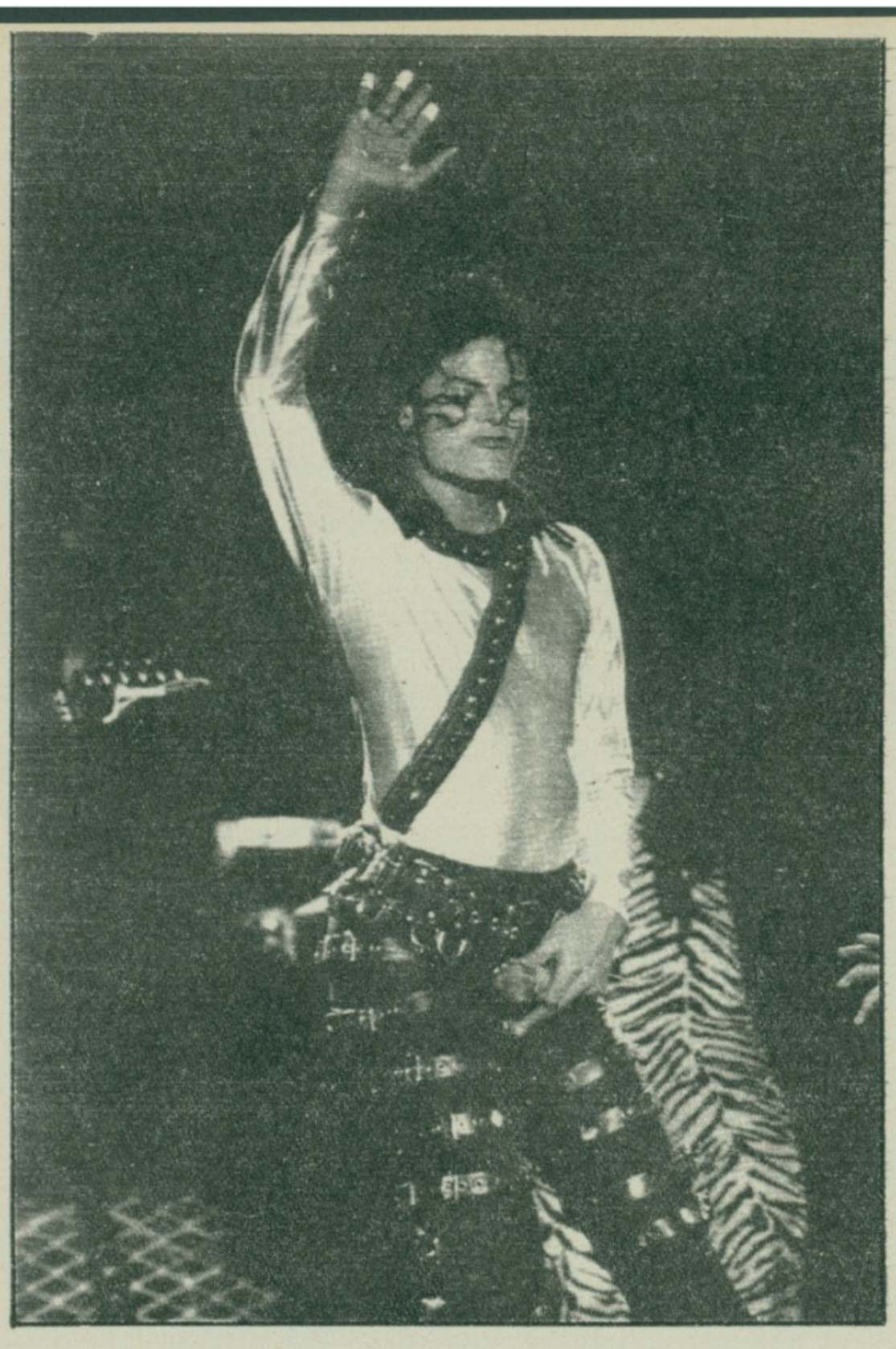

DIRTY DIANA

Oh no...
You'll never make me stay
So take your weight off of me
I know your every move

So won't you just let me beI've
been here times before
But I was too blind to see

That you seduce every man
This time you won't seduce me
She's saying that's ok

Hey baby do what you please
I have the stuff that you want
I am the thing that you need

She looked me deep in the eyes
She's touchin'me so to start
She says there's no turnin' back

She trapped me in her heart
Dirty Diana, no
Dirty Diana
Let me be!
Oh no...

She likes the boys in the band
She knows when they come to
town

Every musicianS fan after
She waits at backstage doors
For those who have prestige

Who promise
Fortune and fame, a life
that's so carefree
She's saying that's ok

Hey baby do what you want
I'll be your night lovin' thing
I'll be the freak you can taunt
And I don't care What you say

I want to go too far
I'll be your everything
If you make me a star
Dirty Diana
It's Dia... a... ana!

She said I have to go home
Cause I'm real tired you see
But I hate sleepin' alone
Why don't you come with me
I said my baby's at home
She's probably worried tonight

I didn't call on the phone to
Say that I'm alright
Diana walked up to me.
She said I'm all yours tonight
At that I run to the phone
Sayin' baby I'm alright

I said but unlock the door
Because I forgot the key
She said he's not coming back
Because he's sleeping with me
Dirty Diana
Come on!

ОКРУТНА ДИАНА

О, не...
Никада ме нећеш задржати,
зато ми више не досађуј.
Знам сваки твој покрет,
зато ме остави на миру.
Боравио сам овде много пута,
али сам био сувише слеп да
видим
како заводиш сваког мушкарца
Овога пута ме нећеш завести.
Она каже да нема ничег лошег
у томе:
„Хеј, душо, ради шта хоћеш,
ја сам оно што ти желиш,
ја сам оно што ти треба."
Пострелила ме погледом,
све почиње додиром.
Каже да ми нема повратка,
заробљен сам у њеном срцу.
Окрутна Диана, не.
Окрутна Диана,
остави ме на миру.
О, не...
Она воли музичаре.
Она зна када стижу у град.
Кад завеса падне,
сваки је њен.
Чека пред вратима гардеробе
све оне који нешто значе.
који обећавају
богатство и славу и
лагодан живот.
Каже да нема ничег лошег у
томе:
„Хеј, душо, ради шта хоћеш.
бићу ти љубавница за једну
ноћ.
могу да ти служим за подсмех.
и није ме брига шта около
причаш.
Хоћу да стигнем до врха.
учинићу ти све што желиш
само да постанем звезда".
Похлепна Диана.
То је Ди..аа...аа...ана!
Рекла је: Морам кући.
Знаш, заиста сам уморна.
али, не волим да спавам сама.
пођи са мном ако хоћеш.
Рекох: Девојка ми је код куће.
сигурно је забринута вечерас
јер јој нисам јавио
да је све у реду.
Диана ми је пришла
и рекла: Твоја сам ноћас.
Одјурих на телефон да
јавим девојци да је све у реду
и да не закључава врата.
јер сам заборавио кључ.
Диана јој рече: Он се неће
вратити кући
јер спава са мном.
Окрутна Диано.
дођи!

LAMBADA

Chorando se foi, quem um
dia so me
fez chorar
Chorando estara, ao lembrar
de um
amor que dia nao saoube
cuidar
A recordacao vai ester com
ale aonde
for
A recodacao vai estar pra
sempre
aonde zu for
Danca, sol e mar, guardarei
no olhar,
o amor
Faz erder encontrar
lambando estarei ao lembrar
deste
amor
Por um dia, um instante, for
rei
A recordacao vai estar comele
aonde
for
A recordacao vai estar pra
sempre
aonde for
Chorando est ara, ao lembrar
de um amor que
Um dia nao soube cuidar
Cancao riso e dor,
melodia de amor
Um momento que fica no ar

ЛАМБАДА

Плачући је отишао, тај због
ког
сам некад плакала
Заплакаће када се присети
љубави коју некада није
умео да чува
пратиће га успомена
ма где био.
Игра, сунце и море остаће
ми у очима
од љубави може да се губи
и добија
заиграћу ламбаду када се
сетим
те љубави
За дан, за трен, бити краљ.
Пратиће га успомена
ма где био.
Заплакаће када се сети
љубави коју
једнога дана није умео
сачувати.
Песма, осмех, бол,
љубавна мелодија
тренутак који остаје у
ваздуху.

KAOMA

THE LOOK

1-2-3-4-
walking like
a man,
hitting like
a hammer,
she's a
juvenile
scam.
Never was a
qitter,
tasty like a raindrop,
She's got the
look.
Heavenly bound cause heaven's
got a number
when she's spinning me around,
kissing is a
colour.
Her loving is a wild dog, she's
got the look.
She's got the look. What in the
world can
make
a brown-eyed girl turn blue.
When everything I'll ever do I'll
do for you
and I go:
la la la la la she's got the look.
Fire in the ice naked to that –
bone
is a lover's disquise.
Banging on the head drum,
shaking like mad
bull,
she's got the look.
Swaving to the band, moving like
a hammer
she's miracle man.
Loving is the ocean, kissing is the
wet sand,
she's got the look.
And she goes: na na na na na

ИЗГЛЕД

1-2-3-4
хода као мушко
удара као чекић,
она је варка за клинце:
Никада губитник,
чиста као суза
она тако добро изгледа
У дослуху је с небом, јер има
прави број.
Када ме заврти, пољубац је
чаробан.
Она воли као бесан пас,
она тако добро изгледа
она тако добро изгледа. Зар
ишта на свету
може да растужи девојку са
смеђим очима.
Све што ћу икад учинити биће
за тебе
И онда кажем: ла ла ла она
тако добро изгледа
Ватра која топи лед до
последње капи,
то је маска љубавника.
Удара у бубањ, рита се као
разјарени бик,
она тако добро изгледа.
Управља бендом, удара као
чекић
она је чудо.
Љубав је океан, пољубац је
мокар песак,
она тако добро изгледа
А она каже: на на на.

FADING LIKE A FLOWER

In a time where the sun descends
alone,
I ran a long long way from home
to find
a heart that's made of stone
I will try, I just need a little time
to get your face right out of my
mind
to see the world through different
eyes.
Every time I see you oh I try to
hide away
but when we meet it seems I can't
let go.
Every time you leave the room I
feel
I'm fading like flower. Tell me
why?
When I scream there's no reply,
when I reach out there's nothing
to find,
when I sleep I break down and
cry.
Every time I see you oh I try to
hide away
but when we meet it seems I can't
let go.
Every time you leave the room I
feel
I'm fading like flower. Fading
like a rose,
beaten by the storm, talking to
myself,
getting washed by the rain,
it's such a cold, cold town.

ВЕНЕМ КАО ЦВЕТ

(сваки пут када одеш)
У доба када сунце усамљено
залази
трчим дуго од куће да бих
открио
камено срце.
Покушаћу, само ми треба мало
времена
да избацим твој лик из главе
и погледам свет другим очима.
Сваки пут када те видим,
покушавам да се сакријем
али када се сретнемо изгледа
не могу да одем.
Сваки пут када напустиш собу
осећам да
венем као цвет. Реци зашто?
Када викнем нема одговора,
када тамо стигнем нема ничег
када легнем, сломим се и
плачем.
Сваки пут када те видим,
покушавам да се сакријем
али када се сретнемо изгледа
не могу да одем.
Сваки пут када напустиш собу
-осећам да
венем као цвет. Венем као
ружа,
сломљена у олуји, говорим са
собом,
испран кишом, -
ово је тако хладан, хладан
град.

IT MUST HAVE BEEN LOVE

It must have been love but
It's over now
Lay a whisper on my pillow
Leave the winter on the ground
I wake up lonely there's air od
silence
In the bedroom and all around
Touch me now
I close my eyes and dream away
It must have been love but
It's over now.
It must have been good but
I lost it somehow
From the moment we touched
'til the time had run out
Makebelieving we're together
That I sheltered by your heart
But in and outside
I've turned to water
Like a teardrop in your palm
And it's hard winter's day
away I dream away
It must have been love but
It's over now
It was all that I wanted
Now I'm living without
It's where the water flows
It's where the wind blows

ТО МОРА ДА ЈЕ БИЛА ЉУБАВ

То мора да је била љубав
али сада је готово
Спусти шапат на мој јастук
Остави мраз на земљи
Будим се сама, лебди тишина
у спаваоници и свуда около
Додирни ме сад
затварам очи и тонем у снове
То мора да је била љубав
али сада је готово
Мора да је било добро али
некако сам је изгубила
Од тренутка када смо се
додирнули
док време није исцурело
Машта да смо заједно
да ме твоје срце заштитило
али споља и изнутра сам се
претворила у воду
као суза на твом длану
и тежак је зимски дан
који сам пресањала
То мора да је била љубав
али сада је готово
То је све што сам желела
Сада живим без
То је тамо где воде теку
То је тамо где ветрови дувају

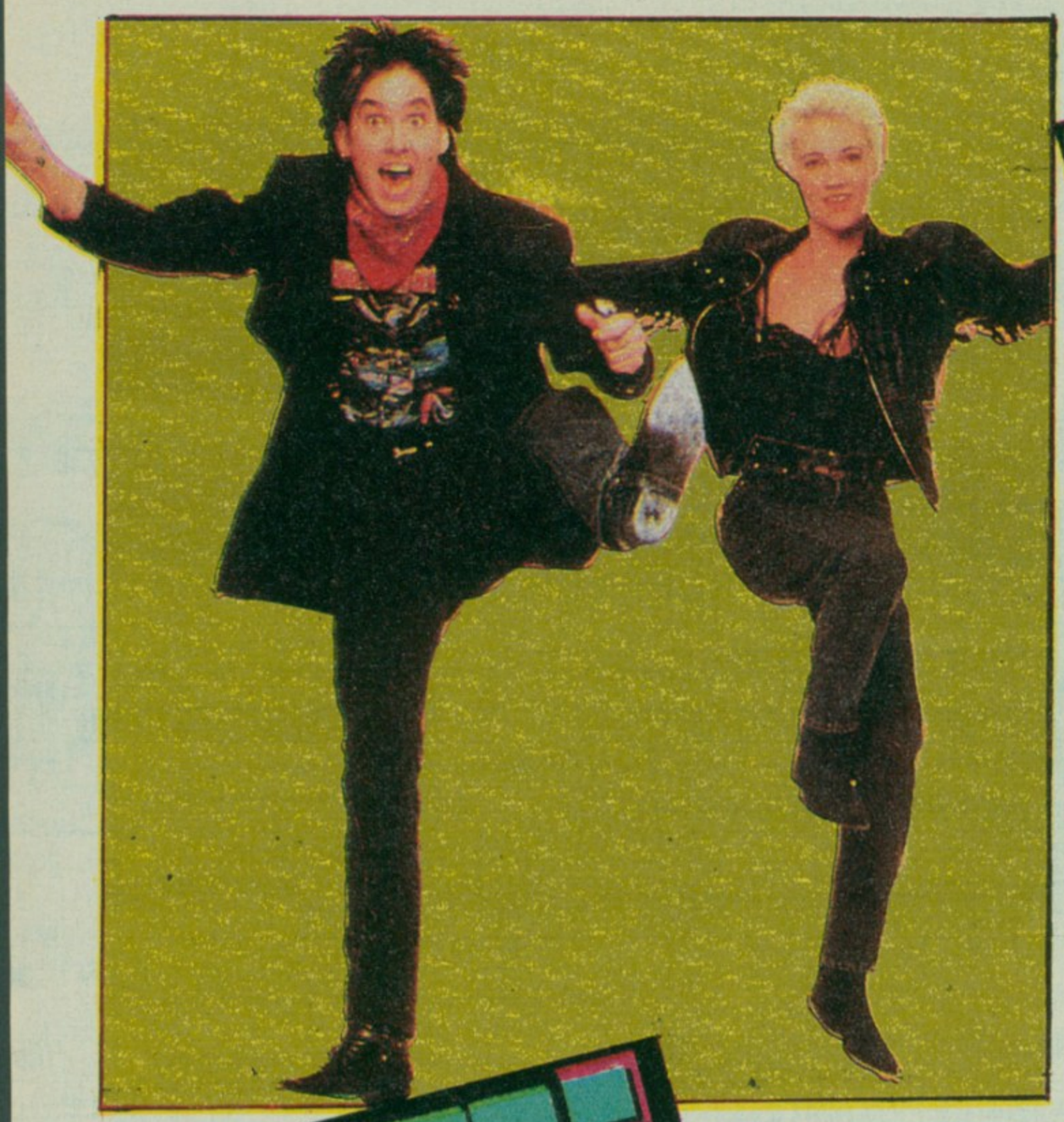

ROXETTE

DANGEROUS

You pack your bag. You take control
You're moving into my hart
and into my soul!
Get out of my way! Get out
of my sight!
I won't walking on thin ice
to get through the night.
Hey where's your work?
What's your game?
I know your business but I
don't know your name...
Hold on tight, you know she's
a little bit dangerous.
She's got what it takes to
make ends meet the eyes
Of a lover that hit like
heat.
You know she's little bit
dangerous.
You turn around, so hot and
dry.
You're hiding under a halo.
your mounth is alive.

Get out of my way! Get out
of my sight!
I'm not attracted to go-go
deeper tonight.
Hey, vhat's your word?
What's your game!
I know your business but I
don't know your name...
Hold on tight...
She's armed and she's
extremely dangerous...

ОПАСНА

Пакујеш торбу
обуздаваш се
Крећеш се по мом срцу и
по мојој души
Склони ми се с пута! Бежи
од мене!
Нећу ходати по танком леду
да бих пребродио ноћ
Хеј, где је тај твој посао?
Која је твоја игра?
Знам чиме се бавиш, али ти не
знам
име...
Држи се, знај, она је помало
опасна
Она има све што је потребно
да би сагледала крај љубави
која удара попут грома
Знај, она је помало опасна
Окрећеш се тако врућ и
сув
Кријеш се иза „здраво", а хтео
би
још нешто да кажеш
Склони ми се с пута! Бежи
од мене!
Вечерас нисам заинтересован за
љубав на брзину
Хеј, која је твоја реч? Коју игру
играш?
Знам чиме се бавиш, али ти не
знам
име...
Држи се! Она је наоружана и ве-
ома опасна...

STEP BY STEP

NEW KIDS

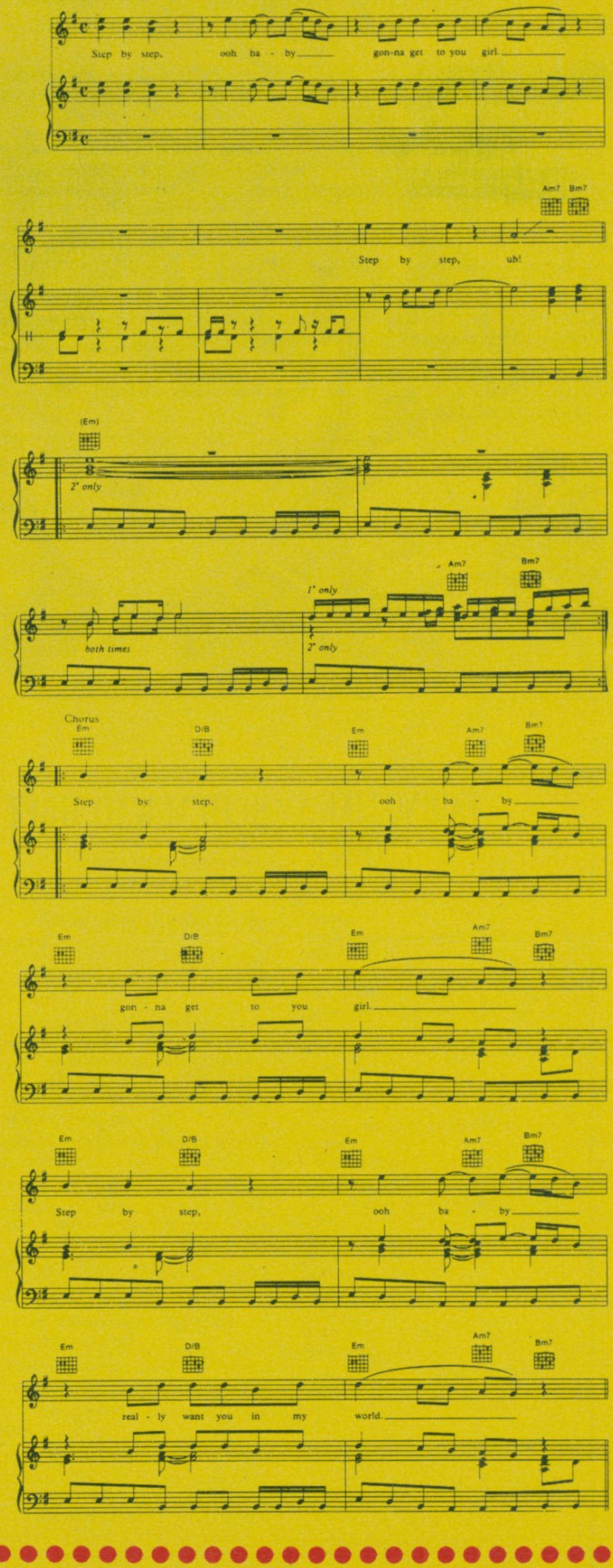

1.2.
Em

Step! (1.) Hey girl, in your eyes
Step! (2.) Hey girl, can't you see

I see a pic - ture of me all the time.
I got to have you all just for me.

Step! And girl, when you smile
Step! And girl, yes it's true

you got to know that you drive me wild.
no one else will ev - er do.

Em Am7 Bm7

Step by step, ooh ba - by

Em Am7 Bm7 Em

you're al - ways on my mind. Step by step,

Am7 Bm7 Em

ooh girl I real - ly think it's just a

Am7 Bm7 Cmaj7

mat - ter of time.

3. Am7 G/D D

Step!

Am7 Bm7 Cmaj7

Step by step! Step

Em Am7 Bm7 repeat × 4

one... We can have lots of fun. Step
two... There's so much we can do. Step
three... It's just you and me. Step
four... I can't give you more. Step

Em Am7 Bm7

five... Don't you know that the time has ar - rived? ugh!

Am7 Bm7

Em

Step by step

D.S. repeat back to chorus and fade ad lib.

don't you know I need you?
Yes I do girl.

Наставак у идућем броју